یوم عاشوراء محرم الحرام سنه ۱۲۰۹ هجری در بلدهٔ فرخنده بنیاد
حیدرآباد دکن بدست بندهٔ کمتر عبدالقادر بن غلام محمد
بن عبدالوهاب شافعی مدراسی

باتمام رسید

عالیه و کرامات مشهوره میداشت بر بسط احوال آنحضرت اطلاع
بهم رسید زیارتگاه ایشان بیرون دروازه زهره لور
در فخرآباد مشهور است و بر مرقد مبارک عمارت گنبد
بنا کرده اند و عرس در شانزدهم رجب و اندرون
گنبد چهار قبر مردانه هستند یکی از آن قبر شاه حسن
فخرآبادی است که از عشیرت ایشان بوده اند

وی یکی از نسوان عارفات این دیار هستند خوارق عادات و
کرامات از ایشان بصدور آمده است مزار ایشان بیرون
دلوار احاطهٔ غربی الطرف کنج بابت روضهٔ مولانا حبیب الله
صبغة الله قدس سره واقع شده است ۞۞۞

الحمد لله این رسالهٔ متبرکه موسوم بروضة الاولیا در احوال بزرگان بیجاپور

وقت

وبرارادت بزمین بسود و تضرع والتجا مینمود که درین
جان در آبروی این عاصی تباه کار نگاه دارند از خوارق آن
بی بی کرامت مآب فی الفور شکل و رنگ آن اسب تبدیل
یافته سبز درنگ دیگرگون پیدا کرد و کسی متعرض او نشد پس
آنکس بمرتبه خوش وقت شده از خطر جان و عزت
ایمن گشته چو گنذی بر مزار شریف بنا نهاد در روز عرس پنجم
ربیع الثانی است والد بزرگوارش حضرت گنج العلوم اولاً
همانجا مدفون بوده اند و سبب نقل در تذکرهٔ آن حضرت
گذشت

خاندان

وی هم ولیة الله و کاملهٔ عصر و تاج الرجال عهد بود و از
شریف قطب الآفاق خاتم سلسلهٔ چشتیه حضرت خواجه
سید محمد حسینی بنده نواز گیسو دراز قدس الله سره است متعلقات

لایم

حضرت بی بی خواند ماضا صاحبه رحمة الله علیها

وی از نساء کاملات عارفات این بلدهٔ همایون و
دختر کرامت مصدر شیخ الشیوخ حضرت شیخ عین الدین
گنج العلوم جنیدی قدس سره است ولیه دوران و
حافظهٔ قرآن بوده و خوارق و کرامات از وی بوقوع رسیده
و از حجاب پارسائی آن صاحبه هم اشتهار بسیار دارند و مزار
پر نورش متصل درگاه حضرت گنج العلوم سمت شرقی بر فاصله
دو تیر پرتاب واقع است در پهلوی مقابر پدرش معمور
است و چوکهندی عمارت نموده اند مزار و شریف نقل
است که در آن زمان دزد قزاق اسپ کسی دزدیده
برده می رفت که در اثنای راه نزدیک روضهٔ ایشان
روشنائی لمعات صبح نمودار گشت دزد مذکور مضطرب و
هراسان شده در صحن مزار ایشان خود را انداخت

عبد الرحمن عیدروس سید علوی بروم مولانا سید محمد عبد الرحیم

مولوی خلیل الرحمن صدر محمد اکرم صدر سید ابو تراب

محمد آل شیخ محمد عرب شیخ ابراهیم ولد شیخ محمد عرب

اللهم اجعلنا من عبادك الصالحين المرحومين

واحشرنا فی زمرة اولیائك المقبولین

وقع الفراغ من تالیف هذا الموجز المسمى بروضة ولی

الاولیاء وتحریره فی الیوم الرابع من العشرة الا

من الشهر التاسع من السنة الثانية من العشرة ۱۳۴۲

الخامسة من المائة الثالثة من الالف الثانی

من هجرة النبوية على صاحبها افضل الصلوات

التحيات منا ومن سائر البرية غفر الله لمولفه

وكاتبه بحق حبيبه وعترته

جھوت

مرمت سید احمد الکبیر، سید احمد عیدروس، جمیع سادات عرب

شیخ احمد برقعی، میان عبدالرحمن متقی، شاہ ابوالمعالی عرف

سنجیلی شاہ بزرگ، شاہ میر نابینا، شاہ ابراہیم بزرگ

شاہ حضرت تھانہ دار، وفا خان، حسن رومی خان

سلطی صہبا، خادم آثار شریف

چند مشایخ مشاہیر در زنگان داخل اند کہ بعد از

تالیف شاہ ابوالحسن قادری المقدم وصفہ تا آغاز صدی

سیزدھم ارتحال یافتہ شاہ مرتضی حسینی العلوی، شاہ ہاشم

وجیہ الدین، شاہ محمد غوث، الیاس شمعون، شاہ نعیم اللہ

شاہ قطب الدین صفوی، شاہ حسین صفوی، شاہ حضرت بادر

قادری، شاہ کریم اللہ قادری، شاہ رجبی، شاہ مصطفی الاصغر

شاہ ابراہیم بغدادی، سید عبدالرحمن ولد سید ابوبکر

سید زین مقبل، سید عبداللہ مقبل، سید عبداللہ عیدروس

عبد القادر

مرتضی مادری، شاه صوفی، شاه توکل، شاه حسین، حافظ

میر زین الدین علی، میان حاجی ذاکر، میرآ تا، سید عماد جالیتی،

میان خوب محمد، سید فرید، میان با مشایخ، شیخ محی الدین

واعظ، عبد الرحمن متقی، شیخ احمد مدرس، سید عبد الرحمن

سید محمود، شاه هدایت الله صفوی، میان حمزه قصر، شاه

نهاده، حاجی مبارک، حاجی سید داود، شیخ صلاح، سید رجب ذاکر

میان عبد الرحیم، عزیز شاه، شیخ سلیمان، قاضی عبد الله

بادار رسالک مجذوب، شاه صبغة الله مجذوب سینی

حریره، مرزا عنایت الله، حیدر، آقا معصوم، آقا اخلاص

خان بزرگ، ابراهیم خان، الله بخش

وهم که بیرون دروازه ساتر دار مقبور اند، شیخ حسن رضا

سرمست، شیخ ابو الوفا سرمست، شیخ عبد القاسم سرمست

شیخ عبد العزیز سرمست، سید احمد سیاه انگیز، شیخ عبد القادر

نعمت الله

قادری شاه مصطفی قادری، شاه عبدالقادر قادری، شاه

قادری سید میران خواند اولیا، قاضی سید علی محمد، راجی شیخ عا

شاه ابوالقاسم، شاه محی الدین، سید نورالله، سید احمد، سید

اسمعیل، سید لطیف، سید محمود، سید جعفر قادری، شیخ عالم الله

شیخ ابوالمعالی، میان ابوتراب، میان فضو، شاه موسی قادر

شاه مظفر، بابا، پیر تهی، شیخ نوری، شاه محمد خلیل الله

سید احمد ولد سید محسن، سید لطیف، قطب شاه، شیخ یوسف

شیخ حسن فقیر سیاح، حافظ علی، شاه لعل شهید، نیل سنگ

عنبر مجذوب، بادشاه صاحب مجذوب، شاه کمال

مخدوم صاحب، شاه قاسم مجذوب، شیخ سلطان خوشنویس

شیخ سوداگر، سدی عنبر جهنز، صاحبه راجی امین السلام

امة الحفیظ، امة المجید، اچهو صاحبه، بی بی عائشه، راجی

که بیرون دروازه ابراهیم پور مقبور اند حضرت شاه

مجذوب بنگالی، میان خاکسار، میان داؤد، میان شاه محبت،
میان محمود، فقیر سید میران شهید، مست علی، ملا عنایت،
شاه نور خان، ریاست الکات شاه نور خان، نور الدین محمد
شاه نور خان مهر نوبت، غلام علی، شاه محمد مکی خطیب
مسجد جامع، قاضی سعید ملا ملک، ملا ظهوری، بهلول خان،
موسی خان پٹھان، فتح خان رحمت گو، شهباز خان پٹھان،
[illegible] که بیرون دروازه ریاست نور المشهور به بهمنی
مقبور اند سید محمد بخاری، سید عظمت پٹھانی، شاه مصطفی
ابن شاه هاشم حسنی العلوی، شاه حبیب، نوشهباز والند
میان راز محمد، شاه جمال الله، شیخ علی، سید احمد زین، شاه قاسم
ذاکر، مولانا محمد زبیری ارکات، جاندار خان، میران جان،
بیری کنکات، مخدوم خان، یوسف خان زنبای جاندار خان
[illegible] که بیرون دروازه الله پور مقبور هستند شاه ابو الحسن

تا در سا

یوسف، شریف مرحوم، محمد شریف، میان بھولا فقیر، باوا
برکھیا، شاہ جنگی، فتح خان مجذوب، راجی لوشی
امینا شاہ، قاضی محمد الکلکوتی، قاضی عبدالوہاب، قاضی
خوشحال، قاضی شاہ، قاضی عبدالقادر والد قاضی علی، قاضی
زین العابدین، قاضی محمد امین، محمد حسین خطیب، بادشاہ نور
ملا عبدالرحمن کھوڑہ، ابو محمد مشنوری، خوان ابراہیم، عماد شاہ
نواب مصطفی خان تھانہ دار، عزیز خان سر نوبت
محمد خان دلور، علی خان آتاری، اعتبار خان سر نوبت
کہ بیرون دروازہ شاہ یعقوب ہستند، شاہ
سفیر اللہ المشہور شاہ نبدکی، حسنی، سید مصطفی حسینی
شاہ میر الحی، شاہ برہان الدین، شاہ امین الدین
شیخ محمود خوش دہان، شاہ غنی، شاہ شریف الکریزی
سید نور محمد قادری، عرض لنگ، شاہ علی حقانی، میان سینا

خاقانی ممالک شام حضرت شاه،

منهم بیرون دروازهٔ زهره بور مقبور اند، قدم رسول شاه
عبدالواحد حسنی، پیر شاه علی، شاه حبیب الله، شاه هدایت
حسنی، شاه نورالله، شاه عبداللطیف قادری، شاه عشق
الله قادری، میان شیخ اسحق بحرالاسرار، حاجی نعمت الله، شاه
حسن، مولانا حبیب الله، میان تاج محمد، سید عماد، سید عبدالرحمن
قادری، شاه عبدالغنی قادری، شاه علاءالحق، میان شریف
شاه شجرهٔ جنید ثانی، شیخ نظام نارنولی، سید احمد قادری،
بی بی شمه بنت میر عبدالاول، شاه محمود، شاه حسن محمد
آبادی، سید احمد کربلائی، شیخ عبدالستار، میان رحیم محمد، شاه
مرتضی ابن شاه هاشم حسنی العلوی، شاه ابوطالب حسنی
سید علی محمد لاهوری، سید علی از اولاد شاه حیدا شاه
تبریزی، شاه نورالدین محمد، شیخ اسمعیل قادری محدث، شیخ

ابوالفضل

مجذوب
شاہ اسمعیل مجذوب، مرسعدل مجذوب لعل خان لکڑ
سید محمود بخاری مجذوب شاہ خاکی مجذوب شاہ محمد
مجذوب باغ شاہ بھائی لنگی مجذوب شاہ توکل مجذوب
شاہ عبد المجید مجذوب شاہ لار محمد مجذوب شاہ عثمان
مجذوب علی شہید، باباہی شہید شیخ میاں شہید میاں داول
جی ملا محمد زبیری، قاضی ابراہیم زبیری، قاضی عسکر قاضی
سیف اللہ شاہ راجی سید مختار سید قطب سید ادالی
سید نجف شیخ منصور سید عبد الرحمن عیدروس سید یغم
مشہور حضرت بی بی قادرہ، بھائی بی بی بی صاحبہ جاہ
بی بی فتح شاہ ہمشیرہ شاہ النگی صاحبی صاحبہ عام صاحبہ
سلطان محمد عادل شاہ، خان محمد وزیر سلطنت شہید علی عادل شاہ
زرک علی عادل شاہ خرد ابراہیم بحیر خان مرزا شیخ الملک
ملک یاقوت دیوالی میر قاسم غازی تربار ی شاہ داؤد

خلیفہ جی، میان عبدالفتاح عاشق، پیر مقصود، پیر بحر اجر

شیخ محمد سراج جنیدی، شاہ حضرت حسینی، خواجہ معین

بیجی، شاہ عبدالسلام شطاری، خواجہ عبدالرحیم، شیخ کمال

قادری، شیخ حمید الدین، شیخ لطف اللہ، شیخ عبدالصمد بزرگ

شیخ عبدالصمد خورد، سید مصطفی، فرید شاہ، شاہ عبدالرزاق

سید احمد قادری عرب، شیخ الاسلام برقعہ پوش، سید عبداللہ

گجراتی، سید جعفر سقاف، سید جعفر پیر شاہ، سید محمد تنظیم ترک

سید مغربی عبدالعلی شائخ، سید محسن بخاری، شیخ عبدالعلی

شاہ ابوالمعالی جیو بنوری، حاجی فتح اللہ نوری، شیخ عبد

اللطیف بن حزب محمد، سید محمد، سید محمد توکل، سید ابوبکر عرب، شاہ

عبدالعزیز قادری، شیخ زین الدین، پیر جمنا، پیر بودلی پیر

بالی، شاہ نورالدین صفوی، شیخ جمال محمد قادری، سید محمد

بخاری، سید علی بخاری، شہباز حسینی، ملا یوسف مجذوب

[illegible]

آن

گردیده اما بسیاری اولیاء الله درین معموره و بیرون آنجا
مقبور هستند که نه حالات ایشان معلوم و نه مزارات
متعین بنابر خاطر فقیر حقیر اقتضا نموده که اسامی مبارک
شیوخ و اولیا و مجاذیب و فقرا و علما و درویشان و اهل دنیا
که عارف حضرت ابوالحسن قادری قدس سره در سنه ۱۰۹۶
هزار و نود و شش قلم بند فرموده اند درین موجز ثبت
گرداند اللهم انفعنا ببرکاتهم واحشرنا فی زمرتهم

و در بعضی جا ترتیب مذکور تبدیل نموده شد

حضرت آثار مبارک حضرت رسالت مآب صلی الله علیه
وسلم و شیخ محمد معبری کنداتی مخدوم شیخ عین الدین گنج العلوم
سلطان پیر غزنوی شاه حافظ شاه حمزه حسینی
حاجی رومی پیر نصرالله شاه حیدر نجفی سید علی بنگالی
قلندر علی شاه قاسم شاه هاشم شاه برهان شاه مراد

ملنگا مداری بسیو دعمر شریف در تجرید گذرانید و ارادت و خلافت از
حضرت میر حمن یافته است که بیک واسطه مرید و خلیفه
شاه بدیع الدین مدار قدس سره بود و عمر شریفش از دو صد
متجاوز بود و مرقدش بیرون حصار در زیره پور واقع است

شاه ... قدس سره

از زمرهٔ بزرگان اهل کمال است بر جادهٔ مشیخت متمکن بود
و خلافت و اجازت خانواده طبقات میداشت و در
بیست و نهم ربیع الثانی رحلت کردند و مرقدش بیرون
شهر پناه در زیره پور واقع است

... که تحریر و تسوید برخی حالات و کرامات بعض از مشاهیر
اولیا و بزرگواران که در خطهٔ شریف بهابور آسوده اند
اتمام یافت و اختتام پذیرفت و هم چنین احوال چند از نقبا
و علمای اهل الله و قضات پارسا و درویشان اهل کمال ثبت

ادیده

بر خندق قلعه ارک سمت جنوب مقبور هستند

بیان [illegible]

از فقرای آگاه و درویشان ملامتی بوده رستم زمان سپه سالار لشکر
سلطان محمد بادشاه حسن ظن بحد متقی میداشت تشریح
احوالش بهم نرسید و قبرش متصل مقبرهٔ ابراهیم بادشاه
سمت اعلای شرقی واقع است

[illegible]

از درویشان صاحب کمال و اهل باطن بود تفصیل احوالش دست
نداد و قبرش در بهلول پوره واقع است بر مرقدش گنبد استاده
است و قبرش از سنگ مرمر است

[illegible]

از فقرای اهل کمال و درویشان مرتاض و صاحب باطن بود و
اجازت خانوادهٔ مداریه داشتند و بروش و طرز فقرا

واستغراق تمام داشت

حضرت شاه [illegible] مجذوب [illegible]

حالت عالیش از مجذوبان واصل و مستان بیدار دل بود
بی قیدانه گذران داشتی و از جناب سید السادات حضرت شاه
مرتضی قادری قدس سره فیض یافته و با شاه النگی مجذوب معاصر
بوده است میگویند که بعض از سپاهی و انقلاب سلطنت همایون
شاه ننگی میگفتی که مشعل را می طلبم و همایون مسند رحیم شاه النگی
سفیر بودی که اگر مشعل را میطلبی ترا در زره خواهند پوشانید غرض
سخن بر روزگار و در قریب ظاهر شد سلطنت همایون از سکندر
عادلشاه بدر رفت و عالمگیر متصرف شد و جذب درنگی النگی
و عدم قید ستر شاه ننگی شنیده طلبید و ستر عورت تکلیف نمود
قبول نکردند آخر الامر چند سر دال پوشانید هر جا که ایشان را
برهنه دیدی ستر کنندی و رحلت ایشان در بست و دوم صفر شده

قضای لشکر داشت بر بسط احوالش اطلاع نشد اندرون
شهرپناه آسوده است لیکن تعین مرقدش دست نداد

حضرت [illegible] قاضی سید [illegible] قدس الله تعالی سره

خدمت شریفش از مشاهیر قضات رفیع الدرجات بلده
بیجاپور از اسباب بزرگواری و کمال تقوی و بزرگواری متصف بود
در عهد سلطان محمد عادلشاه عهدهٔ قضای بیجاپور داشت
تفصیل احوالش هم متعین نیست مرقدش هم نشد اما
اندرون شهرپناه واقع است

[illegible] مکی [illegible]

خدمت شریفش از مشاهیر مجاذیب و رسیدگان حق بود
در محویت و کمال بیخودی مستغرق می بود بتاریخ نوزدهم
محرم رحلت کرده است و تربتش اندرون شهرپناه نزدیک
تیغ دروازه واقع است و این انبار از تیغ شاه [illegible]

حضرت شیخ احمد محدث قدس سره

خدمت شریفش عالم و مدرس و فقیه و محدث بود و داماد زاده
قاضی عبدالله قدس سره است و قبر شیخ احمد محدث و قبر سید
عبدالرحمن ولد سید محمد مدرس بیرون شیخ دروازه بر یک چبوتره
واقع است و اولاد ایشان در بیجاپور موجود است

[illegible]

که از مشاهیر وقت بودند و معاش اکثر در شهر قبر ایشان
حصار درباره از مسجد جامع واقع است و گنبد بر قبر شریف
نباشده است از بنا شیخ احمد محدث است و اعقاب
و اولاد ایشان در موضع منور سکونت میدارند

حضرت قاضی عیسی قدس سره

خدمت مبارکش قاضی بزرگوار و متقی پرهیزگار و از اهل الله بود
رسم همایونش سید احمد است و در عهد ابراهیم عادلشاه

قلاز

بزرگان

حضرت شیخ شمس الدین محمد عثمانی البیدری قدس سره از اکابر

عهد ابراهیم عادلشاهی اند و مرقدش بیرون حصار در زیر نورس بیت واقع ا

نیز در کتاب روضهٔ حضرت مولانا حبیب الله صنعة الله قدس سره

محبیات الرحمن متقی قدس سره

حضرت مولانا ... در عهد مبارک ابراهیم عادلشاه از گجرات

وارد گشته پرتو در بزرگی بلده انداخته و از سایش ورع

و تقوی و برکات زهد و تقوای خود سکان این بلاد را بهره

اندوز فرموده ورع و تقوی بدرجتی کمالش می نازید عفت

و پارسائی بوی مباحت می ورزید و در ریاضت و جهد

اکل حلال عدیم النظیر بود و در احتراز از شبهات و اولی همت

اوامر کردگار رب العزت جهد مینمود منقول است که شیخ الکاملین

فخر المتقین حضرت شیخ علی متقی الگجراتی قدس سره که حکایات حلال

تقوی و بزرگواریش مشهور است یک مشت باجری از

قوت

مگر او هم جان بحق تسلیم نمود و حافظ عبدالغفور همراه لشکر عالمگیر

پادشاه بوده همانجا شدند و شیخ ابراهیم در درون حصار شهر

بیجاپور در صفا بازار متصل حویلی خود که الحال اولاد شیخ محی

الدین مفتی در آنجا سکونت دارند مقبور است

حضرت شیخ مسعود ملتانی

حضرت شیخ نصرالله از کاملان دعوت است و در

تصرف دعوت و تکسیر فتاوی دست بود سلطان علی عادل شاه

و سکندر عادلشاه اعزاز و اکرام ایشان میکردند قبر

در گمینه باغ است و شیخ نصرتی ملک الشعرا که برادرزاده

ایشان شنوده ام هم در آنجا مقبور است

[illegible]

حضرت گرامیش از مشایخ بزرگوار و مجذوبان بلند اشتهار بلده

بیجاپور هستند و از اولاد امجاد قدوة العارفین مرشد الکاملین

قاضی ابراهیم سمت شرقی واقع است حضرت ایشان نزد رشید خلف

و اهل کمال و حافظ قران شریف بودند عبد القادر و شیخ عبد

الغفور حافظ و شیخ ابراهیم استاد سکندر عادلشاه است

حافظ عبد الغفور در قرارت و خوش آوازی بی نظیر بود

بادشاه عالمگیر بعد از تسخیر بیجاپور از عبد الغفور ملاقات نمود و

گفت که از شیخ بیجاپور تلفظ عربی که مرا بدست آمد همین حافظ عبد

الغفور است در پیش اهالی خود تعین فرمود میگویند که بادشاه نماز

عالمگیر در همان روز بر الحان و خوش آوازی ایشان نشست و

بنحوی دانه از جای حرکت کردی بعد از نماز گفتی حافظ صاحبان

نباید خواند که نماز تباه شود نقل است که شخص عرب شنوده

و ولوله شنیدن لهجه و قرارت ایشان از ولایت خود هجرت

کرده نزد ایشان آمد و شوق شغف خود بیان کرد حضرت

ایشان سوره هود آغاز کردند همین که سوره تمام شد عرب

بست وسیم شوال سنه یکهزار و هشتاد و هشت وقوع یافته در مدفنش

اندرون شهر پناه در باغ بهشت مشهور به تهال باتین که مجاور

یوسف مرید ایشان نذر کرده بود واقع است و محمد صبغة الله

فرزند ایشان که در صغر سن تحصیل علوم کرده بود در دوازده

سالگی فوت شد نزد والد بزرگوار خود مقبور است و شیخ محمد

خلف حامد ابن ابراهیم ابراهیم که برادر عموی او است نیز در آنجا

مدفون است

خدمت ایشان صاحب باطن بزرگوار و حافظ قرآن بود

سلطان علی عادلشاه ثانی نزدیک ایشان چیزی خوانده

است گویند که فیل مست را در برابر آنحضرت آورند

حضرت ایشان دست مبارک خود بر سر او مسح نمودند

وقت جوش و مستی او فرو نشست قبر شریف [illegible]

طالبان

بر تحصیل علوم کرده بیعت و خلافت از آن حضرت یافته

مستفیضان را بهره مند علوم کشفی و یقینی میکردند و بزبان

ولی رساله کشف الاسرار در سلوک تصنیف فرموده است

مصنف عوامد علیه شیخ علی قدس سره از شاکردان و مریدان

آنحضرت است و محمد حسین قدسی از تلامذه ایشان

بود و مولوی محمد حسین مشهور با مام صاحب مدرس که مزار ایشان

در احمد آباد بهادر مشهور است تلمند رشید آنحضرت است

میگویند که عالمگیر بادشاه از امام صاحب مدرس ملاقات

کرده فضایل و کمالاتش مشاهده نموده بر زبان آورد

که مرا از ملک دکن تحفه که بدست آمد همین یک محمد حسین

است و نیز وقت دیگر در وصف ایشان بر زبان بادشاه

این کلمه جاری شد که این کس در علم و کمال چنین شان

میدارد و استاد و مربیش چه کس باشد رحلت مولانا در

نسبت

مسلمانان بواجبی برمن لازم است آن پیرزن که مشغفت آمده
فیصله اش هم بی‌جز نافع در جنب گشته و در امر تهیهٔ جرگه چینی
را شریک شد این قدر نفعی است که از وی من رسیده و
جز نفع همین رشوت است اگر این لقمه حرام نخوردندی ما خود
قاضی رشوتی بوده باشیم و از آن روز از قضا استعفا نمودند
و در دوازدهم رجب سنه هزار و نود و چهار از دار فنا
سرای بقا رحلت کردند متصل رنگین مسجد سمت شرقی
دو تیر پرتاب در رو جائیکه عبد المحمد هبة الشان کرده است
برشته وقوع است و اولاد و اعقاب ایشان در آنجا مقصود اند

خدمت

خدمت نزهش عالم پرهیزگار و عارف بزرگوار بود از
عم خود مولانا قاضی ابراهیم استفادهٔ علوم نمود بعد از آن
بخدمت [illegible] سید السادات [illegible] قدس سره

وقتیکه حضرت ایشان برای تناول طعام خواستند آمده عرض احوال
می نمایند الغرض آنحضرت بوقت معتاد بجهت تناول
بیرون
اندرون خانه آمدند اولین لقمه که برداشتند از دهان
شبهه
کرده بر سفره نهاده گفتند عجیب که امروز ازین طعام بوی
می آید اهل آنحضرت گفتند که معاذ الله احتیاطی که هر روز
میشود همان طور امروز هم شده است فرمودند تحقیق
حال این است اما از شبهه خالی نیست اهل محترم آنجا
خود تامل نموده گفتند که هیچ چیز در این طعام خلاف معمول
بوقوع نرسیده الا پیرزنی برای استعانه آمده بود و چیزی رشته
در خانه آمده نزد من حقیقت حال خود بیان کرده در تره
شریک شد و گفت که در بروی آنحضرت احوال ظاهر نمایند
حضرت ایشان گفتند که همین است که بوی شبهه می آید این
چه کرده [illegible]

حاصل

علاء الدولة قدس سره که مرقدش در برهان پور خاندیس است

نموده چند ایام عهدهٔ قضای اینجا داشته بکمال تحقیق و

دیانت و احتیاط و صیانت می‌نمود منقول است که در

ایام قضای حضرت ایشان روزی پیرزنی بجهت استغاثه

به محکمهٔ ایشان آمد بسبب کثرت مردم فرصت استغاثه در

نیافته اندرون حرم سرا رفت دید که اهل محترم ایشان

شغل تره چینی برای حضرت ایشان مشغول بوده اند

گویند که تقوی و احتیاط ایشان در اکل حلال بمرتبه بود

از شبههٔ ظنیه همچو حرام بعینه پرهیز می‌کردند لهذا بغیر از اهل

ایشان دیگر کسی باهتمام تهیهٔ طعام نمی‌شد مبادا که

از دیگران در احتیاط قصور واقع شود آن پیرزن بی‌درنگ

رجوع به آنحضرت رسیده حقیقت احوال خود بیان کرده

چنانچه عادت نسوان باشد در تره چینی شرکت ایشان گذشت

با علما بالله بیش نخواهد رفت و این طریق جواب حل مناظران

علم ظاهر نباشد از جای خود برخاسته بی تابانه بتقبیل اقدام

حضرت ایشان محظوظ گشته به بزرگواری و کمالیت معنوی

ایشان اعتراف نمود و رفت و در رحلت آنحضرت در چهارم

سفر شده و [illegible] وفات بهم رسید بیرون شهرپناه طرف

دروازه بهمنی بلی در قاسم تالاب مقبور اند و اهل محترم

و سه خلف ایشان نزد والد خود مدفون هستند و برادر عمری

ایشان میان رحیم محمد که بکمال تقوی در عمر کاری متصف

بود بیرون شهرپناه در زیره بود مقبور است

خدمت سامیش از علمای مدرس اینجاست با وجود فضایل

ظاهری از کمال معنوی خالی نبود و ارادت و خلافت سلسله

سهروردیه از خدمت شیخ الکاملین شیخ جان الله ملقب

تعدان نخوانده شد درین امر بعد ازان وارند چون الحاح وابرام

بسیار کردند بفحوای واما السایل فلا تنهر التماس

آنها را بجواب آوردند در روز دیگر چند دقایق علمیه که مانند

بارها نوشته در جیب گذاشته در مجلس معهود روشن

آوردند شیخ نصیر بکمال رعونت طلائی وخفوت دماغ

سوالهای متعلق از دقایق علوم کردن گرفت بکمال بسط و

فصاحت تقریر نمودند چون سوال و تقریرش تمام

شدی ایشان پاره کاغذ از جیب خود بیرون آورده

بوی دادند شیخ نصیر دید که جواب سوال خود بعبارت موجز

و واضح نوشته اند باز در علم دیگر بحث و اشکال کرد

نیز پاره کاغذ قرطاس از جیب کشیده دادند جواب

اشکال خود یافت چون دو سه کرت این حالت اتفاق افتاد

گرد از بحث و مناظره باز آمده گفت مناظره و مباحثه

می یافتند جمعی از اعیان و اهالی بلده بخدمت ایشان ملتمس گشتند
که خدمت حضرت مولانا اگر با شیخ نصیر که فرید روزگار و
معقولی عدیم المثل است یک جلسه اتفاق فرمایند یقین
است که کسر قدرت او خواهد شد زمام و نا هوس این بکلیه
بحال خواهد ماند چون حضرت ایشان را بمقتضای سن
و سال ضعف پیری دریافته بود بار بار تدریس و تعلیم و افاده و ادا
را موقوف داشته بکنج خلوت بعبادت و طاعت خالق
جلت شانه مشغول بودند ازین امر اعراض نموده عذر ضعف خود
در پیش آورده که شیخ نصیر مرد جوان و طبیعتش همواره
بفوران و جولان است و ذکور و حضور همه معلومات او را
بوجه اکمل حاصل است در مقابله جواب مقالاتش و
مجادلهٔ سوالاتش درین هنگام کبر سنی که حافظه فتور
قصور یافته و همه قوای مدرکه انحطاط و تنزل پذیرفته ازین تقصیر

میکرد و سوالات فقهیه مینمود که در جوابش تامل کردندی عالم گر
پادشاه کمال آن مرد شنیده بحضور خود طلبیده چندی
مسایل پرسیده وفقاهت آن مرد دریافته عهدهٔ
قضای شولاپور بوی مقرر فرمود و کمالات و فضایل حضرت
ایشان بیشتر از حصر وشمار است و رحلت آنحضرت در
پنجم ربیع الاول است و در رادهونی مقبور هستند

حضرت شیخ لطیف از علمای ربانی و اهل کمال ظاهری و باطنی
بوده در عهد ابراهیم عادلشاه ثانی از احمداباد گجرات
بلدهٔ بیجاپور ورود فرمود نقل است که در ایام پیری و بزرگ
سنی حضرت ایشان شیخ نصیر که علامهٔ روزگار بود
وارد بیجاپور گردید علمای اینجا از مقابله ومناظره اش
عاجز آمدند و مدرسان این شهر در مباحثه از و الزام

در اثنای زراه بنبراری همین ورع مرد منقول است که شخصی بعهده
حواله داری کتاب خانهٔ حضرت ایشان متعین بود عامی مطلق
بود و اصلا از نوشت و خواند نصیبی نداشت مقدمات
وقضایا که در دار القضای ایشان رجوع یافتی حضرت ایشان
کتب فقه و فتاوی از کتبخانه طلب فرموده مسئله را در زبدی
آن مرد حواله در مضمون آن مسئله بزبان دکنی و نام کتاب
مع فصل و باب یاد نمودی در هر قضیه که مسایل بر آمدی از
بر داشتی در معدودی ایام در مسایل فقهیه آنقدر ملکه او را دست داد
که فقیه وقت شد اگر کسی مسئله از وی پرسیدی فی الفور
جواب مسئله از ترجمه دکنی و نام کتاب و فصل و باب آن
مسئله در یافته گفتی اگر کسی برای آزمایش کتاب
برآورده و دیدندی مسئله بعینه موافق تقریرش بر آمدی عالمگیر
بادشاه چون بیجاپور متصرف شد آنکس تا علمای لشکر ممتاز شد

میکرد

زیارت

پادشاه با رزومندی کمال در روضهٔ حضرت ایشان بیت
رفته تا داب و فروتنی تمام زیارت و کلمه گیری نموده است
و رحلت آنحضرت در بیستم صفر سنه ۱۰۵۱ هزار و پنجاه
و شمش وقوع یافته و مرقد شریف بر پشتهٔ جانب حضرت
شیخ عبدالحق محدث واقع است

حضرت قضات

خدمت مبارکش از اکابر علمای اهل تدریس و مشاهیر قضات
ذوی الدیانة بلده بجاپور هستند و برادر عینی شیخ ابو
تراب مدرس اند ورع و تقوی از ذات مبارکش بکمال
رسیده و عدل و دیانت از وجودش رونق پذیرفته منصب
قضا در عهد محمد بادشاه میداشتند احکام و عادد
شریعت بکمال دیانت و درستی بظهور میرسانیدند
گویند که شخصی در بروی آنحضرت سوگند دروغ خورده بیت

بهره‌مند علوم و کمالات گشتند صیت تدریس و کمالاتش در بسیط
زمین رسیده و در ممالک هند و دکن انتشار یافته و تلامذه
ایشان علمای مشهور و اهل کمال هستند گویند که حضرت
ایشان از وقت طلوع آفتاب تا نماز عصر درس فرمودندی و
کثرت اهل نزدیک نهاده سبق هر تلمیذ تا یک گهری تقریر در نشستند
و هر شاگرد را در جمیع علوم فروع و اصول و معقول و منقول تحصیل
کنانیده در یک فن ممتاز نمودی نظیر فرمودی که شاگرد وی در آن
فن یافته نشدی ملا نظام یکی از خوشه‌چینان نوال فیض
علوم آن حضرت هست و بادشاه عالمگیر شاگرد ملا نظام
بوده است میگویند که بادشاه عالمگیر فضایل و محامد و کمالات
و مناقب حضرت ایشان از استاد خود ملا نظام شنیده مشتاق
و آرزومند ملاقات آنحضرت بود وقتیکه تسخیر قلعه
بیجاپور نمود آن وقت حضرت ایشان رحلت یافته بودند

بادشاه

سالک بود

خدمت شریفش خلف بزرگ حضرت شیخ علم الله مجذوب
و در استغراق و محویت شبانه روزی بسری داشتی و مستغرق بودند
که بعضی احیان بزیارت والد بزرگوار خود رفتی و در آنجا
نشستی تا وقتیکه شب دراز گشتی و دروازه شهر بسته
شدی و بستدی مردم از آمدن ایشان مایوس شدی چون
صبح طلوع یافتی حضرت ایشان از حجره خود تشریف فرمودی
و آنحضرت را دو خلف رشید بوجود آمدند مرقد شریفش
بپشته والد ماجدش واقع است

خدمت شاه شیخ از مدرسان مشهور و فضلای نامور و صلحای
بلند اشتهار و مشایخ ذی الوقار بلده بود بتحصیل
علوم معقول و منقول از استاد العلما قاضی سید علی کرده بود
سره شود خلق کثیر و جمعی بسیار از فیض تدریس و افاضه اش

دعوی برابری امام اعظم میکردی هو رجل و انا رجل شیخ مصطفی
نصیر ازین سخن نیک متأثر شده بیهوش گشت چون به
افاقه آمد دید که کسی در آنجا نبود و شیخ به تدریس درافتاده
و بیعت و ارشاد از آن حضرت برده و جاری گشت و در
یازدهم ذیحجه سنه اربع و عشرین بعد الالف ۱۰۲۴ از سرای فانی
بدار باقی ارتحال فرمودند بیرون شهر پناه طرف دروازه
اللهپور در مصطفی باغ آن گنج علم و کمال را بر ودیعت زمین
سپردند و تاریخ آن حضرت استاد اهل حدیث یافته
اند و در اولاد و اخلاف حضرت ایشان علما و مدرسان
و اهل الله و بزرگان شده اند خلف آنحضرت شیخ المعارف
شیخ ابوحنیفه قدس سره اهل دل و صاحب نسبت بود و بیعت
و تلقین جاری میداشت بر تعیین قبرش استطلاع نشد

خلاصه ازین

کاشته همچنان تعاقبش نگذاشته تا بلده برهانپور
خاندیس رسیدند شیخ نصیر چون دید که این مسافران دست
طویله تعاقب خود نگذاشته اند و تا اینجا رسیده اند در اینجا
نیز قرار و سکون نیافته عزیمت بیجاپور نمود و در آن وقت
بلده بیجاپور از صلحا و فضلا و علما و اصناف اهل کمال معمور
و حاوی افراد [illegible] بود از عالم ملاقات کرده بمباحثات علوم
اصولی و فروعی پیش آمده چیره دستی مینمود و در مدت یسیر
رتبه در آنجا شد فنون علمیه مناظرات کرده الزام میداد
طلبه و اهل علم در مقابله او عاجز آمدند القصه چون از تحصیل
از بیجاپور ارتحال یافته بیشتر قدم مسافت پیما و در بیابان
عجوزه ضعیفه را دید که از دو ملاقی شده پرسید که نگهبان اینجا کی
خوان ضیف بجبد انواع اند شیخ نصیر در تامل رفته [illegible]
گفت دامن بر فنا بسته و در [illegible] فنا

باز تقریر اشکال خود بیان کرد شیخ در جواب آن فرمود که امام اعظم
مجتهد اند حضرت ابوحنیفه رحمه الله چنین فرموده اند شیخ نصیر
گفت هم رجل و انا رجل قول امام را چگونه متمسک داریم
حضرت شیخ ازین معنی برآشفته خاطر شده گفتند که دعوی
همسری و برابری حضرت امام اعظم میکنی از تب و تاب این
حالت اندرون خانه رفته شمشیر گرفته برهنه کرده بر سر شیخ
نصیر رسیدند شیخ نصیر چون این صورت دیدند اندیشیدند که
زین غضب شیخ بجز زدن خود از ایشان فرو نخواهد
شد و تسکین نخواهد یافت از همان حالت که بود
جلا بر آمادت گزیده از خانه برآمد و راه مسافرت گرفت
حضرت شیخ قصد تعاقب او نموده خود نیز بهجرت فرمودند
در هر منزل و جاییکه او فرود آمدی حضرت شیخ در آن منزل
رسیده تفتیش و تفحص بالفصر مینمودند و در سراغ اقدام

حالم

مقدم حضرت شیخ را باعث افتخار و ناموری شهر و ملک
خود تصور نموده مصر بر استکانت و اقامت شیخ گشتند
طبقی از خواص و عوام از آن منبع کمالات مستفیض بعلوم کما ینبغی
و بالغنی شدند در سبب هجرت شیخ از وطن خود بسوی آن دیار
نقل نموده اند که ملا شیخ نصیر داماد و تلمیذ آنحضرت علیه الرحمه
وقت منصور روزگار بوده ذکاوت ذهن و رسائی
فهم و جودت طبع بمرتبهٔ داشت که مزیدی بر آن
غیر متصور بود و قوت حافظه و ذکر آنقدر داشت که اگر
در نظرش یکبار کتابی گذشتی تا مدة العمر یک نقطه و یک حرف
از آن ذهول نیافتی اگر مسئله از مسائل اصول اصلا و بکوشش
رسیدی گاهی نسیان نپذیرفتی روزی که در درس کتب فقه
در مسئله اشکال نمود حضرت شیخ جواب شافی با اصول داده
ادا نمودند تشفی خاطرش نگشته و فهم رسا ... سوال

الواصلین شیخ محمد عید روس قدس سره که از شیوخ کبار بوده اند
یافته و علم حدیث از خدمت شیخ المحدثین مفتی الانام ببلد الله
الامین شیخ شهاب الدین ابن حجر الشافعی المصری المکی
مصنف صواعق محرقه خوانده سند کرده قطب الاقطاب
سید السادات حضرت شاه هاشم حسنی العلوی قدس سره
ز آن حضرت چیزی خوانده اند منقول است که حضرت ایشان
از مولد و مسکن خود که ملک بورب است هجرت ورزیده در
بلدهٔ برهان پور خاندیس اقامت داشته بتدریس و افاده
طلبه اشتغال میداشتند بادشاه قدردان اهل کمال
سلطان ابراهیم عادلشاه از صیت و شهرهٔ فضایل و کمالات
حضرت ایشان بخواهش تمام مراسلات و مکاتبات بطلب
شیخ فرستاده استدعای قدوم نمود حضرت شیخ بر خواهش و تمنای
بادشاه نظر فرموده متوجه بیجاپور شدند بادشاه داهال بلده

حضرت همایونش خلف صغیر سید محمد مدرس قدس سره است
فضایل و کمالات والد بزرگوار خود را جامع بود و مرید و
خلیفهٔ والد خویشتن است و متصل گنبد سید عبدالرحمن
در گنبد علیحده آسوده است و عرس ایشان در بیست
و چهارم جمادی الثانی است و سال رحلت هزار و یکصد و
پنجاه است و اولادش در بیجاپور و در اکبور وارکات هستند

حضرت والاشان از اولاد امجاد سیدنا عباس رضی الله عنه
عم حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم هستند از کبار
اتقیا و اخیار اولیا و اکابر محدثین و مشاهیر مدرسین بلدهٔ
بیجاپور اند و بصحبت و ملاقات شیوخ و علما در بیجاپور عصر
خود رسیده فیوض و برکات بر داشته و خرقهٔ طریقت
و خلافت سلسلهٔ جنیدیه از حضرت شیخ الکاملین سید

و یکصد و بیست رحلت کردند و مرقدش اندرون شهر پناه

متصل مسجد جامع کلان سمت جنوب نزد قبر والدهٔ او

ماجده اش واقع است آنحضرت در ایام حیات خود

برای والده گنبد بنا نهاده اند در بارزدی ایشان قبر زوجهٔ او

ایشان است نفس رحمانی که در بیان مقامات عروج و

نزول و اصطلاحات اهل تصوف رسالهٔ فارسی و نسخهٔ مفیده

است از تصنیف ایشان است و شیخ علی مصنف قواعد عمادیه

آن نسخه را بعبارت فصیح مرتب کرده است و خلف رشید

و سجاده ایشان سید علی محمد بزرگ وقت و بزرگان عصر و

صاحب نسبت بود و تجلیات رحمانی تصنیف او است در

ارکات مقبور است و اولادش هم در ارکات سکونت دارند

و خوش معاش هستند

[illegible]

قرمن

از حضرت من در خانه هیچ نباشد و تجهیز و تکفین من بصورت
شود نسبت دو دسال پیش از وصال خود در روز عرس یازدهم
شریف غوث الاعظم رضی الله عنه یکی از مریدان ایشان
طبق طعام یازدهم شریف پیش ایشان نهاد تا نوبت بعض
خلفای ایشان حاضر بودند حضرت ایشان فرمودند که
هر کسی رحلت فرماید مریدان عرس وی میکنند حضار بر حضرت
بجواب گفتند که کم سعادتمند باشد که عرس بر خود بکنند
دنیان ایشان تبسم نموده گفتند که انشاء الله تعالی فقیر مریدان
خود را تصدیع نخواهم داد در حق جل و علا چنان کند که همین
روز که یازدهم ربیع الثانی است عرس این فقیر شود در
آخر ایام مرض موت از مریدان خود میپرسیدند که تاریخ
یازدهم کدام روز است انشاء الله تعالی رحلت من همان
روز است آخر الامر بتاریخ یازدهم ربیع الثانی سنه یکهزار

حصار بیجاپور در بستی باراز واقع است خلف سید صبغة الله

و برادر سید حسن سید میر محمد هستند که در مزارش که در احمد آباد

گجرات مشهور است رشد و تصرفش جاری است روز

عرس وی از دحام خلق آنجا میشود و نیز سید حسن را

برادر عینی اند که بیرون اسد پور دروازه مقبور اند

[illegible]

خدمت شریفش خلف سیادت سجاده نشین سید محمد بودند

قدس سره هستند و صاحب مشیخت در اهل عرفان بوده اند

بعد از پدر عالی قدر بر سجاده ارشاد و هدایت تمکن نشستند

در تجلیات رحمانی که تصنیف خلف ایشان است مرقوم

است که بخدمت آنحضرت نذر و فتوح بسیار آمدی نزد

خود نگذاشتی و بخشش و صرف کردی اکثر اوقات از

درگاه ذوالجلال این دعا خواستی که الهی زمین کن که بعد

از

مدتی چند در بمبی استکامت داشته عزیمت حرمین شریفین کردند
در اثنای راه در کشتی رحلت نمودند مردم کشتی چون بشدند
که نماز جنازه تکبیر کرده لاش را در دریا گذرند عبائجه معمول
اهل دریا است اما فرزندان ایشان سید صبغة الله که همراه بودند
ازین امر ابا کردند همارین گفتگو بودند که باد طوفان
برخاست و کشتیها متفرق شدند اتفاقاً آن کشتی
بساحل یمن رسید مردم کشتی در آنجا فرود شدند و قبر
در آنجا نمودند سید صبغة الله پسر ایشان که بزرگ و کامل
عصر بودند در دعوت و عمل اسمای قریب تمام سید ایشان
حج حرمین گذرده اند در ارکات آسوده اند و اولاد
و اعقاب ایشان در ارکات اقامت داشته اند تا
الیوم مشیخت ایشان جاری است و حاجی سید حسن که از
مشاهیر وقت و صاحب مشیخت بودند خلیفه ترشد ایشان اند و

الوصف

وخلافت از ایشان یافته ومقبول منظوران ایشان زاید
شده بود مدرس عصر بود فیوض باطنی وظاهری از و جاری
گشت وحضرت ایشان را سه خلف رشید که هر یک از ان
مشتغل وصاحب کمال بود ارزانی بودند و در اولاد
آنحضرت اکثر اهل الله وعلما بوده اند وهمه اولاد مدرس
وطالع آور وصاحب رشد هستند فرزند بزرگ وخلف اول
حضرت سید [illegible] الدین [illegible] شاه [illegible]
بجامعیت کمالات پدری وعلم دینداری متصف بودند
در توکل واستغنا وشغل و درویشی قدم راسخ داشتند
واستفاضت بیعت وخلافت از خدمت پدر بزرگوار
قدر خود یافته همراه والد ماجد خود از حج وزیارت حرمین
شریفین مشرف اند وز گشته بر تربت وصال والد بزرگوار
حاضر بودند بعد از چندی از مدینه طیبه به بیجاپور ورود فرمودند

مرتی

از غسل و تجهیز نمایند و در شرح اجرت و سناد و ترتیب نمودند
چون شاه صبغة الله جای یک قبر بنمایم ایشان قبول
بعد از غسل و تکفین متصل مزار حضرت شاه صبغة الله
مقصود کردند بعد از فراغ تدفین آن پیر مرد را برای اعطا
اجرتش جستجو کردند هیچ جای نیافتند و از اهل
حرم او تجسس او نمودند آن مردم گفتند که او را گاهی درین
سرزمین ندیده‌ایم و نمی‌شناسیم و در روز عرس بیست و چهارم
ماه شوال و سنه وصال یکهزار و هشتاد و چهار است
ذات السید محمد الولی [illegible] ابد محمد الابی تاریخ
حضرت ایشان است و از آن حضرت فیض کثیر از درس
و تدریس و ارشاد و تلقین جاری شد عارف ربانی مولانا
شیخ محمد زبیری ایشانی قدس سره که داماد و خواهرزاده اهل
آنحضرت است استفاده علم از ایشان نموده بیعت

هر را همان فرموده رخصت دادند که بجهت بنا خلف خود را
که همین سید محمد سبت گذاشته ام هر چه خواهید از وی بیابید
دیگر بعد القصه بعد از چند روز بکعبة الله رفته از طواف حرم شریف
شده بمدینه طیبه رسیدند چون گنبد مبارک نبوی بنظر در آمده
همان تک نماز گذاردند و از ولوله و جوش باطنی تحفه جان
شریف نثار نمودند فرزند و ملازمان و مریدان مغموم و محزون
گشته بلوازم تجهیز و تغسیل پرداختند و بجهت قبر مبارک
نزدیک مرقد شریف حضرت شاه صبغة الله حسینی قدس سره
جای تفحص کردند جای متعذر قبر بود خواستند که جای دیگر
دفن کنند که درین اثنا پیر مردی بزرگ سیرت پیدا آمده پرسید
که ایشان را کجا دفن میکنند ایشان گفتند خواستیم که نزد قبر
حضرت شاه صبغة الله مدفون سازیم جای قبر دار نیست الحال
دیگر جای قبر تیار میکنیم آن مرد بزرگ فرمود که اگر مرا نزدیک

وارشاد کرم مبذول داشتند و قریب صد کس را خلافت عطا نمودند
باز عزیمت دیدن حرمین نموده فرزندی را که اول انتظام مهمات
رفتن حرمین از بالای سرای نگونه افتاده بود و بعد از آن
خود کرده خلف اوسط سید عبد الرحمن را خلافت و جانشینی
خود باسم شریف خویش ملقب نمودند و کثرت مردم
برای مرید و طالب شدند بمرتبه شد که علیحده علیحده هر کس
بیعت کردن فرصت نبود و ارشاد و خلافت مریدان
و طالبان حواله بایشان داده در ابراهیم پور منزل گزیدند
آخر الامر طالبان هر خانواده را صف جداگانه نموده
در مریدی خود قبول کرده که دست بیعت و ارشاد و تلقین
اسرار از خلف سجاده نشین خود حاصل کنند و تا یک ماه در
ابراهیم پور مجلس صحبت گرم داشته بیشتر عزیمت نمودند
باز هم مردم با ارادت مریدی تا دریای شور همراه بودند حضرت ایشان

از

ایشان گریه وزاری نموده مزاحم شدند که فرزند دلبند را رمق
زندگی مانده است بهتر است که حضرت نماز جنازهٔ فرزند
ادا کرده و دفن نموده روانه شوند حضرت ایشان فرمودند که اگر
فوت شود درینجا مسلمانان بسیار هستند تجهیز و تکفین
نماز خواهند کرد فقیر در راه قدم نهاده است با این تعلقات
کاری ندارد و همه لواحق ایشان را رخصت داده روانه
شدند بعد از قطع منازل وطی مراحل و مسافات از شیخ عبد العظیم
ملاقات کرده بیعت و خلافت و خرقه و کلاه حاصل نمودند
و بمکه معظمه رفته حج گذارده بمدینهٔ منوره رسیدند در زیارت
حرم نبوی شریف نبوی شرف اندوز شدند اکثر مردم حرمین
از حضرت ایشان بیعت و فیض گرفتند بعد از چندروز ببلدهٔ
دار الظفر بیجاپور مراجعت فرمودند و مدت سی سال درینجا
اقامت نموده مسند افاضهٔ علوم باطنی و ظاهری و تکمیل

در آن

فرود
برآمده منزل اولین در سرای تلوکه که عمارت مشهور است
شدند اہل حرم و اقارب و عشایر و مریدان طالبان
بجهت مشایعت حضرت ایشان همراه بودند مرکوز خاطر
شریف بود که بعد از نماز صبح متعلقان همراهیان را وداع
کرده در منزل را دیگر طی نمایند چون صبح شد نماز گزار ردانند
در تهیه روانگی بود که فرزند حضرت ایشان مسمی بسید زین العابدین
که عمر در دویم سال داشت و دایه اش در کنار گرفته برای تماشا
بر سقف سرا سوار شده و دایه با کسان بسخن مشغول
بود که ناگاه فرزند مذکور از سقف بام سرا بر زمین افتاد
صدمهٔ ضرب آنچنان رسید که مغز پاشیده از ناک و دهن
جاری گشت رمق جان باقی بود بر اہل آنحضرت و سایر
اقارب و منتسبان و مریدان غم و اندوه رو داده و حضرت
ایشان این واقعه دیده هیچ پروا نکرده سوار شدند اہل حرم

حضرت سید محمد مدرس قدس سره

خدمت همایونش خلف رشید سید عبدالرحمن از مدرسان نامور
و مشایخ مشتهر بیجاپور هستند مولد و منشا ایشان بیجاپور است
علوم و کمالات مدرسین بیجاپور بخدمت قاضی سید علی محمد
اکتساب نموده اند در شریعت و طریقت مقتدای زمان
بود در توکل و درویشی و سیرت ممتاز در سجاده
شیخت و افاضت و تعلیم و تدریس علوم ظاهری و باطنی
تمکن داشته مستفیضان خدمت فیوض صوری و معنوی
میرسانیدند و بیعت و خلافت از شیخ الکاملین شیخ محمد
العظیم قدس سره که مرید و خلیفه حضرت شاه صبغة الله
حسینی بوده یافته اند و کثرت زیارت حرمین الشریفین
نموده اند سید علی محمد نبیره آنحضرت در تجلیات رحمانی
نوشته اند که حضرت ایشان بقصد حج کعبه اند از خانه

و علی عادلشاه بزرگی و اعزاز بکمال مرعی میداشتند و احوال و
کمالات ایشان در تواریخ عادلشاهیان مبین است
بر بارزی قبر والد ماجد خود جانب شرق مقبور هستند

[illegible]

حضرت شیخ نفیس از بزرگواران و کمل صاحبدلان بلدهٔ بیجاپور
است و برادر عموی سید السادات حضرت شاه
صبغة الله حسینی قدس سره معشوق و حافظ قرآن و
جامع فضایل و مکارم انسانیه بود و از جناب حضرت مرشد
شاه وجیه الدین الگجراتی قدس سره فیض صحبت و خلافت
و برکات و علوم اندوخته و در عهد ابراهیمی بتشریف ورود به
بیجاپور ارزانی داشته مرقد شریف بیرون شهر پناه [illegible]
فتح دروازه واقع است و حضرت ایشان و شیخ احمد
محدث بر یک چبوتره مقبور اند

من اظلم ممن منع مساجد الله ان یذکر فیها اسمه و سعی
فی خرابها اولئک ما کان لهم ان یدخلوها الا خائفین
لهم فی الدنیا خزی و لهم فی الآخرة عذاب عظیم
دو دانشمند مذکور همان وقت مسجد را گذاشت و حضرت ایشان
روز چهارشنبه پنجم ذی قعده سنه هزار و [illegible] از دار الفنا
بهشت سرشته مقیم دار الخلد شدند ستون دین فتاده
تاریخ آنحضرت است و بیرون دروازه الله نور متوجها
مقبره برادر بزرگ خود سید میران بجانب شرق بر
چبوتره علیحده سکنی آسوده اند و هر دو خلف نجباء آن
حضرت شاه کریم الله و شاه نور الله که هر دو بزرگوار
حاوی فضایل نفسانی بوده اند خصوصا شاه نور الله
سرآمد دوران بوده و اشعار فارسی ایشان مقبول
طبع فضلا است و سلاطین زمانش سلطان محمد

در ع

شاه عبدالرزاق قادری و حضرت سید محمد مدرس و قاضی ابراهیم
زبیری المدرس و قاضی برهان و غیرهم قدس الله اسرارهم
تلامیذ حضرت ایشان هستند و ابراهیم خان ولد عبد
الله محمد خان نیز سر بر داشته بحسب ترتیب و تعلیم ایشان
است و در عهد سلطان ابراهیم عادلشاه و سلطان محمد
عمده قضات بیجاپور در نشستند و حکم و امر آن قاضی القضا
بر خواص و عوام نافذ بوده امرای عظام از گفته ایشان
سر مو انحراف نمیکردند منقول است که یکی از دولتمندان
بیجاپور که تمکنت و کثرت مال از اقران ایشان زیاده داشت
و خانه اش بجوار مسجدی بود بتغلب مسجد را در حیطه
خویش در آورد و مصلیان را از در آمدن و نماز گزاردن
ممانعت کلی بهم رسانیده شده این صورت در سمع
شریف حضرت ایشان رسید این آیه باد نوشته فرستادند

مقبور
مرقد شریفش جانب شرق سید اسمعیل خلف رشید ایشان
است و بجانب غرب آن چبوتره مقبرهٔ حضرت شیخ
علم الله محدث و باغ مزاری است و بجانب شرق
آن چبوتره مرقد حضرت سید علی محمد برادر سید موصوف
است متصل چبوتره حضرت سید علی محمد بجانب
شرق باثر قدوم روضهٔ حضرت شاه ابوالحسن قادری است

بهجرت
خدمت مبارکش باتفاق برادر حقیقی بزرگ از گجرات
گزیده بر بار دکن توجه فرموده از مقدم فیض لزوم خود مصر
بیجاپور را رونق بخشیدند تبدریس علم دینی و افاضهٔ
مشایخ طالبان مشغول میبودند و بسیاری از سادات
و علما و صلحا مثل سید السادات حضرت شاه برکن بیره
قطب الاقطاب شاه هاشم حسنی العلوی و شاه حضرت خلف

رضی الله عنه تصنیف اوست

حضرت سید میران قدس سره خلف الصدق آنست

خدمت شریفش از اهل کمال و علمای مشهوران بلده برهانپور

در عهد سلطان ابراهیم عادلشاه از زادگاه خود گجرات

تشریف قدوم این بلده فرموده استقرار داشت

اینجا خوش بود و بافاضه طالبان و مستفیدان و تدریس

علوم اشتغال میداشت زهد و تقوی را بدرجه علیا

رسانید و علوم کسبی و وهبی را جامع بود و در سلخ جمادی

الاولی سنه هزار و پنجاه و پنج از سرای فانی بدار جاودانی

نقل نمود و بیرون الله پور در دروازه سمت شرق متصل

مقبره حضرت شاه ابوالحسن قادری قدس سره از املاک

فرمود و جبوتره سنگین پخته بنا کرده اند و لیکن قبر

جانب قبله ست همان قبر آنحضرت ست و برآورده

در سنه نهصد و نوزده واقع شد کلمه رحمت محی الدین القادری
تاریخ وصال آنحضرت است قبر شریف ایشان در روضه
مولانا حبیب الله قدس سره خارج حصار دیواری جانب
جنوب واقع است میگویند که روزی سید علوی مردم در
روضه مولانا حبیب الله رفته زیارت نموده قصد مراجعت
میداشتند که از جانب قبر شریف ایشان بزبان دکنی
آواز آمد که اوده شیخ یعنی از همانجا میرد پس نزد
مرقد ایشان رفته زیارت نمودند و خلف رشید آنحضرت
مولانا جمال محمد که بکمالات والد بزرگوار اتصاف داشته
هم نزد والد خود مقبور است و نبیره آنحضرت شیخ شریف
قادری ولد مولانا جمال محمد قادری مرد کامل دار مشاهیر وقت
بوده و نزد سلطان سکندر عادلشاه و امرای آن وقت معزز
و تمامی ز هیکل النوریه شرح اسمای شریف حضرت غوث الاعظم

شیخ
ر دعجبی گندم رنگ ریشش دراز سفید بودش شبیه الصورت
صالح از گنبد ایشان ظاهر شده میگردد باز همانجا غائب
میشود گاهی ذکر صدای الله درآنجا شنیده میشود این
نوع تصرفات از بزرگان عجیبی نیست الحال از مزار شریف
ایشان ظاهر نیست

بجا بود
خدمت ایشان از بزرگواران اهل دل و علمای مشاهیر
ست وصاحب کشف و تصرف بوده و عمل دعوت
اسما در خاندان ایشان بتجربه و اجازت صحیح آمده بود
وخانقاه قادریه ایشان در آن عهد مشهور بوده است
واز معاصران واقارب حضرت مولانا حبیب الله صبغة الله
قدس سرهما هستند و والد ماجد ایشان حضرت ملا
احمد قادری قدس سره بسیار بزرگوار بود در خدمت حضرت

خدمت سامیش صاحب باطن و اهل کمال و صاحب تصرف بوده
اند و از بزرگواران خطهٔ پاک بیجاپور هستند منقول است
که حضرت ایشان از وقت رحلت خود خبردار شده ، بجهت
دفن خود در صحرای قصبهٔ توروه حجرهٔ تنگ زیر زمین
بنا نموده آنرا قبر نمودند بنابر حاید و لجاج مصاحبان خود
گنبد خرد مثل قبه بالای حجره برای نشان قبر عمارت کردند
و دران زمان فرمودند که فقیر را از عالم غیب خبر داده اند
که درین زمین شهر عظیم بنا یافته چند سال بادشاه دران
سلطنت و زندگانی نموده باز ویران میشود آخر الامر بعد
از چند مدت سلطان محمد عادلشاه بنای شهر نورس پور
نمود و تا زده سال دران سلطنت و کامرانی کرده از قلعه
بیجاپور آمده اقامت فرمود و شهر نورس پور ویران شد
میگویند که بعضی مردم آنوقت میگفتند که در نفی شهبا

ابراهیم

ای شیخ فرید اینجا چگونه آمدید فرمود الله تعالی بعد از آن
زنجیر گشاده بیرون آمده با و درکس در صفه نشستیم و نماز
گذاردیم و دهلیز همچنان مقفل بود زنجیر در بسته و حال
روز عرس و تعیین مرقد شریف حضرت ایشان اطلاع
حاصل نشد

[illegible]

خدمت سامی ... از مشاهیر مشایخ بیجاپور است صاحب باطن
و اهل کمال بود از بزرگواری و خبرگاری اتصاف میداشت
بر تربیت شیوخ طریقت راسخ قدم بود بر بسط احوال
ایشان آگاهی نیز اطلاع نپیوست رحلت حضرت ایشان به
تاریخ دهم ربیع الاول شده مرقدش اندرون حصار بیجاپور
متصل شاه پور دروازه واقع است

و مقبرهٔ ایشان مشهور است و خلف ایشان سید عباد الله مقبل
به شیم و خصایل حمیده متصف بوده و نیز در باب رزسهای وقت
اعزاز و امتیاز کمال داشت بر پهلوی پدر بزرگوار خود مدفون است

خدمت بابا یونس از شیوخ بزرگواران اینجا است و در
فقر و درویشی شیخ وقت و یکتای عصر بوده شبانروزی
در شغل و شهود گذرانیدی و در بیان معارف صوفیانه
اشتغال داشتی حضرت مولانا حبیب الله صبغة الله قدس سره
در ملفوظ خود نوشته اند که شبی فقیر در حجرهٔ خانه بر
سر خود مشغول بحق بودم و از اندرون زنجیر طبقهٔ در
مسدود نمودم تا کسی در حجره داخل نشود و همیشه بر قفل
شب در دهلیز قفل میبودی ناگاه دیدم که در آن حجره
شیخ فرید درویش اندرون آمده مشغول نشسته اند گفتم

ایشان استدعای توجه همت و دعا در مهم نمودند آنحضرت
تعویذی از دستخط خود داده بتاکید گفتند که در جانب
لشکر مخالف گردانیده این تعویذ بر دهانش بسته بدان
طرف سر دهند انشاءالله المستعان کسر شوکت مخالف
خواهند شد و هیچ گزند از آن نخواهد رسید حسب الامر ایشان
عمل نمودند لشکر عدو تاب شوکت و غرور شکست داد و
فرار نمودند و آواره دشت هلاکت گردید از این نوع
کرامت و تصرف و تعریه از ایشان بوقوع رسیده و خیلها
دعوت و کمال ایشان مشهور و زبان زد خلائق ست و به
پادشاه عالمگیر ملاقات کرده نزد پادشاه و اعیان معزز
و ممتاز بوده اند و مصنفات و مکارمات ایشان مشهور است
بتاریخ بیست و پنجم ربیع الاول از دار فانی رحلت یافته
بنعیم جاودان جنان رسیدند در شاه پیشه مدفون شدند

از حضرموت ترپم رخ عزیمت این بلاد نموده ساکنان این بلده
همایون را خوش کرده اند ونزدیک سلاطین اینجا جاه
منزلت قوی میداشتند و در معاش ایشان از بادشاهان
قریات کثیرة الحاصل بوده برصراط قویم شرع مستقیم الاحوال
و از سلوک اهل طریقت نیز آگاه دم بوده بصلاح و تقوی
اتصاف کمال میداشت و علم و فضل را بمرتبه قصوی رسانیده
بود در کتاب خانهٔ ایشان هشتصد جلد بوده از ان جمله مرقوم
دست ایشان سه صد جلد بود اکثر کتابت و کتب ایشان
هر جا دیده میشود و در علم دعوت کمال قدرت میداشت
و تجربه و اثر تمام در دعوت ایشان بود نقل است
عهد علی عادلشاه ثانی دشمن قوی ملک و ملکات او
بسیار کشیده با استعداد و سوار کثیر بر بیجاپور رسیده جنگ
انداخت و جدال آغاز نهاد علی عادلشاه بخدمت حضرت

ازایشان

زین

حضرت عالیشان از اکابر سادات عرب و بزرگان عظام دین

است از حضرموت که مولد و مسکن سادات عرب است ز دلق

هجرت گزیده در عهد مبارک سلطان محمد عادلشاه

کمالات

افزون ازین طبقه همایون گشته اقامت ورزیدند

انسانیه را مستجمع بوده در متابعت و سلوک الطریق

کامل وقت بوده و از شیوخ و اکابران عهد صحبت فیوض

و برکات اندوخته و با پیر دستگیر حضرت شاه هاشم قدس سره

کمال رابطه و مصاحبت میداشت و مرقد شریفش بیرون

شهرپناه بیجاپور سمت دروازه شاهپور واقع است

رحلت میسر نشد

[illegible]

حضرت سیدشاه از زمره شریفه سادات عرب و مشاهیر

بزرگان [illegible] سلطان محمد عادلشاه

ازان حضرت جاری شد گویند که آنحضرت را کسب اشغال

بود و نیز میگویند از روحانیت حضرت گنج العلوم قدس سره فیض

تربیت یافتند و شبها در مدرسهٔ معنوی ایشان رفته اند

و انتقال حضرت ایشان بتاریخ نوزدهم جمادی الثانی روز چهار شنبه

سنه یکهزار و یکصد و شصت و هشت دار گذاشتنی را گذاشته

بعلیین پیوستند حضرت والدی در تاریخ حضرت ایشان

آفتاب رفته گفتند و نیز از عربیه لک الفوز الکبیر نوشته

اند از جمله تلامذه و شاگردان خاص آنحضرت خود مولوی

عبدالرحمن که عالم و فاضل و از شاگردان رشید ایشان بوده اند

ارادهٔ تولیت و ولی عهدی مدرسه و تدریس خود داشتند اما

در آخر عمر در مزاج مولوی عبدالرحمن جنون عارض شد

رحمة الله علیه —

و از آن وقت درسهای پهلواری که مشهور و از طلبه معمور بودند خالی
از درس و تدریس می‌گشتند الا چند صرفیان و نحویان
میبودند حضرت ایشان از کسی جا علم صرف و از کسی جا
نحو و از کسی علم منطق و از یکی مواد فارسی تحصیل نمودند
بعد از آن عهد پادشاه عالمگیر نزد قاضی ابوالبرکات تحصیل
علوم میکردند مدت شصت سال سلسلهٔ تدریس اجرا
داشتند و اکثر مردم تا سه طبقه یعنی سه پشت شاگردی ایشان
کرده اند یعنی شخصی نزد آنحضرت تحصیل کرد بعد از آن
پسرش نیز بخدمت ایشان استفاده نمود پس از آن
پسر پسرش هم فیض از آن حضرت حاصل ساخت تمامی شرفا
و نجبا زادها و امیر زادگان شهر پهلواری از آن حضرت نسبت
تلامذ میداشتند و سوای درس کتب تحصیل دین را
دکتب عرفان و تصوف هم جاری بود غرض فیض ظاهر و باطن

مربی

المتاخرین زبدة العرفا والصوفیین استاذ الاکابر والشرفا

الاکارم والصلحا استاذ البلد مولانا سیدی عبدالرحیم نفعنا الله

من برکاته وبرکات علومه وکمالاته پس مرقد سید عبدالرحمن

آسوده اند و مرید ایشان بودند خدمت حضرت مولانا مکی

از علمای کبار و اتقیای روزگار و صاحب علم و وجدان و اهل

تصوف و عرفان بوده اند و در حدود سالهاش تجرد و آزاد

مدت العمر در عالم تجرید و درویشی گذرانیدند و در ترک دنیا

و اجتناب از ان ممتاز زمان بودند و در رسالهای عقاید ایشان

نواب آصفجاه و هدایت محی الدین خان معتقد و منقاد

آنحضرت بودند و در حق ایشان حسن ظن بسیار داشتند

از کسی وجه معیشت و فتوح قبول نکردند و در عهد تباهی

و انقلاب سلطنت اینجا حضرت ایشان بسن تمیز و شعور

رسیدند شوق تحصیل و تعهد طلب و کسب علم مبادر گشتند

دران

آسوده اند گویند که وفات ایشان در عهد علی عادلشاه ثانی

واقع گشت پادشاه مذهب شیعی داشت و دوران عصر

لقب وعلو قدم رفعه نزدیک پادشاه فوق البیان

بود و علمای حاکم شما وخانقاهای زائر بالیش و نزدیکی نیکان

ایشان بود و از اهل سنن حقد و حسد میداشتند با تعصب

از حضرت ایشان که سمی خلیفه اول بودند نخواستند که

قبر ایشان در قرب جلار بود شود عبد الحمید که در ساد و

وزیر پادشاه بود و سنی و خوب عالم و فاضل بود علی الرغم

اهل تشیع حضرت ایشان در صحن خانقاه ایشان مدفون

کنانید خلف رشید ایشان سید عبد الرحمن که بکمال ظاهری

و باطنی متصف بودند در روضه والد ماجد بطرف

شرقی مقبور هستند و نیز در روضه ایشان بسیاری از

سادات و فقرا و منتسبان آنحضرت مقبور اند و افضل العلما

دیوانگی من حمل خواهند نمود ---

حضرت سید ابو بکر با فقیه قدس سره

خدمت گرامیش نیز در عهد مبارک پادشاه عادل بیدار دل
سلطان محمد عادل شاه از حضرموت رخ توجه باین دیار
آورده‌اند و کثیری عرب همراه و ملازم خانقاه حضرت ایشان
بوده‌اند ورع و تقوی و زهد و پارسائی بدرجهٔ قصوی
رسانیده هدایت خلق میکرد و تصرف باطنی اجرا مینمود
و از کبار سادات عرب و مشاهیر بزرگان بیجاپور است
و اکثر با اکابر و اولیای آن عهد ملاقات و مصاحبت داشته‌اند
و زیارت آثار معجزه شعار باتفاق آن زمره شریف کرده
است وفات حضرت ایشان بتاریخ بیست دوم ماه
وقوع یافته و سنه رحلت بهم نرسید و در صحن خانقاه
خود که متصل محل آثار مبارک در محله ... واقع است

آورده‌اند

طلاقت زبان و فصاحت تقریر پاسخ سوال و خطاب
از انبساطش آغازیده عرصهٔ دو گهری برآمد که سلسلهٔ
تقریر و انقطاع نیافت عبدالوهاب را چون کار
ضروری در پیش بود فهم جوابات بر وقت دیگر موقوف
داشته بحاجت خود رفت بعد از فراغ درس بر موسم
دیروز باز از همان راه بازگشت می بیند که عبدالعلی
همچنان بحث و تقریر میکند کسی در آنجا حاضر نشسته
پرسید که از کدام کس بحث میکنید جواب داد که
همان جواب عقدهٔ شما بیان میکنم عبدالوهاب گفت
پیش از چند ساعت ازینجا بحاجت خود ساخته دور
رفتم و دیر از آنجا فراغ یافته معاودت نمودم هنوز در آن
تقریر هستید عبدالعلی بردی تند شد و زجر نمود که دوام
و از تشا ما زیاده از رفتن خود نیز اثر نداده و مردم سودا

حضرت محمد اکرم همه اشکالات و دقتهای او را گوش میکرد
بعد از آنکه تقریرش تمام میشد جوابش با اختصار بنوعی ادا
میکردند که تشفی خاطر و تسکین طبیعتش میگشت گویند روزی
در سبق اشکالها و دقتها بحدی رسانید که وقت انجام درس
تجاوز نموده وقت نماز ظهر تنگتر شد مولوی محمد اکرم همه
بحث و مناظره اش نشنیده بر زبان آوردند که برای
سنت فرض فوت میشود عبد العلی دانست که وقت
نماز آخر شده است کتاب را گردانید و نیز میگویند که
شیخ عبد الوهاب مستعد همدرس و همبحث عبد العلی بوده
شبی بجهت کاری بطرفی میرفت نزدیک خانه عبد العلی
که بر سر راه بود رسیده دید که عبد العلی بر بالاخانه در مطالعه
کتاب مستغرق نشسته است عبد الوهاب را در سبقی
عقده مانده بود هم بزیر بالاخانه استاده سوال کرد عبد العلی

بطرز

برای صاحب رساله قاضی ولی رحمة الله علیه که طالب العلم جید ذکی
و مستعد بلند طبع بوده از مولد خویش ارکات بقصد تحصیل
علم بخدمت حضرت مولانا سیدی عبد الرحیم رسیده بود و
بموجب حکم حضرت ایشان نزد ارشد تلامذهٔ ایشان از
مولوی محمد اکرم صدر مشهور همین صاحب استفاضه میکرد
و در اثنای تحصیل داعی اجل را لبیک اجابت گفت
و در روضهٔ حضرت ایشان مقبور گشت گویند که قوت
ذکاوت و حدت ذهن و رسائی طبیعت بحدی داشت که
در حضور استاد خود مولوی محمد اکرم کتاب درس داشته و
که در درس میگرفتی عبارت نمیخواندی مضمون کتاب و
مضامین حواشی آنرا بکمال فصاحت و طلاقت بیان
میکردی و اشکالات غامضه و سوالات معلقه را از
نتایج فکر رسای خود تقریر مسلسل بر روی کار می‌آورد

نموده اند و آنحضرت درباره جناب قبله‌گاهی لطف و توجه فوق
الوصف مبذول میداشتند خدمت شاه بکمال پارسائی و
تقوی و پرهیزگاری اتصاف داشتند و بحلیه کمالات
آراسته بودند و بصلاح و سیمای مکارم پیراسته و مردمان
را مسایل و احکام دینیه و تقید بر نماز و دیگر اوامر شرعیه
تعلیم و ترغیب میکردند اکثر اوقات شبها مردم ایشانرا در
مقابر و مزارات دیده اند گویند که کشف قبور ویرا حاصل
بود و در اوایل خدمت استاذ الکل حضرت مولانا سید عبدالرحیم
قدس سره بعد از ان نزد مولوی محمد اکبر تحصیل علوم کرده
است و در بیست و یکم شهر صفر سنه یکهزار و دوصد و بیست
از جهان در گذشته مقیم روضه جنان گردید و متصل مرقد
بزرگوار خود سید علوی بردم بر جهت شرق بر چبوتره علیحده
مقبور است و نیز علامة الزمان مولوی عبدالعلی مرحوم

ست و در روضهٔ آنحضرت خلق کثیر از سادات عرب و علما
فضلا و مشایخ عظام مقبور هستند یکی ازان زمرهٔ شریفه
سید حسین سقاف که بزرگ صاحب دعوت و اهل کمال
بوده است جانب شرقی نزدیک محراب صفهٔ آنحضرت
مدفون اند و از متاخرین ایشان سید السادات سید علوی
برادر بزرگ سید احمد بردم قدس سره که بکمال بزرگی و جامعیت صفات
مکارم صوری و معنوی متصف بوده و در سیر مقامات عالیه بوده اند
در سمت شرقی درمیان روضه بر چبوتره آسوده
و برادرزادهٔ ایشان سلطان الکرام عمدة الزمان شریف
اسمٰعیل حضرت سید مصطفی بردم مشهور بشاه رحمه الله
نفعنا الله من برکاته که استاد حضرت والد بزرگوار مؤلف
این موجز هستند که حضرت والد بزرگوارم در صحبت
حضرت ایشان از شرح ملا تا مختصر تلخیص معانی استفاده

که توپها سر دهند و در استعمال ضرب زنی در تنگ و اهمال نورزند
پس در مخالف شکست فاحش رسید و بقیة السیف راه
گریز پیمودند سلطان محمد از حصول فتح و فیروزی خود و هزیمت
غنیم نهایت مسرور و ممنون شده بجناب آنحضرت رسیده
خریطه‌های زر و اسناد دیهات معاش بپیش آنحضرت
گذاشت آنحضرت اسناد قبول نکرده واپس دادند هر چند
پادشاه درین باب جد کرد ابا نمودند و زر نقود بمساکین
و مستحقان بخش فرمودند رحلت آنحضرت بتاریخ
بستم شهر ذی قعده سنه هزار و پنجاه و هفت وقوع یافته
و در نواحی نوباغ آسوده اند و بر مرقد شریف مسقف
چوبین عمارت یافته است در پهلوی همین دست شمال آن
حضرت هر دو خلف رشید آنحضرت آسوده اند و مرقد
آنحضرت زیارتگاه مشهور است در هر پنجشنبه ختم فاتحه جاری

است

با احتیاط و حفاظت تمام در نگشتن رفته می آرد مشغول است
گردیدند آنحضرت عساکر غنیم با کثرت هزاران هزار و
سامان توپ و آتش بازی بسیار رسیده بر دور حصار
محاصره کردند اهل بلده و مردم درونی از ضیق محاصره و
حساب و قتال بسیار تنگ آمدند سلطان محمد عادل شاه
بخدمت آنحضرت جهت دعای دفع آن رسید دعا کرد آن
حضرت التماس بادشاه را اجابت نموده فرمودند که ضرب
زنان و گوله اندازان را فرمایید که بی اطلاع دادن فقیر
رها نکنند بادشاه عمده داران این کار را حکم
رسانید که برابر فرمودند و آن سید بزرگوار گوله اندازی
و ضرب زنی نگاه دارند و منتظر این کار نمایند بعد از آن
حضرت ایشان خود بالای برج تشریف فرما شده و ح
توجه بجانب لشکر غنیم آورده بضرب زنان فرمودند

از ورزش صلاح و تقوی و استغنا و ترک دنیا که وصف خاص
بزرگواران است و معرفة الله که اصل مقصود آفرینش است
بدست آوردند تصرفات و خوارق عادات ازان حضرت
بظهور بسیار است در عهد مبارک بادشاه ولی سیرت سلطان
محمد عادلشاه از بلده حضرموت که ولایت سادات عرب
است و مقر بزرگواران این زمره شریفه است ورود بااین
بلده همایون فرمودند منقول است که روزی آنحضرت بالای
عمارت بالاخانه دهلیز روضه علی عادلشاه با جماعت مستفیدان
دبهره اند دران خدمت جلوس کرامت ازیشان درنشستند
در قهوه جاری بود یکی از بزرگواران آن عهد ازان راه
بطرفی میرفتند چون عبورشان نزدیک این عمارت
واقع شد آنحضرت کاسه قهوه بنوعی بدست آن بزرگ
رسانیدند که یک قطره ازان بر زمین نیفتاد گویا که کسی

باحتیاط

بدنش از حرارت نسل بدن محموم گرم شده گویند چون خبر
ارتحال آن بزرگوار بحاجی ذاکر رسید متأسف گشته تمام
دارد که در تکفین و تدفین تعجیل ننمایند تا بنده خود را
برساند بعد آمدن ذاکر مذکور نعش شریف برداشته
راه مقبره پیش گرفتند حاجی ذاکر مدح میخواندند پیش پیش
تابوت میرفت هر وقت که زردزدایان میخواندند نعش
شریف آهسته آهسته میرفت و هرگاه حاجی ذاکر
باواز بلند خواندی در آن وقت تابوت بسرعت تمام
رفته بر سر ذاکر قرار گرفتی و همین منوال تا مقبره رفتند
و آن بزرگوار را بزمین سپردند مزار مبارکش الحال [illegible] گشتند

حضرت شریفش از اکابر سادات عرب و مشاهیر بزرگوار این
دیار بود اندر صراط مستقیم شریعت قدم استوار داشته

خود ترک یافته بودند در هر مجلس و محفل که میر نشستند برکلاه
گردنش انداخته میر نشستند بجای ذاکر مرحمت نموده فرمودند
که این ترک از عارف بالله شیخ محمد بن فضل الله بفقیر رسیده
بود الحال بشما حال کردیم حاجی ذاکر آداب تسلیم بجا آورده بر
سر بجیده بمدح مشغول گشت در اثنای مدح خوانی شنیدند
این بیت بر زبان ایشان جاری شد تمام دلستان ما همه در
عشق پاک سوخت " بابا دگر بگو که کجائی و چیست نام
حضرت ایشان غزل تمام شنیده نعره پر سوز عاشقانه
و ناله جان گداز مجنونانه کشیده خود را در حلقه موجودها
انداختند و بیهوش افتادند همان دست ایشان از بالای
حاجی ذاکر انداخته بخانه آوردند تربیت صبح خسرو آنحضرت
حاضر شد گفت تا قمیص از تن مبارکش برآوردند دیدند
که از سینه تا زانوی آن بزرگوار یک آبله رز نموده و بدنش

از

بکمال شوق و آرزومندی و ولوله و جوشش به نیت استماع مولود شریف
از زبان و الحان حاجی ذاکر که از جناب شاه هاشم قدس سره
الحان داؤدی یافته اند در خوش آوازی و حسن صوت
داؤدان و طیب لهجه مشهور آفاق و بی نظیر عهد خود بود از
وطن مالوف خود برهان پور خاندیس هجرت گزیده
بسرعت کمال طی مسافات بعیده به بلده بیجاپور فائز
شده در دیوانخانه میان رحیم محمد زبیری که قرابت ایشان
میداشتند نزول فرمود اتفاقاً عرس بزرگی بود در آنجا
مجلس و مجمع مولودیان و ذاکران و اکابر زادگان شهر
بیجاپور منعقد بود عاشق کامل شیخ نعمت الله که بکمال
شوق سماع ذکر و آواز حاجی ذاکر از زبان بود وارد اینجا
شده بود در آن مجلس شریف حاضر شد حاجی ذاکر مولود
شریف آغاز کرد حضرت ایشان نهال سعیده که از [illegible] مرشد

صاحب

حضرت عالیش از مشاهیر مشایخ متاخرین این سرزمین است

کمال کشف و عرفان بوده و تصرف قوی میداشت

و تصرف ایشان مشهور و زبان زد خلایق ست و به

اندرون

شیر و هم محرم مکرم وصال یافته اند و مزار فیض آثارش در

حصار دریا دشاه پور بر ناصیه با دلی واقع شده ست و

والد بزرگوار آنحضرت سید احمد بخاری قدس سره بیرون

دروازهٔ الله پور آسوده اند

تصنیف کرده

حضرت همایونش بکمال بزرگواری و عشق نشانی

و وجد و حال عشق الهی میداشت و مرید و خلیفه خاص مصنف

عارف کامل و ولی واصل حضرت شیخ محمد بن فضل الله

تحفة المرسله قدس سره ست و اجازت خلافت و

ارشاد و معنوی ازان جناب حاصل نموده ست آنحضرت

قدوم آنحضرت را باعث برکات وآبادی شهر خود دانسته
خواهان اقامت آنحضرت شدند وحویلی برای سکونت
بزمرهٔ خلیفه تیار نموده لکن آنحضرت قبول نکرده بوطن
خود کورت مراجعت فرمودند خواهرزاده وخلیفهٔ خویش
شاه کریم الله قادری را روانه داشتند وشاه کریم الله
کمال بزرگواری اتصاف میداشتند وسلاطین وامرا
توقیر واحترام حضرت ایشان میکردند ودرسن رحلت
استطلاع میسر نگردید ومزار شریف متصل مسجد جامع سمت
غرب واقع است وفرزندان ارجمند ایشان شاه اسرار الله
وشاه ولی الله معروف رحیمی که هر یک بزرگوار ومشاهیر
عصر بوده اند نزد والد ماجد خود آسوده اند واعقاب
واولاد ایشان در رایچور ونواح آن اقامت میدارند

حل و عقد امور سلطنت از تدابیر صایبه خود مینمودند و نزد سلطان
عالمگیر به بزرگی و امتیاز کمال بوده اند و معاش کثیر در مصارف
آنحضرت از پیشگاه عالمگیر اجرا یافته تا حال بر اولاد و احفاد
ایشان جاری است بتاریخ چهاردهم محرم از دار فنا بالقرب
برحلی رحلت یافتند و مرقد شریف حضرت ایشان اندرون
شهرپناه در حویلی شاه متصل مسجد جامع سمت غرب واقع
است و اولاد و اعقاب ایشان در قریات معاش سکونت
میدارند

حضرت شاه کریم الله شاه قادری

خدمت کرامتیش از مشاهیر بزرگواران بیجاپور هستند و برادر
زاده قطب العرفا حضرت شریف محمد شرف الحق قادری الگجراتی
قدس سره هستند میگویند که در عهد سلطان عادلشاه
حضرت شاه شریف محمد به بیجاپور تشریف آوردند در زمانه عادلشاه

حبیب الله

بیرون شهر شاه دره بور متصل روضهٔ حضرت مولانا
صبغة اللهی قدس سره بسمت جنوب بر چبوتره واقع
است زیارت و تبرک

ارادت آیات نشین خلف رشید شاه نورالله قادری است بزرگ
عصر و اهل کشف و صاحب تصرف بوده و بر سجادهٔ
مشیخت و ارشاد متمکن داشته و خوارق از و بوقوع
رسیده است وفات حضرت ایشان در سنه یکهزار
[illegible] واقع شده نزدیک والد ماجد آسوده اند
و خلوت گزیده تاریخ ایشان است و خلف حضرت
ایشان
[illegible] وقت و اکابر عصر بوده اند و در عهد سلطان
[illegible] شاه جاه و قدر و اعتبار تمام پیدا ساختند و

بیست دیکم شهر ربیع الاول بوصال ذوالجلال پیوستند و قبر مبارک آنحضرت متصل مسجد جامع است سمت شرقی بطرف کنج الگنی واقع گردیده است زیارده تبرک

حضرت شاه غوث ... قادری قدس سره

حضرت شریفش از دودمان شریف حضرت غوث الثقلین وقطب الخافقین سید عبدالقادر جیلانی قدس الله سره العزیز هستند و از بزرگواران عالیمقام و اولیای بلده بیجاپور اند کمالات و حالات عالیه را حاوی بود و بر سیرت سلف و اقتدار ارباب طریقت مستقیم الاحوال بوده مستفیضان بزم هدایت را از فیض و افادت و ارشاد بهره یاب میکرد و اشتند و در سنه هزار و شصت و نه از سرای فانی بجوار وصال ذوالجلال رحلت فرمود فی قبره نور من الله تاریخ آنحضرت است و بعضی اند نیز گفته اند و مزار شریف

ز کرده

جادهٔ هدایت و رهنمائی متمکن بودند و بیعت و استرشاد خلافت و ارشاد از خدمت قدوهٔ المشایخ الکرام شاه حافظ عبدالقادر که مرید و خلیفهٔ جناب ولایت مآب صاحب التصرف و الخوارق ملاذ الخلائق حضرت شاه مرتضی قادری قدس سره گرفته فیوض باطنی و ظاهری اندوختند و در عهد سلاطین عادلشاهی و بادشاه عالمگیر جاه و منزلت و بزرگی کمال پیدا اشتند و باشارهٔ بادشاه عالمگیر بوساطت معمورخان صوبه‌دار زیارت موی مبارک نموده اند و موضع جمبهال از پیشگاه بادشاه در معاش حضرت ایشان مقرر و جاری بود و سید السادات شاه علی صفوی قدس سره برادر اهل محترم خود را متبنی و جانشین خود کردند و معاش و حویلهای شاه مصطفی در ملک تصرف اولاد ایشان هست. و در سنه یکهزار و یکصد و سیزده

بستند

شاه عبد اللطیف قادری قدس سره که صاحب تصرف و خوارق

در کرنول آسوده اند و زیارتگاه شان آنجا مشهور است

و از اولاد امجاد و سلسلهٔ شریفهٔ سلطان الاولیا غوث الاعظم

پیر پیران حضرت سید محی الدین جیلانی قدس الله سره العزیز

هستند مزار متبرک ایشان بیرون حصار سمت شرقی

بیرون دروازهٔ الله پور واقع است بزرگ زاده ای از اولاد

حضرت ایشان در بلدهٔ حیدرآباد موجود اند

حضرت شاه مصطفی قادری قدس سره

خدمت مبارکش از اولیای متاخرین بیجاپور اند و خواهر زاده

حضرت سید محمد مدنی قدس سره میشوند و الد بزرگوار ایشان

سید چاند محمد قدس سره ابن اخت قاضی سید علی محمد

قدس سره هستند در سنن و آثار شیوخ طریقت و بزرگ

مقتدا این نیکو طینت دم آگاه و قدم راسخ داشته اند

سجادهٔ

که بر حد رخواهش شاه مدافعت و ممانعت از خود نماز گذارده
شد تقصیری از ما نیست دیگر بار از درویشان امتحان
و گستاخی نباید کرد والله اعلم برین وفات حضرت ایشان
و اطلاع خبر نرسید روز عرس یازدهم ذیحجة الحرام است
مرقدش اندرون حصار نزدیک دروازه شاه پور واقع
ست و عمارت چوکنڈی بر مرقدش بنا یافته و خلف
ایشان شاه علی و ایک دختر بود

حضرت عالیش از مشاهیر اولیای متاخرین اینجا هستند
تصرفات و خوارق از آن حضرت بظهور رسیده بر سجاده
شیخیت و سنت شیوخ طریقت مستقیم الحال بوده رهنمائی
خلایق میکرد و الد بزرگوار آنحضرت سید السادات حضرت

جنازهٔ جلیله پیش آنحضرت نهاده با لحاح پیش آمدند که آن حضرت
امامت نمایند موجب رستگاری این میت خواهد بود حضرت
ایشان گفتند که جای دیگر برند تا دیگر کسی نماز گذارد بسیار
زاری و رقت نمودند مکرر التماس میکردند چون خواهش
آن قوم بجائی رسید که فوق آن متصور نبود حضرت ایشان
پرسیدند رضای شماست نماز گذاریم سه بار پرسیده بر جانب
مقابل نعش ایستاده الله اکبر و سر چهار تکبیر ادا کرده سلام
دادند آنگاه بر قرار در جای خود که مسجد و منزل ایشان است نماز گذارده
منتظر بودند که اکنون خواهد برخاست در آن حال برخورد
عدم حرکت و نفس بر قرار داد خود مضطر شدند بعد از
نماز نیز و نفس رفته دیدند که کارش بانصرام رسیده از
دست ندامت بدندان تاسف و حسرت گزیده تقصیر
و گستاخی خویش اظهار نمودند حضرت ایشان جواب گفتند

از زبود تباه کار منکر حال در دلشان با هم بجای خویش اتفاق

نمودند که ایشان تعظیم زندگان بجا نمی آرند برای مردگان

برمیخیزند این شیوه را مسخریه ایشان باید کرد از روی عادت اینها

آیند و تعظیم اموات و ترک توقیر و تعظیم احیا از ایشان

شخصی را از میان خود در غلا نیده کفتند که فردا ما همه را

بر نعش کذاشته و بطریق تکفین نموده کلمه شهادت کویان

بر روی دکهای خود نزد ایشان میبریم ایشان بر عادت مستمره

خویش برخاسته بجا آوردن تعظیم میپردازند چونکه ایشان اندکی

بکویند دراز نوشت تو از نعش برخیز تا کشف و کرامت

و تعظیم ایشان اموات را چگونه مضحکه و مسخریه می سازیم بدین

مصلحت روز دوم بر قرار داد خود عمل نموده بار نعش را

ساخته نزدیک حضرت ایشان بردند آن بزرگوار بر خلاف

عادت خود برنخاسته همچنان بر جای خود بودند آن جماعت

وا معیان بحضرت ایشان حسن ظن میداشتند و در سال
ولود و نهصت رحلت فرمودند مقبول خدا و رسول بود تاریخ
ایشان سیت و مزار شریف اندرون شهر شاه در محلی
باغ واقع است —

حضرت سید عبد العظیم ترک ... ن
خدمت سامیش از سادات رضوی و از مشاهیر بزرگوار
بلده بیجاپور هستند از زاد و بوم خود استرآباد هجرت گزیده
در عهد بادشاه نیک کردار سلطان ابراهیم عادلشاه
درین بلده همایون تشریف کرامت فرموده
حضرت به تنظیم ترک میکوشید که آنحضرت احدی را
رسم معهود است تعظیم میکردند الا اموات و مردگان را
و بدیده تعظیم میکردند نفس نفیس و خسارة هر کس که بینش الثنا
رسیاری ابحیث نمازش بر خاستندی نقل است که فیلی

که از اکابر اولیای اینجاست چند آسوده اند

[illegible]

بوده
حضرت شریف انس یکی از شیوخ کاملین و اولیای واصلین

بجالوست چند صحبت شیخ ذکر ارادت بوده اند و از

الدین
اولاد امجاد سراج السالکین قطب العارفین شیخ محمد سراج

جنیدی قادری که روضه ایشان در گلبرگه مشهور است

در عهد سلطان محمد عادلشاه درین بلده مبارک تشریف

ارزانی فرمودند مرقد شریف متصل جامع مسجد سلطان

بجانب شرقی متقابل دروازه شرقی واقع است زیارت

متبرک

بجاپور
حضرت [illegible] از مشاهیر مشایخ [illegible] ملک

و امرا
اند جامع کمالات ظاهر و باطن بوده [illegible]

شاه نور که اهل الله و صاحب تصرف بود در دلش حضرت ایشان است
در مخفی شاه که مکانش در زمره بوده است و مرقدش در
زمره بود متصل سرای نواب مصطفی خان واقع است خلیفه و
مریدان حضرت هستند

خدمت مبارکش از کبار اولیای بیجاپور بوده اند صاحب حالات
کامله و مقامات عالیه بودند سلوک نموده وی از منتسبان
و اولاد غوث العالم مرشد الاولیا شیخ الکمل حضرت شاه محمد
غوث گوالیری قدس سره است بیعت و خلافت از عم
و کرامت نسبت آبای بزرگوار خود احراز داشته اند احوال
و سن وصال آنحضرت بهم نرسید مزار مبارکش اندرون
حصار بیجاپور متصل مسجد شافعیه سمت شرق واقع است در
پهلوی مرقد ایشان سمت قبله حضرت خواجه عبد الرحیم مدفون است

ایشان نشسته غرهٔ رمضان شریف سنه هزار و هفتاد و یک
دار فانی را وداع نموده بحریم بقای ابدی شتافتند و
بیرون حصار بیجاپور در شاه پور متصل باغ و روضهٔ
ریحان آسودند بر مرقد شریفش گنبد سنگین بخته عمارت
یافته است

[illegible] شاه هاشمی [illegible]

خدمت ایشان از مشاهیر شیوخ و اولیای این سرزمین
هستند در عهد سلطان محمد عادلشاه بکمال و ولایت
و تصرف و کرامت اشتهار رسیده گشتند گویند که از حرم
محلات پادشاه از بیعت و مریدی ایشان سعادت
اندوز بوده بر بسط احوال آنحضرت اطلاع حاصل شده
و در اطراف تالاب شاه پور خوشگاه نموده گزار ابدی و مرقد
شریف ایشان احاطهٔ چار دیواری کشیده اند و حضرت

حضرت جنید ثانی قدس سره

وی هم از کاملان و مشایخ این دیار بوده است در سلوک طریقت و ورزش و ریاضت کامل وقت خود بود و بیعت و نعمت و فیض و خلافت از شاه برهان الدین خاتم قدس سره یافته است مرقدش بیرون شهر پناه در زیره بیرا است و گنبد خرد بر قبر شریفش واقع

حضرت شاه [illegible]

خدمت عالیش از بزرگواران و اولیای بلده بیجاپور هستند هم در شریعت و هم در طریقت مقتدای خلق بودند و تصرف و کرامات از حضرت ایشان جاری بود بر تفصیل احوال ایشان اطلاع بهم نرسید و چه اشعار ایشان بر تکریران آن است که سکونت و اقامت ایشان الطرف تالاب شکر نیران که بیرون شهر پناه واقع است بوده گویا وصف و لقب

ایشان

خواهر زاده

قدسش از بزرگواران کامل و عارفان صاحبدل بوده و
قدس
جناب سید السادات حضرت شاه ابوالحسن قادری
جد
سره بیعت ارادت سلسلهٔ قادریه از جناب
مادری خود داشته بعد ازان از احمد آباد بسید هجرت
شاه
ازین دیار الطرف بیجاپور قدوم فرموده از خدمت حضرت
برهان الدین خاتم قدس سره خلافت و اجازت خانواده
چشتیه گرفته فیوض صوری و معنوی برداشتند و تکمیل
و در
استاد و پیر تربیت حضرت شاه امین الدین گشتند
خاندان ایشان در هر دو گروه یعنی قادریه و چشتیه فقیر
میباشند بسبب اشتهار آنحضرت بخوش دهان می گویند
که قدری دهان آنحضرت کج بود مردم کج دهان میگفتند
فقرای ایشان تبدیل کرده بخوش دهان شهرت دارند
مرقد شریف در روضهٔ خواجه امین الدین واقع است

رحلت آنحضرت

سنه هزار و هشتاد و شش عمر آنحضرت شریف شصت

و شش بیست و چهارم جمادی الاولی در تاریخ هجری جو کهنذی است

واقع شد که هم به بیست و چهارم جمادی الاولی عرس جو کهنذی

میشود بعد از چهار ماه لاش مبارک را در گنبد مدفون نمودند

بر مزار مقدس عمارت گنبد بنا یافته و در حیتم دلی تاریخ وصال

هویدا است فیض ارشاد و تلقین و بیعت و خلافت آنحضرت

ایشان بسیار جاری گشته از جمله خلفای نامور ایشان

یکی سید خداوند خدانما صاحب چجولی آند دوم شاه میرانجی

سید حسن خدانما که بیرون حصار حیدرآباد مکان و ورد قصبه

ایشان است سوم ما در تنگا انکل کوتال مدفن ایشان هم

دارد احیم و هر یک از ایشان مشهور و ذوی الکرامات

هستند

حضرت شیخ محمود خوش

محمود خوش

از

معروف دامن گیر حال شد با دیگر چند بزرگان و متقدمان
حضرت ایشان تعرض نمودند که بزرگان دین و ائمه طاهرین
با وجود آنقدر شهود و استغراق و محویت دائمی گاهی
اوضاع شریعت را از دست ندادند و سنت از عمل
و اعمال ایشان فوت نشده آنعارف الوجود ما را
ترک دادن مناسب اهل طریقت و شایان آداب
شریعت نیست باید که اولا باداء ارکان و احکام
شرع پرداخته بر جادهٔ سلوک طریقت قدم راسخ
گذارند حضرت شاه امین الدین آن زمان یکی از خلفا
را فرمودند که مصلا بر وسط آب تالاب تکیه شتران خلیفه
حسب الامر مصلا بر داشته در وسط تالاب شاهپور که
دران عهد از آب سبز لبریز بوده است گسترد آنحضرت
زینت دوگانه ادا نمودند بتاریخ بست و چهارم ماه رمضان

وطلب بجولان آورده حیران میکنند چنانچه شخصی که محبوب بسیار دارد
ظاهری تعلق خاطر و عشق دل میدارد ما را درین میدان
که برای معشوق گل سمن میباید و برگ سم لابد و طیب و خوشبو
نیز میباید و سوغات و فواکه نیز ضرورست همچنین در
رتبت شغل ما را از خود تحریک نموده بجولان می آرند
منقول است که آنحضرت از استیلاء و غلبه جذبه و فرط
حالت بیخودی باداء ارکان شرعی نمی پرداختند در
از ترک وجود و در دوام آگاهی شهود نماز ترک داده اند
که السادات سید محمد بخاری قدس سره صاحب علی باغ
از اکابران هند و صاحب کشف و کمال عرفان و جامع
شریعت و طریقت بوده اند و نزدیک سلاطین و امرای
جاه و منزلت میداشتند چون از جذب ترک ارکان
شرعی از حضرت ایشان اطلاع یافتند پاس شرع و حمیت امر

آن

در جواب او گفت که این حضوری از مردن و زهر حضور ثنا نمیرد
و رحیات و بعد از ممات باقی میماند یعنی چونکه علم و شعور خود
بر حاست حضوری نیست مشغول است که روزی یکی از
مریدان آنحضرت نه بدست والا از خطرات نفس شکایت
نمود که در تصفیهٔ قلب و تزکیهٔ نفس و اشتغال یاد و
ذکر معبود خلل انداز و جمعیت شکن میشود حضرت دستگیر
برحمی فرمایند که از غلبهٔ توالی خطرات مثل مقصود درکهی
پایم آنحضرت فرمودند که از خطرهای تو دریافت نموده
جواب دهیم پس خطرات را حاضر آورده از تخلل در
مشغولی آمدید نموده آن مرید را طلبداشته فرمودند
که از خطرات تو سوال نمودیم آنجا میگویند که آنحضرت خود
انصاف فرمایند که تقصیر ما چیست ما از خود خطور نمیکنیم در
زد ما است شما خلل و شغول نمی آمدیم شما خود ما را از ...

کمال
در محویت ظهور و استغراق خلاق بیسود با وجود جذب
ارشاد و تلقین و نکات معارف و اسرار از ان حضرت جاری
بود و بعرض عرفان مذکورست که رهنمائی نشانات بکمال
بود که حضرت خواجه امین الدین قدس سره در اوایل در کنند
ماتقید خود حضرت شاه برهان الدین قدس سره ملازم و ملتزم
بوده سلوک عرفان و معرفت وجدان اکتساب نموده اند
از درون گنبد بیرون تشریف حضرت ایشان فرموده
خلفا و مریدان که حاضر بودند خطاب نموده فرمودند که ای
عزیزان وصل حق تعالی بغیر از بیخودی ممکن نیست همه
جبین عجز و نیاز بر زمین نهاده لب بتصدیق گشودند
آن حضرت اندرون مراجعت نمودند نو مریدی بود
نکته ارشاد فهم نکرده یکی از خلفا که مربی او بود عرض
نمود که چون خودی برخاست وصال بر کیست ان عزیز

در

وطرزی خوش ایجاد فرموده اند و رسایل و تصنیفات خلفای
حضرت ایشان مشهور اند و نکات توحید و رموز تصوف
حضرت ایشان طالبان راه را مفید آمده است و بسیاری
خلایق از کاس فیض و تلقین آنحضرت سرشار جام وحدت
تشنه لبان معرفت و وجدان را دو بالا ساخته اند و فیض
نیز از ایشان جاری گشته بتاریخ یازدهم جمادی الثانی
وصال آنحضرت است و مزار پر انوار حضرت ایشان
در گنبد شریف والد بزرگوار خود است

جناب گرامیش بعد از وفات والد بزرگوار خود شاه ولی
الدین قدس سره بعالم شهادت ظهور فرموده یکی از ولیان
کامل و مجذوبان واصل بود از خدمت عم بزرگوار خود حضرت
خواجه عطاء الله قدس سره ارشاد و بیعت گرفته نشسته

شاه پور ترله که بزبان دکنی تنگ میگویند واقع است دربید

تشریف فرما بوده اند میرزا فصیح الدین مشهور بابا سمحال

خاکسار زاهد عصر وقت بود و در سلوک و تصوف جانشینی

وافر میداشت و در شعر و شاعری سرآمد دوران و

کلامش پسند و مقبول سلاطین و خواقین زمان بود

مرقدش در قصبهٔ شاعر است از مریدان و تربیت یافتگان

و خلفای آنحضرت است بتاریخ بست و پنجم شهر شوال

عرس آنحضرت است بزار و نیک

حضرت شاه ایشان خلف و خلیفه شاه میرانجی شمس العشاق

قدس سره است از اکابر سالکان طریقت و مشاهیر شهباز

معرفت و سرحلقه اهل تصوف و صاحب کرامات و تصرف

بوده اند و در علم طریقت و سلوک راه مولی

و از مشاهیر کمل و شیوخ بلدهٔ بیجاپور بوده اند و از سعادت حج
نعمة الله و زیارت روضهٔ منوره مشرف اندوز گشته
مدت دراز در آنجا اقامت میداشت گویند مدت
دوازده سال ملازم آستانهٔ نبوی بوده بر یک پهلو نخسپید
و باشارهٔ جناب رسالت مآب صلوات الله علیه رخصت
اقامت از آنجای محترم برچیده رخ عزیمت بطرف دیار
دکن آورد در عهد دولت علی عادلشاه بزرگ بیرون
شهرپناه بیجاپور قدوم اقامت ارزانی فرمود و از خدمت
شیخ الکل خواجه کمال الدین بیابانی که یکی از واسطهٔ خلفای
بنده نواز شهباز بلند پرواز خواجه سید محمد حسینی گیسو دراز
قدس سره دست بیعت و ارادت داده نعمت خلافت سلسله
چشتیه حاصل نموده به تکمیل رهنمائی طالبان اشتغال
میکرد و مزار حضرت ایشان بیرون حصار بیجاپور در

حضرت شاه مرتضی خلف حضرت شاه برهان الدین نبیره

حضرت شاه هاشم حسینی قدوة العلوی قدس الله اسرارهم متعقد باکمال

گردانیدند و سه فرزند رشید از و بظهور رسیدند مخدره

آنحضرت نبیره بزرگتر را در عهد و پرورش خود گرفته باسم

شریف شاه حضرت حسینی مسمی کرده جانشین و سجاده

مکان خود گردانیدند و رحلت آن حضرت بتاریخ پنجم

رمضان المبارک وقوع یافته و مرقد شریف اندرون

شهر شاه واقع است و سن وصال [illegible] است گنبد مزار

مبارک گنبد جانب شرق بر چبوتره عالیشان [illegible] که

چهارگانش گشاده است بنا یافته است و متصل قبر

شریف اهل محترم آسوده اند مزار و متبرک

حضرت [illegible]

بدوران

خدمت عالیش مقتدای اهل عرفان و سرآمد عرفای

خدمت گرامیشان از مشاهیر بزرگواران و اکابر مشایخ و مقتدای
زمان بود جامع علم عرفان و شریعت و طریقت بود
از کمالات صوری و معنوی اتصاف میداشت و از انفاس
متبرکه اش طالبان راه هدا و سالکان مسلک اهتدا
کام رسیدند و نسب شریف و نسب ارادت آنحضرت
بجناب سلطان العاشقین رئیس الکاملین صاحب راز حضرت
خواجه سید محمد حسینی گیسو دراز قدس سره منتهی میشود و تلمذ
و استفاده و خلافت از خدمت شیخ الکاملین واقف
اسرار سبحانی شیخ عبد الصمد کنعانی قدس سره حاصل نموده
و با اکثر شیوخ و بزرگواران آن عهد ملاقات و صحبت
داشته اند و زیارت حرمین شریفین زادهما الله شرفا
نموده اند بر طبق سنت نبوی امر مزاوجت بظهور رسید و در
یک دختر کرامت مظهر بوجود رسید و او را با سید السادات

نمی آوردند و مجال نبود که نعش احدی از امرای کبار درون

حصار آورده دفن نمایند بیست که بیرون حصار مشهد چه

وزرا و امرا همه را آنجا دفن میکردند روزی که نعش مبارک آن

حضرت اندرون شهر شاه آوردند بر سوکلان دیدند تا

دروازه مباهی و حالتی وارد گشت که باهم یکدیگر را از

میدیدند و قفل سکوت برلب و دهان محکم نهاده

خاموش بودند و مجال لب جنبانیدن نداشتند بعد از

انتشار آوازه بر همگنان ظاهر شد که از خوارق آنحضرت

بوده است تا مراحل بهشت تاریخ وصال آنحضرت است

وظیفه رشید و سجاده نشین آنحضرت شاه مرتضی

حسنی العلوی قدس سره بیرون گنبد در تکیه علیحده آسوده

اند ـــ

حضرت سید محمد مشهور شاه جعفر ...

بر آسمان شود خلایق همه حیرت و خسوف همگی دیدند که ایا
قیامت قایم شده است چون روز دیگر آفتاب بر آمد
رنگها گذاشت که ذات حضرت شاه قطب ثابت
بوده است بعد از آن نعش مبارکش به بیجاپور آوردند
و سه جای نماز جنازه بر آنحضرت گزاردند یکی بیرون
ترکیه دوم بیرون شهرپناه سیوم اندرون شهر که در آن وقت
خلایق بسیار از سادات و مشایخ و عرب و عجم و صغیر
و کبیر حاضر شده صلوة چهار تکبیر ادا نمودند و اندرون گنبد
شریف جد امجد آنحضرت شاه هاشم حسینی قدس سره
پایین مزار مقدس آن گنج عرفان را بودیعت زمین
سپردند و عرس شریف ششم ذی قعده است منقول است
که در وقت سلطنت آبادی بلده ضبط و تقیدات
چنان بوده است که میت بیرونی را اندرون شهر پناه

تفویض نمودند پس از مدت دو سال قصد موضع دوند که ایشان
موضع را از اسم مبارک خود بخطاب برهان پور سرفراز
فرموده بودند نموده بجا دمان و ملازمان حکم فرمودند که سواری
درخت مسافرت سرانجام دهند که روز پنجشنبه به برهانپور
روانه میشویم خدام حسب الحکم سرانجام نمودند و در وقت
روانگی حضرت شاه مرتضی بحضور طلبیده قریب سرشته بر
ایشان نظر گماشته نگاه فرمودند در اندام و اعضای حضرت
شاه مرتضی لرزه افتاد و مردم تحقیق کردند که این
دیدن و توجه نمودن از اسرار خالی نیست پس در همان
یک نظر اسرار لدن در سینهٔ ایشان فرود ریختند و
بکمال ظاهر و باطن عطا فرموده هم در آنجا از دار دنیا
بحریم بقا و حرم قرب مولی خرامیدند راوی گوید که در آن
روز آفتاب بر نیامد و فصل تابستان بوده دائره سحاب

شن
۱۲/۱۲

آب بمرتبهٔ رسیده بود آنحضرت بدرگاه الهی دعا نمودند
ای کریم کارساز وای رحیم بنده نواز اگر باران عنایت شود
خلائق تو از شفقت آسوده شوند و هم مسجد که خانهٔ
تست بنا نهاده آید راوی میگوید که هنوز این سخن
درمیان مردم میگردید که ابر بر آسمان اینجا نشسته در زیر
جمع شده باریدن گرفت وکوه و صحرا همه از آب برو بلب
گشتند آخر الامر مردم از کثرت آب و طغیانی آن باز
خدمت آنحضرت شکایت نمودند حضرت شاه دعا
نمودند باران باستاد منقول است که حضرت شاه
برکان الدین پیش از وصال خود چهار سال خلافت و
اجازت جانشینی بفرزند دلبند خود سراج خاندان
نبوی حضرت شاه مرتضی حسنی العلوی قدس سره عطا
[illegible] فرمودند خدمت تربیت [illegible]

از وصال آنحضرت بر مسند خلافت و سجادهٔ ارشاد و هدایت
متمکن بوده رهنمای خلق و ارشاد طلاب میکردند و از مشاهیر
اولیای بلده و اکابر حلقه اهل ارشاد بودند سلطان محمد
عادلشاه و اکثر اعیان و امراء و ارباب حسن ظن و
عقیدت مرید شدند از فیض تربیت و ارشاد و کرامت
موادش کثیری از طلاب بمقصد اصلی فایز شدند و بسیاری
از سالکان راه خدا به محبوب حقیقی رسیدند و هر کمال و هر
خرق که در جناب بزرگوارش بوده در نهاد پاکش میباشند
منقول است که آن حضرت زمانیکه بطرف کرکهور که در
نواحی گلبرگه است اقبال فرمودند حضرت شاه نعیم الله مرحوم
که خودم در آن سفر از خدمت و همرکابی آنحضرت
مشرف شده بودم آنحضرت خواستند که در آنجا خانقاه و
مسجد بنا فرمایند فصل تابستان بوده در آن قریه قلت

آب

فرود آمد که یکی از ملازمان که بیشتر بجهت اخبار آمدنش

ایشان رفته باز آمده عرض نمود که حضرت ایشان در این

وقت در ورد مشغول هستند و وقت اشتغال ایشان بطرف

کسی التفات و توجه نمی‌شوند و تکلم نمی‌کنند پادشاه نیز

او را دید که نعمت در پیش آمده است و از آنجا پس باشند

و مرقد آنحضرت در مقبرهٔ ابراهیم عادلشاه عقب مسجد

بر چبوتره واقع است و قریب مرقدش شیخ محمد مراد

خلیفهٔ ایشان که وی هم از مشاهیر وقت بوده و در

علم و معرفت کمالی داشت مدفون است

خدمت سامیش قطب زمان و مقتدای سالکان و مرشد اهل

ذوق و وجدان بود تربیت و ارشاد و خلافت

خدمت جد امجد خویش یافته بحکم وصیت آنجناب بعد

جانب شرق واقع شده و گنبد خرد مثل گنبد شاه نصر الله ولی
بر قبر شریفش بنا نموده اند —

حضرت … میر …

وی از کبرای در خدمت و ملازمت حضرت شاه بود و روز
شب حضوری خدمت میداشت و منظور و مقبول حضرت
شاه آمد و بیعت و ارادت و اجازت اوراد و اذکار
اشغال شرب شطاری حاصل کرده روز و شب مستغرق
شغل و مشاهده معبود و طالبان را از اسرار و حقائق
تلقین میفرمود در استغنا و توکل و ترک و تجرید مقتدای
عصر بود در مقبره سلطان ابراهیم عادلشاه عقب مسجد سکونت
میداشت منقول است که بادشاه عالمگیر بزرگواری و
کمال آنحضرت گوش کرده روزی در مقبره ابراهیم عادلشاه
بقصد ملاقات ایشان رفته از عقب مسجد روان شد و دربا…

ادعیهٔ حضرت شاه که در معارف و مکاشفات واقع شده
اند قرض کرده اند و بعضی خوارق و حالات حضرت
شاه برهان الدین قدس سره نیز در آن درج نموده اند
و از اکابر وقت و مشاهیر مشایخ و بزرگوار بوده اند سلطان
سکندر عادل شاه مرید آنحضرت است نیز فیض و برکات
از آن حضرت یافته در باب آنحضرت مقصور است
دیدهن شاه و هاشم شاه پیر دو درویشی شاه نعیم الله
بیرون موضع پرسنگی بالای قلعهٔ گره مقصود اند
و کرامات آنجا مشهور است و سید شاه در موضع کنگل
مدفون است بزرگ بوده است و شاه عثمان
مجذوب که مرقدش متصل شاهپور دروازه واقع
از مریدان ذریت یاتیکان خارت اوست و
مزارش بعضی در روضهٔ حضرت شاه نصرالله

حاصل

حضوری داشته اند و فتح الباب باطن ازین دریافته
نمودند و در ملفوظ شریف حضرت شاه جمیع اذکار و اشغال
و معارف و اسرار و ارشادات و ادعیه و نظم که از زبان حضرت
بزبان گهربار در عرفان و تصوف سرزده اند و احوال
سلوک و ریاضت و بعضی خوارق عادات در آن
بیان نموده اند مرقد ایشان در روضهٔ حضرت شاه هاشم
جانب شرق بر بادلی واقع است

حضرت شاه حکیم قدس سره

وی مرید و خلیفهٔ حضرت شاه هاشم قدس سره است و بعد از
وصال حضرت شاه از خدمت شاه برهان الدین تربیت
جانشین حضرت شاه تربیت و ارشاد و خلافت یافته
بر جادهٔ ارشاد و تلقین تمکن داشت و فتح الاسرار ملفوظ
حضرت شاه را تالیف نموده اکثر خوارق و کرامات

ادعیه

حضرت شاه هاشم است در سلوک ریاضت و ارشاد و هدایت

و علم و درویشی و حلم و تواضع و جمیع امور کمال وارث حاصل

والد بزرگوار بوده اند و چهارده فرزندان آن حضرت بوجود آمدند

که همه اولیا و مقتدایان عصر بوده اند بزرگتر از همه حضرت

شاه حبیب الله بکمال بزرگواری و جامعیت علوم باطنی

و ظاهری اتصاف میداشتند و مقبرهٔ شاه مصطفی بیرون

بیرون شهر پناه طرف دروازه بهمنی پلی متصل روضهٔ

محمد عرف شاه رجو در واقع شده و همه اولاد و اخلاف ایشان

در آنجا مقبور هستند

وی مرید حضرت شاه عبدالرزاق قادری قدس الله سره

بود بعد از رحلت ایشان بخدمت حضرت شاه هاشم

قدس سره خلافت نعمت باطنی یافته شرف ورود

بزرگم شاه مرتضی رسید همان جا بود که تیر دست حضرت شاه نمس

رسیده بود فی الحال از زخم تیر جان بحق تسلیم نمودند و این واقعه

روز عرفه روز جمعه سنه ۱۰۴۳ هزار و چهل و پنج رو داد و چون

این خبر بسامعت حضرت شاه رسانیدند فرمودند که در

خون بجای من پسر بزرگ من کشته شد اکنون مکافات

آن واجب شد همان وقت به خود شاه رحمان خلف شاه

مرتضی مذکور را در حضور طلب کرده فرمودند ای قطب زمان

هرچه متاع محمدی و اسرار احمدی که در من است ولایت

و جانشینی فقر تو عطا فرمودم اللهم اجره و مرقد شریف ایشان بیرون

حصار در زمره بور واقع است زیارت و تبرک

خلف ثانی حضرت شاه هاشم قدس سره است وی قطب

وقت و بزرگ عصر بوده و مرید و مجاز پدر بزرگوار خود

حضرت

همچنان بوسه داد حضرت شاه درگذر فرمودند سیم گرفت نیز
بوسید و تکمید حضرت شاه بجهت دفع آزارش چیزی
نگاه نمودند تیر و کمان که طفلان بازی میکنند بنظر انور
گذشت یکی از آن تیر بطرف آن موش انداختند قضا را
آن تیر بر چشمش رسید و بسبب فوتش شد حضرت از
مردنش بنهایت متاسف و محزون شدند و دریغ
نمودند که بدست خود در عمر هیچ بجانداری ضرری نرسید
و در حق هیچ حیوان کاهی تقصیری نشد مگر امروز در حق
موش ضعیف ازین واقعه شبا روز ذکر دوام میفرمودند
و از خدای تعالی میخواستند که قصاص آن روز در میان قضا
در آن ایام در میان نواب مصطفی خان و دولت خواص
خان جدال و نزاع رو داده بود اتفاقاً روزی حضرت
شاه مرتضی نزد نواب نشسته بودند تیری از جانب مخالف

نزدیک والده ماجده خود آسودند اللهم انفعنا ببرکاتهم

برکة انفاسهم واجعلنا من کلاب عتباتهم —

حضرت شاه مرتضی حسینی العلوی قدس سره

خلف بزرگ حضرت شاه هاشم قدس سره اند و ارادت و بیعت

و اجازت و خلافت از والد بزرگوار خود میدارند و در تربیت

و سرپرست والد ماجد خویش متمکن گشته اند و در روز بزرگی

حیات حضرت شاه از دار فنا بشهادت رفتند قصه

شهادت آنحضرت در کنج الاسرار نوشته اند که عادت

حضرت شاه هاشم قدس سره چنان بوده است که گاهی احدی

را از حیوانات موذی و غیر موذی نمیکشتند و از حیوانات

نیز گاهی با نجناب اذیتی نمیرسید روزی حضرت شاه بر

بستر خواب آسایش میفرمودند موشی انگشت پای مبارک را

بوسید آنحضرت پای مبارک کشیدند دوم بار آمده

وقت

علوی قدس سره رفته به نیاز تمام زیارت نمود و در آن

سجاده نشین آن یگانه اقدس شاه اسد الله نبیرۀ

حضرت شاه عبدالله قدس سره بوده اند

و قطب الاقطاب [illegible]

خلف بزرگ و سجاده نشین آنحضرت مدت بیست سال

بر سجادۀ هدایت و ارشاد نشسته رهنمای خلایق می‌نمودند

قطب الوقت ولی کامل بوده و در سیر و شمایل بمقدم

عالیقدر بودند در درویشی و ریاضت را بدرجۀ قصوی

رسانیدند عمر شریف از هشتاد و هفت سال متجاوز بوده

درین مدت دراز قوت و غذای آنحضرت هفت و نیم سیر

جو شمار آمده همه روزها صایم میبودند و طی روزها میکردند

و افطار گاهی بنان و گاهی بآب مینمودند و رحلت آن

حضرت در نهم محرم ۱۱۱۷ سنه سبع عشر بعد الالف واقع شد

بدون آمد تاج سلطانی بر سر و خلعت خسروانی

...ور و جواهر و مروارید بر کوکب از سر تا پا بتعبیه یافته

...ی آنحضرت بیقرار و متحسر و دریغ بر فوات آن

...ش و غم و زوال آن تخت و تجمل کردن گرفت حضرت

...دستگیر تبسم کنان او را تسلی میدادند که قدرت لایزال

...به حال متصرف هر شی تصور نموده شکر الهی بجا آورده

...انش وصال آنحضرت در بیست و نهم محرم محترم ثبت

صبح صادق روز پنجشنبه ۹۹۹ نهصد و نود و نه

یافته و مزار ایشان در احمدآباد گجرات مشهد و زیارتگاه

عالم نیز از دیر رفت اولیای شکست قبای تاریخ آن

جناب شیخ مولف تاریخ جهانگیری نوشته است که

دریکهزار و بیست و شش که جهانگیر بادشاه در احمدآباد

بگجرات رفته بود روز دوم بروضه تقدس میان شاه وجیه الدین

علوی

رگذر
که
لایزال چند مدت مید ابواب فرح و سرور بر این نوع
فکر دیگر در آن دخل نداشت بر روی گشاده بود بعد
از این یک روز باراده شکار سوار شد و فوج و طبل
و طمطراق پادشاهی همراه بود چون در دشت در آمد
از قضا صیدی در نظر پادشاه آمد اسب تعاقب او
برانگیخت صید او را بیک جانب صحرا کشید و فوج
ارکان دولت بیک سو افتادند پادشاه تنها بیکران سپ
ماند در آنجا صید از نظر غایب شد و دشت و صحرا هم
که طی کرده آمده بود از چشم ناپدید شد می بیند
که همان طاقچه و همان حجره موجود است که بیشتر از
چندین سالها از همین حجره ازین عالم بآن عالم رفته بود تعداد بل
بسیار بیاد آورد که بر طلسم حضرت بحبیت برون
درون حجره در آمده بودم عرض بسیار بسوخت و غمگین

مدتی با این کامرانی در عیش
و آمیزش کردند زنش پادشاه [illegible] وطن
و شادمانی سلطنت نمود اعیان و ارکان و خیرخواهان
درگاه عرض نمودند که حق تعالی همه اسباب دولت مهیا
ساخته کمرنگ که خاتون مردم منور جلوه افروز محل سرای
پادشاهی نیست آن معنی نهایت بعید از لوازم دولت
و سلطنت است بدین معنی باعث گشته تنهایی را
او با نیز اران ناز زیبائی و فراوان عشرت و عیاشی
بظهور رسانیدند مدتی بران بگذشت و اولاد چهار
پنج از فضل حق تعالی نیز عطا شد غرض درین عیش
نهمک گشته شب را در عشرت بروز می آورد و روز
را در خرمی بشب می رسانید احوال سابقه ایام بالمره فرو
نشست گویا اصلا فراموش گشته نه زنش بخاطر
گذشتی و نه کسی از دوستانش یاد آمدی غرض قدرت

لرزان

وقتی که دران فوج بودند دران پیش مشعد آمدند و بعد
و تحائف پیش گذرانیدن گرفتند و تهنیت مبارکبادی
سلطنت و ملکی ادا نمودند مشعد ازین حالت غریب
در کار خویش حیران ماند نه طاقت آنکه از کسی سر این
کار در پرسد و نه صبر آن نیز که سکوت بر دارد و عرض
بهر حال اعیان و ارکان مشعد را بتجمل و اعتبار و شکوه
بشهر آوردند و بحمام شست و شو داده لباس سلطانی
و خلعت خسروانی در بدن پوشانیده بر تخت سلطنت
جلوس دادند تهنیت مبارکبادها از سر نو دادند و
سکهٔ شاهی و کلیدهای قلاع پیش او نهادند هر یک از
اعیان درگاه پیش او استاده مطیع و منتظر فرمان شدند
مشعد چون دفعةً از غیب باین دولت کبری
سلطنت عظمی رسید احوال سابق همه از دلش

دراز

در کار خویشتن عاجز گردید ندانست که چه کند بهر حال هم
قدم نکشاد و در یک جهتی روان شد چون پاره از
زمین قطع کرد که دور از گوشهٔ صحرا یک طلیعه طمطراق
برخاسته رخ بآن جانب نهاد دران فوج فیل و اسپ
نقاره و نشان تمامی اسباب سلطنت موجود است
بتجمل و آرایش تمام می آید باری شعبد را که از وحشت
تنهائی دل از تن بریده بفضله بجای خود آمد که باری
با بمچنان ملاقات میشود بعد از ان هرچه باد باد
چون آن مرد شعبد پیشتر رفت و فوج نزدیک آمد
دید بمقدم همه فیلی که بتمام ساز و پیرایش آراسته شده
و در خرطومش گلباری از جواهر آویزان چون فیل
نزدیک آمد بخرطوم خود آن گلبار مرصع را در گردن
شعبد انداخت بجرد دیدن اعماد و در کمادن درابل رتق

دفتر

زنده است سوخته نگردید ببینید که من او را حاضر میسازم مردم
گفتند نهایت بهتر او را طلب کن چون سوخته و
خاکستر گشته از کجا حاضر میشود پس مشعد نام آن زن
گرفته آواز داد که بیا زن از اندرون حجره لبیک آقا.
گفته بیرون آمد هر دو پیش پیر دستگیر آمده مجرا آداب
بجا آورده ایستادند بعد از آن حضرت بوی گفتند
مرحبا خوب مرد برزن هستی معامله عجب بردی
کار آوردی الحال دزد را انجا برد و اشاره حجره نمودند که
در آنجا در طاقچه کتاب است بیار مشعد سگ رفت
و در آن حجره درآمد و کتاب در طاقچه دید و نزدیک طاقچه
رفته خواست که کتاب بیارد دفعتاً می بیند که نه آن حجره
است و نه آن طاقچه و نه کتاب یک فضای وسیع و صحرای بی پایان
فراخ دید که کنارش پیدا نیست مبهوت و متحیر

گشتم

عرض کرد که بدعا و توجه عالی بر اعدا ظفر یافتم و بسلامت باز

در فراق یک دو لحظهٔ محبوبهٔ جان فزای خویش که حایل

گشته صبر و قرارم نیست اجازت شود تا بدیدار او جان

تازه یابم آنحضرت خاموش بودند حضار متحیر گشته او را

گفتند که بعد از رفتن تو قصه چنین شد که یکبارگی اعضای تو

خون آلوده فرود افتاد و زن تو شناخت که مقتول گشتی

نوحه و واویلا شروع کرد بعد از ساعتی سوختن خود قرار

داد هر چند منع کردند ممنوع نشد بالای آتش تو در فلان موضع

سوخت و خاکستر گشت و همین آتش گرم در فلان موضع

موجود است چون مردم این سخن تمام کردند مشعبد

بشوریده تا شوهر برخاست سخنان غصه آمود گفتن

آغاز نهاد که زن مرا که در حسن و جمال بی نظیر بود پنهان کرده

میخواهند که از من بربایند این چگونه شود زن من

زنده است

بزیر آمد بعد از آن شکم و سینه پس از آن سر بیفتاد و بر زمین
هم در آن جوش آورده از ناله و فغان هنگامه آراست
که تمامی مدینه در شورش در آمد مردم هر جسد او را تکفین
میدادند قرار نمی گرفت بعد از آن بخدمت حضرت
پیر دستگیر عرض نمود که شوهرم که باعث زندگانی و بقای زندگی
سبب عیش و شادمانی بود از جهان رفت اکنون
مرا کمال است میخواهم که بر وفات او من هم رخت خود
بدار البقا کشم حضرت رخصت دادند بعد از آن اسباب
احتیاج سوختن مهیا کردند زن آن اعضای مجروحه
متفرقه جمع نموده در کنار گرفته در دل انبار هیزم بنشست
آتش دادند پاک بسوخت بعد دو ساعت تندتر
پس از یک لحظه آن شعله برقی از آسمان رسیده او را
خود را فرو آورده پیش پیر دستگیر آمده از آب چکاده

به حضرت

وداع خواست وعرض کرد که هم صعب درپیش آمده ا[ست]
ذره توجه همراه غلام فرمایند تا مظفر و منصور باز گردم
آنحضرت این مقالات از گوش شنیدند و تبسم نمود[ند]
بعد از آن در آن رشته درآویخت و روان شد
و مردم نظر میکردند و بعد از چندی از نظر غایب شد عالم
درین معامله حیران ماندند بعد از یک لحظه یک دست
خون آلود از بالا افتاد مردم از جیب دو داسست دویدند
دیدند که دست از دست غلام کردند که خنیاک وادعی
رو داده است همچنین رشته بعد از آن غوغا از گوش
بیرون آمده دست بر داشته گفت که دست شوی
من است مقتول گشت پس شیون بر داشت و بالد
و فغان آغاز نهاد درین اثنا دست دیگر هم افتاد بعد
از ساعتی یک پای مجروح افتاد و متعاقب پای دیگر هم

بزرآه

عرض نمود که قبله درمیان آسمانیان باهم جنگ و قتل رود

داده است میخواهم که بعد احیای خویش بردم نیکن

این زن پای بندمن گشته روی همراه بردن دنه

یاری جائی گذاشتند زیراکه آب جوانی و تاب جمال

چهره نمایان دارد بر مردم این زمان اکثر خیانت غالب است

شنیده ام که این درگاه مسکن زهاد وعباد و مقر نشان ده

جادار است اگر رخصت فرمایند این را در گوشه جا دا

بالا بردم حضرت بسوی حجره که در گوشه مدرسه بود

ارشاد فرمودند یعنی زن خود را دران بنشان مشعد

سک برخاست وزن را و اسبابی که همراه داشت

دران حجره نگهداشت و تا آمد و ناشوره که کرد در

جنب در شته بود برآورد بر سمت آسمان بر تاب

کرد و سر رشته را در دست داشت ... آن آمد ... نموده

اند چون آنحضرت حاضر بودند خود متعجب شدند که تو با ایشان چه
مطلب میداری گفت مطلبی دارم از همه و شما اخفای وی لازم
است گفتند وجه الله این تقریب است و حضرت بیان
درجة الدین جای دیگر باشد گفت مطلب من از وجه الله نشد کرد
حاصل شد از زمین جای دیگر حاجت نماند قدم بوسی کرد
رخصت شد حاضران و عزیزان گفتند جای شما است
تملق بسیار نمودند گفت مشکل در یک دید مطلب خود کام
گرفت چرا ماند آن زاغ بحیرت نگریستند آنحضرت فرمودند
کوریا تی تیل آگ تیار تھی تورزش نگردان نقل است
روزی آنوالا جناب در مدرسه شریفه بتدریس تعلیم طلبه
اشتغال میداشتند ناگاه بازیگری مشعبد بزن که در صحبت
فن خویش بی همتا بود بخدمت درآمد و یک زن
جوانی و صاحب جمال همراه داشت آداب بجا آورد

محض

درس اکثر اوقات مصاحبت و مجالست حضرت خواجه خضر
علیه السلام میبود و تتابع اخبار غیبی از تکلم میفرمودند
حضرت سید صوفی جهجهانی که از خلفای کمل آنحضرت
بستند نوشته اند که در ایام وقوع هرج مرج بر ممالک
گجرات و تغلب و تسلط مغل روزی فرمودند که فقیر
از حضرت خضر تکلم گرفته پرسیدم که حال گجرات
چنان تباه شده است سامان درستی کی خواهد پذیرفت
نمودند گفتند آنرا که خدا اخفا کرده است ظاهر نکنم
درست من بر داد خلاص کنانیدند و رفتند بعد از آن
در مجلس درس حاضر نشدند و نقل است که طالبی از راه
دور دراز آمد آنحضرت در درس مشغول بودند با شنا و
مضطرب الحال بود و نشست و از اهل درس سوال کرد
که حضرت میان شاه وجیه الدین کجا تشریف داشته اند

حرمین

است که ولایت وتصرف ایشان درسند ودکن وعرب

مشهور تر ومستغنی الوصف است تتمهٔ ذکر ایشان درین

موجز گذشت وسید سبین قدس سره که درسند مشهور اند

نیز ازین طایفه هستند وهمچنانکه مدرس علم ظاهر شده اند

یکی ازان جماعت مولانا حسن فراغی است که از فحول

علما ونقادهٔ فضلا بود وملا عبدالرحمن هجوره نیز ازان

گروه بوده است مولانا حبیب الله الصبغة اللهی قدس سرهما در ملفوظ

خود گفته اند که حضرت میان شاه وجیه الدین در آخر

عمر شریف قصد ترک درس وتدریس نمودند از جناب

رسالت مآب علیه السلام حکم نفاذ یافت که در درس

شما حاضر میشویم وسماعت میفرمائیم ترک نکنید واجرا

دارید ازان روز درس محمدی نامیده همیشه تا دم آخرین

درس میگفتند وخلایق افاده میرسانیدند ونیز بعد از وداع

آمد از ذوق آن بیدار شدم و آن ورق بدست بوده بر علمیکه
در آن ورق بود شوق گشتم چنان در خاطرم میریخت
گویا سالها درس آن علم گفته‌ام و آن ورقها بیش قصیر
بود تا وقتیکه بود که بران علمی که در آن درج بود خوانده
و تمام دانستم آنگاه از نزد من غایب شد هر چند که آنحضرت
خود را در رتبهٔ علم مستور میداشتند و احوال و اسرار خویش
پیش یکسان مینمودند لکن آن کمال باطنی در جوش بوده
خوارق بسیار و کرامات بیشمار ازان حضرت بظهور رسید
و فیض ظاهر و باطن ازان مجمع البحرین جاری شده و
از فیض تربیت باطنی و پرتو ولایت اصحاب بسیار از
چهار صد خلفای واصل که بمرتبه ولایت و کشف و دارا
رشته ارشاد میداشت بر آمدند از آن ایران زمره شریفه
قطب الاقطاب حضرت شاه شیخ السادات حسینی الحسنی قدس سره

و هیچ آرزوی از ایشان نخواستند و نیز شنیده است که آن
را مردم بچندین مرتبه در حرمین شریفین دیده اند و آن
حضرت گاهی از احمد آباد گجرات قدم بیرون نهاده اند
از آنحضرت منقول است که میفرمودند مولانا عماد الدین طارمی
قدس سره که استاد فقیر بود ایشانرا در بیست و پنجاه علمی اند
و فقیر تا زمانیکه ایشان در قید حیات بودند یکصد و بیست
و هیچ علم سند کردم چون ایشان وفات یافتند بسیار
تاسف نمودم در آنجا در حزن و اندوه میبودم ناگاه
شبی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم را بخواب
دیدم که میفرمودند ای فرزند غم مدار هر علمی که استاد ترا می
آمد سی علم دیگر بر آن اضافه کرده بتو کرامت فرمودیم
ورقی که نامهای علوم در وی مندرج بودند بدستم دادند
چون در آن نظر کردم اسمای علوم بود که مرا عنایت کرده

شریفه
بهر سوئی که او الحمد خوانده اجل از کاررانی بازمانده استانهٔ
رش بقصد اقتضای اکابر و اخیار روزگار بود در لباس هیچ
امتیازی نداشتند و بجامه درشت اکتفا میکردند مرجع
فتوح میرسید بدل وانیار مینمودند مصنف ثمرات القدس (۲)
من شجرات الانس که یکی از امرا و مقربان سلطان الهند
اکبرشاه بوده است و مناقب آنحضرت را ربط تمام داده
است مینویسد که چون سن خاتم المحققین بچهارده رسید
از خود تحصیل علوم متداوله رسمی اتمام کردند و مرید پدر بزرگوار
حضرت سید نصرالله حسینی گردیدند و بدرس مشغول شدند و
هفتاد سال بلا تعطیل تلامذه درس گفتند از حصار ده
سالکی که علم اولین و آخرین بآنحضرت تا مکشوف گشت
تا بوقتیکه ازین عالم بر انقلاب بعالم نور و ضیا پیوستند
بخانهٔ ملوک و سلاطین نرفتند و بار ندادند ... است

از
تاریخ هند و گجرات و ملفوظات و تذکرات اولیاء الله
کمالات و کرامات ایشان زیب و آرایش پذیرفته
اند و اشتهار افاضات و تصرفات آنحضرت در هند
و گجرات و عرب و عجم بمرتبۀ ظهور شمس در نصف النهار
شده سبب خلایق را پیوسته از انفاس متبرکه اش فیضها
ظاهر و باطن میرسانید و مهارت آنحضرت در جمیع علوم معقول
و منقول بمرتبۀ بود که کم کتاب درس بوده باشند
که آنحضرت شرح یا حاشیه نوشته اند و در ازالۀ امراض
و اسقام مظهر اسم شافی بوده اند تا هر روز جمعی لا تعد و لا تحصی از
بیماران محنت زدگان که بانواع امراض مبتلا و گرفتار
می آمدند بر آستانۀ شریفه اش حاضر شده از انفاس مسیحی
دمی مستفیض میگشتند و اثری زود می یافتند
هر دمی از نفس پنهان زده بر مرده جانان نفس جان

زاده ولی

وسلم است و در اندرون گنبد مبارک بر یمین و شمال آن

جناب هر دو در روضه محترمه آنحضرت مقبور اند و پایین

مرقد شریف شاه برهان الدین حسینی نبیره آنحضرت

آسوده اند و در روضه آنحضرت خلایق کثیر از اهل الله

و صلحا و خلفا و فقرا و مریدان و مسافران از ذکور و

اناث مدفون هستند شاه قطب الدین مع الخلف

شاه حسین قدس سرهما نیز در روضه آنحضرت مقبور

اند

تفصیل نبذی درین فصل از احوال و خوارق

شاه و ...

عم بزرگوار حضرت شاه بحکم ترک ذکر نموده می آید و آن

بار را گراست که تمامی کرامات و احوال و خوارق و مقامات

و کمالات و فضایل آنحضرت شرح و بسط و بیان کنند

حضرت شاه بکدام مرتبه وجه مقام هستند دعا عاده حضرات مولوی

بوده است که چون دان اوراد وظائف خود همراه میداشتند

اوراد دلائل الخیرات از بغل برآورده کشادند ناگاه

برآمد که هذه صفحة روضة النبی دفن فیها رسول الله

صلی الله علیه وسلم حضرت مولانا از شعف مبهوت

و متحیر شده آب در دیده رسانیده میگفتند که کجا [illegible] آستانه

ام وجه نیت کردم وجه برآمد از استعلام عظمت مقام

آنحضرت گریه تا به تضرع کنان دعوتی گویان هر

دو دست بر رخسار میزدند که درین امر خطیر جرات

نمودم حضرت شاه وجیه الدین ثانی حسنی العلوی سجاده نشین

همراه آنجا حاضر بودند و مولانا با آنحضرت خطاب نموده

سفر مودند که حضرت ملاحظه فرمایند و ببینند که وجه از نیت

کردم وجه برآمد که مقصد روضه مطهر رسول الله صلی الله علیه

وسلم

وقضات وعلماء مریدان وخلفاء ووزرا وامرا حاضر شدند و
قوالان نیز جمع شده ابیات ونظم خاص که آنحضرت پیش از
روز وصال بضبط وحفظ آن حکم نموده بودند باداء موسیقی
نغمه میکردند که ناگاه مزار مبارک بجنبش وحرکت آمد
که کلاه مرقد شریف در دامن زایران مرقد شریف که دور
نشسته بودند بیفتاد وطرهٔ مبارک در اثنای قوالی که
رسوم وارادت بیش از بیش آن جناب داشت
وتوجه تمام آن حضرت برو مبذول بود افتاد مردمان
آن کلاه را تبرک نموده میخوردند وحیرت وتعجب نمودند
که مرقد مبارک در وجد وحالت آمد منقول است که
روزی استاذ البلد مولانا محمد ابراهیم قدس سره بزیارت
آستانهٔ حاتمیه خود را رسانیده بعد از ادای آنچه
لوازم زیارت آستانه بوسی در دل گذرانید که

صبح بیستم شهر رمضان المبارک سنه یکهزار و پنجاه و شش بود
تشریف فرمای خطایر قدس و وصال شدند بعد از آن نعش
مبارک برای نماز جنازه برداشتند و در آن روز مردم
خاص و عام و بزرگ و کوچک بیجاپور از وزرا و امرا و فقرا
و سادات و مشایخ و فضلا ازدحام کردند تابوت مبارک
معلق بر هوا میرفت هر چند خواستند که دستها به تابوت
رسانند و ازین سعادت شرف اندوز شوند لیکن دست
هیچ کس نرسید و مرقد منور در بادشاه پور است و عمارت
گنبد نازک طرح و نادر اسلوب بر مزار مبارک ساخته‌اند و
اندر آستانه کرامت نشانه‌اش زیارتگاه خلایق و حاجت
روای عالم است. بادشاه اهل بهشت تاریخ آن حضرت است
دستگیر کونین نیز گفته‌اند منقول است بعد از وصال آن حضرت
سیوم برای زیارت مردم نیز از سادات و مشایخ

قضا را

بملازمت حضرت شاه آمد دید که همه درد خود در جسد مبارک
حضرت شاه وارد است و آن حضرت از آن درد
چنان رنجور شده اند که حرکت از جا نمیتوانستند از
معذرت نساید و احوال پرسی نمود حضرت شاه فرمودند
الموت جسر یوصل الحبیب الی الحبیب و مصداق
این تعال بیان عمده نمودند مرگ ما را زندگی دیگر است
زهر گر تسازد شهد شیرین خوشتر است مرگ سازد
مغز را صافی ز پوست تا رساند دوست را نزدیک
دوست بیاد شاه و مردم و دار معلوم شد که دوستان
خدا و مردان حق محض لله متحمل بار دیگران میشوند و
عمر و حیات خویش نیز ایثار دیگران مینمایند و نزد
ایشان رنج و راحت و موت و حیات یکسان و برابر
است پس حضرت شاه از آن درد [illegible] که اوردند

توجه و عاطفت که بر پدرم داشته اند بهمان نوع بر من نیز
و نموده درمان مرض و آزارم شوند حضرت شاه
فرمودند الحق پدر تو محمد ابراهیم عادلشاه بر سر فقیر احسانی
عظیم کرده در وقتی که فقیر از راه حج باین طرف آمدم
شده قوم عیسوی با یاران که در کشتی با فقیر بودند گرفتار
آمدم از پدر تو خدمتگاری تمام و مهربانی کمال رو داده
است اکنون تدارک آن عوض آمده عمر پادشاه آخر
شده است و بدون جان بخشی دیگر متصور نیست
حیات فقیر ده سال باقی است آن ده سال حیات
پادشاه مرحمت فرمودم و آن درد پادشاه بر خود گرفتم
پس درد پادشاه بر ذات شریف خود گرفتند و ده
سال از بقیه عمر شریف به پادشاه عطا فرمودند سلطان محمد
شاه بیان ساخت شفا و صحت در خود یافته روز

محمود

شاه

بیماری زائل گشت بادشاه جمجاه ملازمت حضرت

رسیده عجز و الحاح بسیار نمود اگرچه دران عصر

چندان اولیای کبار بودند میگویند که درانوقت سوای

آنانکه بموجب منطوق اولیائی تحت قبائی لا

یعرفهم غیری در حجاب مستوری مستور بودند و در

زاویهٔ خمول و گمنامی متواری چارده اسم از ذوات

کرامت آیات شیخیت و صاحبدلی بر جادهٔ ارشاد

بر سبیل شهرت تمکن میداشتند لکن بادشاه چون

اعتقاد صحیح در ارادت صادق با آنحضرت میداشت

به نیاز تمام عرض کرد که بجز ذات مبارک حضرت شاه

این درد مرا علاج و درمان نمی یابم و بغیر از توجه عالی

نجات و رستگاری ازین صعوبت نمیدانم امید دارد

بدین ارادتمند خاص نظر ترحم فرموده علاج درد

آن سرور سالکان با جماعت مریدان و مسترشدان در مسجد جامع
پادشاه پور نشسته بودند خادمی آمده عرض کرد که سلطان
محمد عادلشاه را بیماری سخت و آزار صعب عارض شده است
طبیبان حاذق را از تشخیص و تداوی آن حیران اند
در آنجناب التماس فرستاده است که نظر رحم و نگاه توجه
فرمایند که ازین درد سخت و بلای شدید شفا و نجات
یابم حضرت شاه بعد از استماع احوال پر ملال آن خادم
فرمودند که رومال بیارید خادم رومال آورد حضرت شاه ادعیه
خوانده بر آن رومال دم کرده بدست خادم فرستادند
فرمودند هر جایی که درد باشد بر همان جا این رومال ببندند
خادم بفرمودهٔ هادی کونین نزد سلطان محمد رفته
رسانید پادشاه بر طبق حکم و ارشاد آن سرور سروران
طریقی که فرموده بودند عمل نمود از درد شفا یافت

نگاری

گناه عفو و صفح نموده چنانکه امروز دستگیری نموده نوازش فرموده

جان و ناموس بحال داشتند فردای رستخیز هم شفیع و

وسیلهٔ رستگاری شوند حضرت شاه فرمودند قبول کردیم

لیکن در حضور فقیر مرتکب این کار نشوی و سررشتهٔ انقلاب

از دست ندهی آنکس خوشوقت شده در سلسلهٔ عالیه

داخل گردید و از همه یاران سرفراز شده رفت بر حسب اراده

خواری قصد میخانه کرده در آنجا رسید دید از آنجا حضرت

شاه نشسته اند از آنجا شرمسار باز گشت و میخانه

رقاص و فواحش رفت در آنجا هم صورت مرشد دیده

خجل و پشیمان گشته باز پس شد الغرض هرگاه که خیال این

کار شنیع بخاطر میآورد در آنجا تشریف مرشد را در ای

حاضر مییافت ٭ هر جا که روم روی ترا می بینم چند بار این

[illegible] بوده کرده توبه نصوح نمود منقول است روزی

خاندان
ذریام حضور تایب شدند این تتمه خاص و وصف محمد در
والای حضرت شاه تا حال باقی است بلکه جمیع کمالات و
کرامات و شمایل و مقامات و فقر و درویشی و ستر و حجاب
و زهد و توکل و قناعت و تعبد و ریاضت و نوافل و اذکار
و مجاهدات
و استغنای حضرت شاه در ذات با برکات مصدر
عارف بالله مرشد الانام برکة الزمان سراج الاسلام سید
و اعتمادی و مرشدی حضرت شاه محمد الله ثانی حسنی العلوی
ابقاه الله الی یوم القیام حاصل و موجود هستند آنچه از کمال
و تمام حضرت شاه شنیده میشود در آن حضرت دیده میشود
القصه یکی دو دزد بجناب حضرت شاه عرض نمود که غلام را در
سلک مریدان و خادمان جمع فرمایند اما دو علت بد
شنیع یعنی شرب خمر و زنای فاحش آنچنان در وجود این
عاصی تمکن یافته است که انفکاک آن متعذر از بر در

دو دمان

روانه کرده اند آن ثمره بستان رحمة للعالمین خلاصهٔ

شفیع المذنبین بعد از استماع این قصه فرمودند اری راست

میگویند فقیر گاشتم ایشانرا برای این کار فرستاده است

تقصیر ایشان نیست جرم ازین فقیر است ایشان را

هیچ اذیت نرسانند رها کنند دوم بار پادشاه بهر امتحان

از شکل و صورت آنها استفسار کنانید حضرت شاه تمامی

شکل و هیئت دزدی که ماست و حال و خط آنها بعینه بیان

کردند فرمودند که دزد بگذارند پادشاه و اهل دیوان

دانستند که ذات معلای حضرت شاه مظهر رحمت رحیم

و حامی عصات و اثیم است امتثال حکم والا نمودند

همان وقت آن هر دو سارق سر نیاز بخدمت حضرت

شاه دراز نمودند هر دو عاصی از حمایت دستگیری شفاعت

و چاره نوازی آنحضرت سرها بر قدم نهادند و از معاصی

چون اخلاق و شمایل حضرت شاه مشهور بوده و سلاطین وقت
و اعیان و ارکان همه مطیع و معتقد آن جناب بودند و از
حکم آنحضرت انحراف نمیکردند آن دزدان برای حفاظت
جان خود نام حضرت شاه گفتند کوتوال درین امر حیرتناک رسیده
هر دو سارق را در بارگاه پادشاه آورد و در حضور پادشاه
نیز نام حضرت شاه را وسیلهٔ نجات و خلاص خود نموده بیان
تقریر کردند پادشاه و اهل دربار با نظر زجر و ملامت میکردند
که از بهر سلامت جان خود نام آن بزرگوار گرفته اند و بجهت
استخلاص خویش ازین مهلکه نام حضرت شاه میگیرند و دزدان
بیباک گفتند که از جناب شاه هاشم استفسار این امر باید
کرد تا صدق و کذب ما ظاهر شود بعد ازان پادشاه یکی از
ملازمان را بجناب عالی فرستاده پیغام گزرانید که دو سارق
اسیر شده اند و نام آنحضرت میگیرند که حضرت شاه بدینها

ودار

گفت د عمر عزیز بگذشت اکنون مرا بخدا که رساند بخیر

شیخ و مرشد خود ازین درد تاسف نمودم و اشک از دیده

روان ساختم ناگاه در ان وقت حضرت شاه را بشکل سست

وصورت جسم و بنیات آنحضرت بکام دکا

دیدم و سر بر قدم مبارک سر نهادم و از توجه و عنایات خود

وز اجازت اشغال داد و کار و تلقین معارف و اسرار

سرفراز فرمودند و در ان حال اطمینان قلب حاصل گشت

و کشف توبیخ شد لعل است که در ان عهد دو دزد

عیار پیشه مشهور بودند و در دزدی دو ذانقه بر آقران خود

سقف برده خانهای بسیار از سرقه پاک رفتند هرچند

می فلان و متوکلان بر گرفتن ایشان مقرر بودند لکن بدست

نمی آمدند آنها تا شبی بدست سرهنگان شحنه اسیر

گرفتار شدند شحنه شهر تعذیر و سیاست بودن خواست

1

بیعت مشرف شدم در آن وقت حضرت شاه عبد نمودند و
وعده فرمودند که شما را اذکار و اشغال بوقت دیگر تلقین
خواهم نمود خود قبول کرده کمر خدمت پیر دستگیر بمیان
جان بسته شب و روز در حضور بودم چند سال گذشت
که هیچ چیزی از اذکار و اشغال تلقین نفرمودند و نشد
هم عرض نکرد آخر الامر حضرت شاه برحمت ذو الجلال
پیوستند و بنده در تعجب و تحیر شد که پیر دستگیر قطب
از اقطاب بوده اند با سخن آنحضرت جان دارد
یا بنده را لائق این کار و صاحب این حال نیافتند که
به بنده چیزی عطا نفرمودند درین فکر حیران و پریشان
خاطر بودم و در آن وقت اکثر اولیاء الله عالم تمام هم
بودند لیکن من از هیچکس التماس ننمودم همبرین منوال چند
سال گذشت روزی بخاطرم رسید که ایام حیات پیری

گذشت

پرانیدی ولی طاقت شدی و از جلادت بر جاستی و خود

از خواب بگذاشتی و مدتی باین اذیت مبتلا بود و معاملا

با سود بند بیعقاد در خدمت آن سلطان السالکین

التماس فرستاد و عرض احوال نموده نجات ازین بلیه

خواست پس حضرت شاه فرمودند خیر صبح تا گریست

از امروز دیگر بار آواز رعد و صاعقه بگوش تو نخواهد

خورد گویند از آن روز از توجه آنجناب سلطان آواز

رعد نشنید و مضطرب الحال نگردید تا خیر آنکه بادشاه

بیدار میشود و نه رعد غریدی و نه صاعقه افتادی چون

از بستر خوابیدی و نوم غالب گردیدی برق و رعد نگار

آزاری تا حیات بادشاه همین حال بود نقل است محمد

امین که یکی از مریدان حضرت شاه بود قدس الله

او خود در سلک مریدان حضرت شاه در آمده و

همین مسجد نشسته آن پیرزن کل دخرما پیش آنحضرت نهاد
همه خادمان را فرمودند دور شوید شاه مراد میفرمایند
که فقیر از گوشهٔ دیوار مسجد دید که آنحضرت دست
مبارک چنان دراز کردند گویا که دست دیگر میکرند
هرچه دردست بیعت میخوانند همچنان در آن اثنا پرسیدند
که فرزند تو سیاه است او گفت بلی باز پرسیدند که میانه
قد بود و ریش یاران نقرهٔ سر بریده بود دیگر چنانچه
فرمودند که ما شنیدیم آن پیرزن برای هر سخن سر بر قدم
آن سرور سروران نهاده میگفت که بلی بعد از آن
شاه مراد را طلبیده کل دخرما را بخش کرده دادمیدند
منقول است که سلطان محمد عادلشاه را اضطراب فوق
الوصف عارض شده چنانکه چون ابر و سحاب مجتمع گردید
و رعد و غرش و سوزش درآمدی بر سلطان اضطرابی

بسم الله الرحمن

نظر سایه نشسته بود در دل وی گذشت که حضرت شیخ عبد الصمد
بسیار بزرگ اند باید که نزد حضرت ایشان رخصت
دعوت بخواهم همان وقت حضرت شاه فرمودند ای سادات
شیخ عبدالصمد بسیار بزرگ هستند باید که نزد شیخ رفته
رخصت دعوات بخواهید و اجازت دعوت بطلبید
سید مسعود الله گریه کرده گفت که اگر در زبان من ازین
سخن آمده باشد زبان بریده شود و دلم در دست نیست
همچنین گفته سر بر قدم نهاده گریه میکرده عذر خواست
و توبه نموده عفو کنانید منقول است که روزی در مسجد
جامع بادشاه پور نشسته بودند یک زنی آمده سر بر
قدم حضرت شاه نهاده عرض کرد که فرزند دلبندم
فوت شده است مرید شده بود او را مرید ایشان
سرور سروران برخاستند بیرون مسجد در سایه دیوار

فرو رفته بودند و اسب مرا از دست مبارک بیرون کردند باز پس

سر خود نگاه کردم که آنحضرت همچنان بر اسب خود سوار نشسته‌اند

درین چه سر است حضرت شاه فرمودند این سوال ازان کس بر

بعید نماید در ان عارف ظاهر است که شرط فقیری

چنین می‌باشد که فقیر در حق هیچکس تقصیر نکند و آنچه گفت

فقیر خواهد شد و احوال این فقیر بر ضمیر صفا پذیر ظاهر است

که اگر احدی کلمهٔ لا اله الا الله گوید یقین است آنچه از

دست بر آید تقصیر نکنم و آن عزیز که بنی عم فقیر میشوند

و فرزند خواجه سید محمد حسینی گیسو دراز قدس الله سره میشوند

اسب شما در آب خندق فرو رفت و من ایستاده نظر میکنم

دست فقیر خلاصی تواند در تحامل نمایم فردا پیش جد شما سید

محمد حسینی شرمنده بوده باشم غرض مقصود المراد مذکور است

که روزی سید سعد الله مرید حضرت شاه در حضور نشسته

رحال

آن خادم عرض کرد که محض از فضل الهی و تصدق پیر دستگیر

شد مشغول است که روزی حضرت شاه بر اسب سوار

شده از کناره خندق بطرف زهره بویر می شدند و شاه

بدرالله خلف شاه ابوالحسن فخرآبادی قدس سره نیز

همراه بودند ناگاه از آن طرف فیل مست مقابل رسید اسب

شاه بدرالله فیل را دیده بجست و هر دو پای بلند شد در

خندق افتاد حضرت شاه هر دو دست مبارک زیر

سم آن اسب کرده برداشته بیرون خندق بر آورد

در آن وقت شاه بدرالله دیدند که حضرت شاه در خندق

شدند چون عقب خود نظر کردند دیدند که بر اسب خود

سوار اند شاه بدرالله ازین حالت در تعجب حیرت آمده

از حضرت شاه سوال نمودند که وقتیکه دو دست آن

در سم خندق فرو رفته بود نظر کردم تا آنحضرت خندق

ب چو گل نشین با خاک آستانهٔ تست ؛ گل کاردیم بفر باز این

جناب کجا با ارادت صادق عرض کرد که بنده را در زمرهٔ

مریدان جناب جمع فرمایند. حضرت شاه او را بمریدی

قبول فرموده بیعت گرفتند و اذکار و اشغال تلقین فرمودند

یکی از کاملان و واصل شد. منقول است که یکی از خادم

آنحضرت در خدمت گرامی عرض نمود که نیت عزم

حج کعبة الله در دل جوش زده است اگر حکم و رخصت پیر

دستگیر لطف دیابا از حج مشرف گشته کتاب و ذات خود

را رسانم. حضرت شاه بزبان گوهر نثار خود فرمودند این است

کعبه و دوست. دراز نمودند آن مرد نگاه کرد و دید که کعبه است

فرمودند الحال طواف کن حسب الارشاد از طواف کعبه

مشرف شد و بعد از ساعتی از آن مرید پرسیدند

که الحمدلله خدای تعالی شما را همین جا طواف کعبه نصیب کرد

آن

بصورت
گرمن حالت قبول و حسن صورتش نقادی بیاد بربست نقال آن

در زمانیکه حضرت شاه از سند قوم عیسوی با خدام و رفقا

بر آمده عزیمت بیجاپور فرمودند در اثنای راه شخصی عمر

نموده عرض نمود که صاحب [illegible] کیمیا گردید بیاموختم [illegible]

[illegible] تجربه آورده ام و در این علم لقمان و یکتا هستم و

[illegible] کاسه کیمیا بسیار ساختم حضرت شاه تبسم کرده

فرمودند من فقیرم مرا فقط بس است کیمیا چه لازم است

خواهش و قابلیت [illegible] سنگها را یک جا نماید

تا توده کرده و جدا نمود آن شخص از جا برخاسته حسب الحکم

سنگها را یک جا توده کرده عرض نمود حضرت شاه بر آن توده

سنگ و حجر یک نظر کیمیا اثر نمودند همه توده خالص

و از طلای گران بها شد فرمودند بردار [illegible] آن شخص

این [illegible] از آن جناب مشاهده نموده سر بر قدم شاه نهاد

توقیر
مردم او را تحقیر نمودندی و تمسخر به اش کردندی در هیچ جا
نداشت روزی در خدمت والای حضرت پناه آباد
رسید مدح خواند و احوال خود ظاهر کرد و جهت خوش
آوازی و قابلیت خود پیش خاص و عام عرض نمود آن جناب
مظهر کریم بر حال زارش نظر تفقد و توجه فرموده از کمال
التفات دستار خاص و کرداری در بوی بوی عطا فرمودند
و آواز او را الحان داودی گشتند پس از مشاهیر
عصر گردید و از مقناطیس خوش الحانی خود دلهای مستمعان را
جذب نمودی و از دام حسن صوت خویش مرغ دلهای
را صید کردی و مردم از بلاد و امصار در دست جهت
استماع صوت و الحانش می آمدند و جانها میباختند
شاه نعیم الله قدس سره سفر نمودند از آن روز که حضرت شاه
او را الحان داودی عطا فرمودند تا مدت حیاتش با وجود

اکس

زیاده همچنان گرم بوده آفتاب قریب غروب نشده وقت
نماز عصر تنگ تر گردید بر دلهای حضار خطرات میگذشت
که چه سبب است که تا عین وقت کراهت رسیده است
و حضرت شاه تهیهٔ نماز نمی‌نمایند لکن کسی جرأت نکرده
بزبان نیاورد بعد ازان حضرت شاه برخاسته
برای تجدید وضو بطرف چاه تشریف اقبال فرمودند
هنوز وضو تمام نشده بود که آفتاب در چاه غروب
فرو شد چون حضرت شاه وضو کرده قدم بر قدم بر
نردبان گذاشته بیرون آمدند آفتاب باز بالا آمد
و حضرت شاه با مریدان و اهل مجلس نماز عصر ادا نمودند
تا یک پاس آفتاب بر اوج ماند منقول است که شخصی
حاجی ذاکر نام در نغمه سرائی و فن موسیقی ممتاز و عدیم
البدل بود همیشه در اعراس بزرگان موجود و مدح میخواندی

ونباتات ومواشی ومزروعات از امساک آب تلف
ضایع میشوند وتباهی وخرابی هر ذی نفس بظهور میرسید
آنحضرت قطب بیدار وبرگزیدهٔ درگاه پروردگار هستند
نظر توجه فرمایند تا خلاص از تشویش وبلاکی دست دهد
حضرت شاه از زبان گوهر بار نکته فرمودند وجعلنا من
الماء کل شیء حی گردن بحدیث النبی هاشمی جل جلاله
بمجرد صدور این کلمه همان ساعت بر آسمان از هر جهت
ابر بر آمده باران رحمت نازل شد وبمرتبهٔ بارید که
رودها وجویبار روان وسیلان گشتند واز هر طرف
سیلابهای آب بجوش آمدند کشت زار امید وبهبود
عالمیان تازه گشت وعلت خرابی از اشجار ونباتات
فرو نشست منقول است روزی حضرت شاه بارشاد
وافادهٔ طالبان مشغول بودند وقت عصر رسید ومجلس

افاده

آنجنان بیت وخایف دهر اسان شده وخرطوم زیر دامن
جسپانیده میگذشت که زنگوله آهنی هایل علوی
قبل از سیاس جبرئیل باهم جسپیده گذشت از دیگی
سواری بطوری میگذشت که گویا جوش مستی اد
مسلوب الحال گشت وخروش نشه اش یکبارگی فرو
نشست چون ازانجا قدم فراتر نهاد بر همان حالت
مستی خود بازآمد در گنج الاسرار نوشته اند که در
عهد سلطان ابراهیم قطب کرد وقتی در بیجاپور امساک
باران شده قحطی دلگداز بمرتبه وقوع یافته که ساکنان
آن مرز وبوم پریشان حال گشته در اطراف آفاق
منتشر شدن خواستند اعیان واکابر دارکان واهالی
بهیئت استغاثه ازدحام کرده رو به توجه باستانه
حضرت شاه آوردند ودرویشی کردند که همه عالم از خشکسالی

نظاره

برخاست هرکس جهت تماشا بالای دیوارها برآمده

مینگرد راوی این حکایت میگوید که خود در آن هجوم بر

حوضی که شرق رویه متصل دیوار دروازه شمالی محل آثار

مبارک است برآمده رسیدم و نظر میدوختم که حضرت شاه

در هیل تشریف کرامت داشته اند و سید احمد نظیر بر

پهلوی حضرت شاه نشسته اند و آن فیل مست تقابل

سواری شریف گردید در آن وقت حضرت شاه به فیلبان

اشاره فرمودند که بلا وسواس و بلا خطر آن فیلبان

از حکم والا بلا تحاشا هیل روان کرد چونکه فیل متصل سواری

رسید و کوچه ضیق و تنگ بوده از یکجانب دیوار باغ

حضرت شاه حمزه حسینی قدس سره و از طرف دیگر

دیوار احاطه حریم محل آثار مبارک است برای العین

مشاهده نمودم که آن فیل مست خیره و سرکش مردم آزار

انکسار

در فیل سواری فرموده میرفتند که ناگاه مرد در عبور سواری

مبارک بر کوچه که جنوبی روضهٔ حضرت شاه پیر

حسینی قدس الله سره واقع است اتفاق افتاد در از دها قا

از جانب میدان آتش فیل مست دمان که مردم از

صدمهٔ صولتش کناره جسته امان میخواستند و از بیم

جان راه گذاشته یکسو می گریختند بطرف آن کوچه

می آید دبیا خاص و عام اهل بیجاپور شفق بوده است که

جناب حضرت شاه هاشم از در بردی فیل است باز می

گردند تماشائیان هجوم نموده با یکدیگر میگفتند که اما

امروز عجب اتفاق دست داده است که از این طرف

فیل مست می آید و از این سو سواری مبارک حضرت شاه

رونق افروز است و کوچه منفذ تنگ است ببینند که

چطور صورت بندد پس از هر طرف غوغای انبوه

واقع شده از صولت آن هیچ خطره نداشتند یکی از مریدان
آنحضرت روزی عرض نمود که بیر دستگیر از پیش فیل و شیر بار
رو نمی گردانند شجاعت ست یا برکت اسمای الهی فرمودند
شجاعت ست نه اسما پدر بزرگوارم فرموده اندای فرزند
هرگاه که پیش فیل و شیر مانند آنها در آئی و ازین حیوانات
برگردند مواجهه و مقابله واقع شود تو خود را باز گردان
ازانکه درین معنی احتمال دارد از نالش خود ست که حضوری
حق خود را حاصل ست یا نیست اگر حضوری حق حاصل است
بودی دیها شد هیچ باکی و خشی در دل راه نخواهد
یافت و اگر چیزی و حشت قرار شد معلوم کند کدام مرتبه
فرو افتاده علاج این باید نمود تا باز بران مرتبه برابد
نقل ست که روزی حضرت شاه با تماس و بعوت شیخ صفی
با سید احمد نطری که از سادات عرب و اکابران عهد بوده اند

در دل

که نزدیک منبر پیش محراب حضرت رسول الله صلی الله علیه
وآله وسلم با اصحاب ایستاده اند وروی مبارک بقبله داده
در مسایل فقه بیان میفرمایند ودر آن اثنا این فقیر بشتابی
درمیان مسجد درآمد یکی از اصحاب گفت یا رسول الله
شاه هاشم می آید رسول الله علیه السلام روی مبارک
بجانب فقیر کردند فقیر انگشت شهادت بر زمین
نهاده تسلیمات نمود رسول الله صلی الله علیه وآله
وسلم دو دست مبارک بر زانوی مبارک نهادند
وپشت مبارک خم کرده سر مبارک جنبانیدند و فرمودند
اقبال الشریف هاشمی هاشمنا تعالی وبا این خطاب
فقیررا دربار سرفراز ساختند وطرفه حضرت شاه
بود که گاهی از مقابله فیل مست باز نمی گردیدند
بلکه اتفاقات مقابله ازین حیوانات مهیب واقع

مشاهده شد که حضرت سرور عالم صلی الله علیه وسلم شمشیر متبرکه
خاص خود و یک جلد کتاب اوراد حزب الاعظم ورد
الافخم بفقیر هاشم عنایت فرمودند بعد از ساعتی شخصی
بر در آمد پرسیدم که کیستی گفت من شریف مدینه منوره
هستم و رسول الله صلی الله علیه وسلم برای آن حضرت
شمشیر و حزب الاعظم فرستاده اند و برای بنده حکم فرمودند
که فرزندم شاه هاشم آمده است این امانت که تحفه
دین و دنیاست بوی برسان بعد از آن فقیر هاشم
گرفته بر سر گذاشته و شکر این موهبت بجا آورده دوگانه
شکرانه ادا نمود همیشه آنجناب عنایات و بشارات متواتر
می فرمودند و نیز در همین ملفوظ شریف مذکور است که
حضرت شاه می فرمودند در معامله دیدم گویا که بشما
بودم که از خانه خود در صحن مسجد زمره نورانی دیدم شدند

کم از یک

هرچه نفس خواهش کند آن ندهم و آنچه بی طلب آید بکرم

درخانه گاهی طعام نطلبیدم بی طلب هرچه پیشش آوردند

تناول میکردم و نگفتم این خام است یا پخته یا شور است

یا بی نمک و آنچه نفس خواهش میکرد بر آن دیگران

را مطلع نکردم که مطلع کردن و خواستن برابر است

و آنحضرت دوبار زیارت حرمین شریفین زادهما الله

تشریفاً و تعظیماً نموده اند یکبار ازان جمله و دعوت

امجد خود جناب رسالتمآب صلوات الله علیه و سلامه بود

ازان جناب عنایات ظاهری و باطنی و فیوضات

صوری و معنوی سرفراز شدند و ازان جناب حزب الاعظم

و قصیده برکی مبارک عطا یافتند و در کنج الاسرار ازان

حضرت روایت میکنند که سفر مو[illegible] وقتی که [illegible]

مدینه منوره مشرف شدیم [illegible]

دم از محبت دنیا کجا زنند قدر بشیری نداشتند گدا و بادشاه
بحضورش یکسان نمودند و هرچه نذر و فتوح میرسید بذل
آنها بر درویشان میشد ازان حضرت مروی است که
درانوقت که عمر فقیر شانزده ساله بود این طریق اختیار
کرده شد که اگر یک سوزن هر روز آید بعد از عشا یک
جیتل باقی ماند آن را گرم کرده بر بدن فقیر داغ دهند و
درین باب فرمودند گفته است شعر جی کی سونی بات
جن راکھے باسی بھات ؎ اوسکا جاوی ہاتے ہات
منقول است که یک مرتبه یک دینار سبب بیخبری در خویش
ماند دوم روز نظر آمد انفاذاً للعهد آنرا گرم تاب نموده
کل بر بدن شریف نهادند و نیز ازان حضرت منقول
است تمام طریق سلوک در عمر شانزده سالگی اختیار کردم
عداوت نفس و خلاف آن بر خود واجب و لازم نمودم

برحم

و اجازت اشغال و اذکار و فیوض صوری و معنوی و نعمت
ظاهری و باطنی حاصل نمودند جمیع مراتب سلوک و مقامات
وصولی طی نموده هرچه در کشف مقام و رای الورا معتقد بها
مانده بود الخلال پادشاه سلطان ابراهیم عادلشاه ثبت عقیدت
خدمت آنحضرت رسوخ بسیار و اعتقاد درست
و هد تشکداری و پاسداری بمرتبه اتم بجای آورد
پسرش سلطان محمد عادلشاه را رسوخ و ارادت در آن
جناب بوده در هر امر مهم رعایت می‌نمود و در پیش آمدی
و در هر بلیه و صعوبت که می‌افتاد و در مشکلی در
خدمت والای آنحضرت ملتجی می‌شد و از توجه والا فتح
باب حاجت و همش در گره گشائی کار مقصد حاصل
میگشت و الخلال پادشاهی دنیا و اهل دنیا از
بمقتضای آنکه هر دو کون بیک جو نخرند اینها

اند همچنین از خدای عزوجل خواسته ام که مریدان و خوانندگان
مرا در دین و دنیا و سیر ظاهر و باطن مشکلی نماند و اولاد
و احفاد من نزد خدا و رسول او سرخ رو و باآبرو باشند و
در وقت رحلت حضرت شاه وجیه الدین قدس سره عمر
شریف آنحضرت چهارده ساله بود بیعت و ارادت
و ارشاد و تربیت از خدمت والد ماجد خود برهان العارفین
حضرت شاه برهان الدین قدس سره یافتند در خدمت
و صحبت ایشان ریاضت شاقه کشیده اند و در
مجاهدات و سلوک کامل عیار آمدند و بعد از رحلت
پدر بزرگوار بحکم وصیت ایشان و الهامات غیبی بخدمت
مرشد الاولیا سید اولاد رسول الله حضرت شاه عبدالله
خلف حضرت شاه وجیه الدین قدس سرهما رسیده مدتی
در از حضوری و صحبت آن جناب دریافته خلافت و

اجازت

ر واصلان

هستند و مقتدای سالکان پیشوای عارفان رئیس کرده

رهنمای خداجویان دعوث خلایق قطب عالم و در مرتبه

خواص افراد بوده اند و در عهد مبارک بادشاه سمی

خلیل الله سلطان ابراهیم عادلشاه ملقب جگت گرو

شرف بخش این زمین شده قدوم کرامت آوردند

و مدتی در زمره پور سکونت نمودند بعد ازان اندرون

شهر بیجاپور تحویل فرمودند بارشاد طالبان و تلقین مسترشیدان

فیض باطنی و ظاهری اجرا داشتند هزارها خلائق

مستعد بسیار مریدان مسترشد از خلفای این

تلقین و ارشاد آن هادی کونین مرشد حقیقی بسی

برادرده باوج کمال صوری و معنوی رسیده اند چنانچه

ازان حضرت منقول است که از فیض القا نسبت آن

یکهزار و پانصد کس بخدا رسیدند و ترقی باطن یافته

جانب یمین مرقد شریف قبر زوجه محترمه آنحضرت واقع است

وجانب یسار خلف رشید حضرت ایشان سید عبدالقادر

عرف شاه حضرت قادری مدفون است وی بعد از

والد بزرگوار بر مسند سجادگی متمکن بوده ارشاد

هدایت طلاب میکرد وبه بزرگواری وکمال باطنی وظاهری

متصف بوده روز شنبه دوم رجب رحلت فرمود

وخان محمد خان پائین مزار حضرت شاه عبدالرزاق

قدس سره مدفون ومقبره است در فرش گنبد

خوش اسلوب هشت پهلو عمارت یافته است

شاه هاشم حسینی العلوی الگجراتی قدس سره

جناب تقدسش برادرزاده سلطان الواصلین برهان

العارفین شیخ الکل فی الکل حضرت میان شاه وجیه الدین

علوی الحسینی الگجراتی قدس الله سره العزیز ونفعنا ببرکاته

شنبه

زمین و آن جای از نظر غایب شد و ناپدید گردید و همان
مسیحه در حجره حضرت شاه عبد الرزاق قادری ظاهر شد
و درون حجره داخل گشته دید که هر دو حضرتین بجای
خود تشریف داشته اند و تجمل و شوکت و سواری
و دبدبه و احتشام خود هر یک بمحل خود نشستند گشت
حضرت شاه عبد الرزاق قادری معذرت نمود و از آن
روز عظمت شان و تصرف و ولایت آنحضرت در
ضمیرش متمکن گشت والله اعلم و حضرت شاه عبد الرزاق
قادری بتاریخ بیست و دوم ربیع الثانی سنه احد
و خمسین بعد الالف سراپرده قرب و وصال مقعد
صدق ارتحال فرمودند و در اندرون شهر شاه متصل
دروازه مکه نزدیک خانقاه خود آسوده اند و بر مزار
مقدسش گنبد عالی بنا نهاده اند و نیز اندرون گنبد

کیفیت

گفت قیمت لعلی از آن انبار گران بار ملکی را اقلیمی توان

ودربهای یک ریزهٔ آن توده شتر در سلطنتی و بادشاهی

توان داد و دران خزینهٔ انبار حراس و نگهبان بی‌شمار

موکل و متعین بوده‌اند بادشاه چون آن لعل نایاب

باین انبوهی دید خواست که از آن نشنه دو دشت

بردارد ناگاه نگهبانان بانگ برآوردند که کی

درخفت خداوند دست میدراز بادشاه برسد که

مالک این انبار نفایس کیست و داد این جواهر ثمین

کدام جاست گفتند اکنون در ملک و تصرف حضرت

شاه عبدالرزاق قادری است بادشاه جن ارادت

میدارد و این همه در انبار نذر آنجناب نموده است

سلطان محمد درین محل مشتبه شده مبهوت و حیران

گردید و عزم مراجعت نموده چند قدم راه طی کرد آن

ازین

بلاد

سرزمین شهر و دیار خود نیست های اجنبی ست

و شهر دیگر ست حدیقه و گلزار و چشمه و آبشار بسیار

خوش طرز و خوش روش دران جای خوش فضا بسی بود

در انواع باغ و بوستان و گل و ریحان بهجی دین

سرزمین بوده که از نضارت و طراوت‌شان نضارت

چشم نظاره‌گی می‌افزوده و از سرسبزی و شگفتگی آن

فسحت دل و شگفتگی خاطر تماشائی میشد و فواکه و اثما

و میوه‌جات بسیار که هر یک در لطافت و نزاکت

نادر الوجود و عدیم النظیر بوده است دران گلشن و

گلزار سیر و تفریح کنان به محلی رسید که دران کاخ و قلعه

لعل بی بهای نفیس تابان نهاده شده بود لعل بدخشانی

از رشک و حسرت در دل سنگ جا کرد و گوهر عمانی

از سرد بازاری و بی آبروئی خود در قعر دریا نهان

شاه هاشم قدس سره زنگ شک و الکارش از مرآت دلش
فرمودند و از علو مقامات آنحضرت آگاه گردانیدند
میگویند روزی حضرت شاه هاشم قدس سره بمکان حضرت
شاه عبد الرزاق قادری تشریف حضور ارزانی فرموده
ملاقات هر دو بزرگواران واقع شد سلطان محمد نیز
در آن روز بخدمت شاه عبد الرزاق رسید و از ملاقات
حضرتین مستفید و بهره اندوز گردید پس از ساعتی
حضرت شاه هاشم سلطان محمد را بسوی دیوار حجره که
عقب نشست حضرت شاه عبد الرزاق بود اشاره فرمودند
بادشاه حسب الاشاره طرف دیوار نگاه کرده دید که در
دیوار دریچه از غیب ظاهر شده است بقصد بیرون
رفتن از آن دریچه و تماشا کردن آن طرف برخاسته
بیرون دریچه قدم نهاده چند گام طی نمود دید که آن

بستند

مسترشدان کامل و خلفای واصل جناب ایشان

در میان آنحضرت و قطب السالکین سید السادات شاه

هاشم الحسنی العلوی قدس سرهما باهم کمال ارتباط و اتحاد

سلوک بود گویند که چهارده نفوس ارباب کمال

اهل ارادت نسل جناب شاه هاشم و شاه قاسم و شاه

مرتضی و شاه عبدالرزاق و شیخ عبدالصمد کنعانی قدس

اسرارهم که اهل خوارق و تصرفات نواختندی و اشتهار

کرامات و مقامات ایشان کالشمس فی نصف النهار

بوده است باهم معاصر بوده اند و فیما بین صحبت

و ملاقات میداشتند منقول است که سلطان

محمد عادل شاه در اوائل عهد در خدمت آنحضرت خیلی

شک و انکاری داشت و سوء الاعتقاد میبود از

عظمت و جاه باطنی آنحضرت خبر نداشت جناب

اهل عرفان بوده اند و ارادت و خلافت از بزرگان عظام
خویش میدارند در عهد میمنت مهد خاقان ابن خاقان
سلطان محمد عادلشاه از بغداد شریف عزیمت این دیار
نمودند و بلده بیجاپور را از قدوم فیض لزوم خود مهبط برکات
و مورد فیوضات گردانیدند براهنمای و ارشاد آن رهنمای
ارباب طلب و شوق و مقتدای اهل وجدان و ذوق جمعی
کثیر و خلق بسیار بمقصد اصلی و کمال باطنی فایز گشتند بادشاه
و اعیان و امرای عظام بخدمت آنحضرت حسن عقیدت
میداشتند و تبجیل و توقیر عظیم مینمودند محمد خان وزیر
دوران السلطنت سلطان محمد عادلشاه مرید صادق
و خادم راسخ آنحضرت بوده است و شیخ المتاخر ابن
شیخ ابراهیم بغدادی که از بزرگواری در پرهیزگاری و تعبد
و تقوی و تدین و تورع موصوف و مشتهر بودند از

مسترشدان

اتصاف

جامع علوم صوری و معنوی بودند و بکمال بزرگواری
داشتند در ششم جمادی الثانی سنه یکهزار و یکصد
و بیست و هشت از سرای فنا بروضهٔ جنان ارتحال فرمودند
مرقد شریفش در موضع کومرسی متعلقهٔ سند هوزکه دیه
معاش آنحضرت بوده واقع است اولاد امجاد آنحضرت
در آن موضع و اطراف و نواح آن در بلدهٔ بیجاپور
سکونت میدارند و اکثر از ایشان اهل الله و اهل
صلاح و کمال برآمدند

[illegible]

خدمت همایونش خلاصهٔ سلسلهٔ عالیهٔ حضرت پیران
پیر میران غوث الثقلین سید محی الدین جیلانی
رضی الله عنه و از اکابر شیوخ و مشاهیر اولیای این بلدهٔ
شهیر که هستند قطب زمان غوث دوران سرحلقهٔ

فرمودند خوب شد که تجلی پادشاهی شد اگر تجلی آفتابی شدی
روی پادشاه از تابش آن تیره گون گشتی دیگر بار از
گوشه نشینان که تارک الدنیا گشته از خلق رو گردانیده
کنج گرفته اند امتحان مکن و در صفای اوقات ایشان
خلل انداز مشو پادشاه مرخص شده رفت میگویند که
آنحضرت از آن روز قدم از حجره خود بیرون ننهادند که
سر در دیسی خود برملا افتاد و در روز هشتم از آن باعلی علیین
رسیدند و در روضه برادر بزرگوار خود شاه ابوالحسن قادری
قدس الله سره بسمت شرق بر چبوتره علیحده آسوده اند
خلف رشید و سجاده نشین آنحضرت سید عبدالقادر
قادری که حاوی کمالات پدر بزرگوار خود بوده اند هم
بر آن چبوتره مقبور شدند و فرزند رشید حضرت ایشان
سید شمس الدین قادری قدس سره از مشاهیر وقت

هستند حضرت شاه مصطفی بسوی بادشاه متوجه شده
فرمودند که مقصود از این شاه درین گوشه جلیست
بادشاه در پاسخ دانود که رویت و لقای آن
حضرت هرگز مقصود نبوده است که فتح الباب
سعادت و برکات ازو نیست فرمودند که ملاقات
حاصل شده اکنون مراجعت کن بادشاه ازین
سخن گران خاطر شده بزبان آورد اگرچه حاصل
شد اما اظهار خرمی میخواهم آنحضرت غضبناک شده
گشته بر سقف حجره نگاه تیز فرمودند ناگاه سقف
حجره شگافته شعلهٔ نوری در میان آنحضرت و
بادشاه حایل شد و چشم بادشاه از تابش آن تاب
نیاورده پوشیده شد بعد از ساعتی غضب آنحضرت
تسکین یافت و آن تابش مرتفع گشت بعد ازان

نهاد

خود درین کار دیده بعرض پادشاه رسانند که مقصود
حاصل است بنده درگاه حصول این مرام کفیل است
پادشاه از دبیر پرسید که چگونه گفت که حضرت ایشان
بعد از نماز صبح در ورد و اشغال بسیار اند و در حجره
خلوت کشاده میباشند بنده هم در آن وقت حضور
بانهی آنحضرت میدارد اگر روزی پادشاه علی الصباح
سواری جریده فرموده در آنجا رسند ملاقات میسر
شود چون پادشاه قدردان اهل الله و جوهرشناس
کاملان و گوشه نشینان بود روز دیگر بی تجمل و شکوه
سلطانی با چند ملازم مخصوص سواری فرموده خدمت
آنحضرت رسید آنحضرت که در اوراد بودند بطرف
پادشاه مشغول و ملتفت نشدند و بعد از فراغ اوراد
آن خادم عرض نمود که خاقان سلطان ابراهیم بادشاه

تشریف

شریفه
معروف و در استغراق و مشاهده خالق اوقات
و انفاس متبرکهٔ خود را مصروف میداشتند و در
اخفای طاعت و عبادت و کتمان احوال و خوارق
جهد بلیغ میکردند و از صحبت اغیار خلوت و انزوا
اختیار مینمودند و گاهی التفات بسوی دنیا و ارکان آن
نفرمودند هر چند شاه و امیر دریافت لقای آن
حضرت خواهش مینمودند ابای کلی و احتراز قوی
مینمودند از صحیفة الهدی منقول است که سلطان
ابراهیم عادلشاه بصیت اشتهار کمالات و گوشه
نشینی آنحضرت مشتاق بوده استدعای ملاقات
مینمود حضرت ایشان اباکردند و این امر را
زندگی از حضور آن پادشاه که صدق عقیدت
بآنحضرت داشت تمنا و آرزوی خداوند نعمت

مشاهیر

مشغول بودند خلف رشید شاه ابوالحسن ثانی از
سکنادری و عصر عالم گیری بوده اند و کمالات صوری
و معنی را جامع بودند مخازن سلاسل قادریه تألیف
اوست و خانقاه قادریه که متصل انبارخانه است از
بنیهٔ حضرت ایشان است در سنه یکهزار و یکصد و سی
و دو از سرای پر عبرت بدارالسرور فردوس ارتحال نمودند
و مزار ایشان در موضع کمکال است که قریهٔ معاش
ایشان بود

حضرت شاه مصطفی قادری
خدمت گرامیش باتفاق برادر بزرگ خود حضرت شاه
ابوالحسن قادری قدس سرهما از بیدر رونق افروز این
بلدهٔ همایون شدند بکمال بزرگواری و استغنا و اعراض
از ماسوی و تعبد و تقوی و مجاهده و ریاضت شبانروزی

گذرانی

ست و حضرت شاه ابوالحسن قادری را پنج فرزند شد

که هر یک صاحب کمال ظاهر و باطن بوده اند یکی سید عبدالقادر

دوم سید نعمت الله سیم سید بدرالدین چهارم سید ابوالقاسم

پنجم سید محمد میران از آن جمله سید بدرالدین بسفر دهلی

رفتند و در آنجا رحلت یافتند و باقی چهار فرزند

در روضهٔ والد بزرگوار خود آسوده اند و اولاد آنحضرت

از هر پنج فرزند جاری است و اکثر زهاد و صلحا و بزرگواران

برآمده اند و در بیجاپور و جبیر و بیدر شده و دیگر جاها اکثرت

موجود هستند و بزرگترین همه فرزندان حضرت سید

عبدالقادر قادری قدس سره که در سنه دهم ذی قعده سنه

یکهزار و شصت و هشت وفات یافتند بکمال بزرگواری

و تقوی و پرهیزکاری متصف بوده اند در جادهٔ

هدایت خلق تمکن داشتند و به تلقین و ارشاد طالبان

بعد ازان حضرت شاه هر دو دست او را بقوت باطنی
روز ولایت خود آنچنان افشردند که اسرافیل تاب نیاورده
بر زمین افتاد و بیهوش گشت و بعد از ساعتی ازان حالت
افاقه یافت و دنبال آنحضرت گرفت و سر بر قدم
نهاد و ارادت بآن حضرت درست نموده بیعت
کرد و یکی از مریدان کامل آنحضرت شده مشهور عصر
گردید و قبرش هم در روضهٔ آنحضرت واقع است و
مناقب و خوارق آنحضرت زیاده از تحریر است و در
سنه ۱۰۴۵ خمس و اربعین بعد الالف بتاریخ چهاردهم شهر
ربیع الثانی از سرای فانی بحق واصل شدند و مرقد
منورش بیرون حصار بیجاپور طرف دروازهٔ الهپور
واقع است و چو گنبذی سایه دار بر مزار مقدسش
بنا نهاده اند و روضهٔ آنحضرت مشهور زیارتگاه خلایق
است

میشوند با هرکه ازان دربیرون شود مصافحه نماید
وجمعهٔ دیگر بر دروازهٔ دیگر شده بطریق معهود آزماید
وجمعهٔ دیگر بر درهمین رفته همان تجربه نماید اگر چند
جمعه برین طریق مواظبت نماید البته ازان جماعت
انچنان مرد خدای که میخواهی برآید اسرافیل باین
عزیمت بر یک در نشسته در آن روز هرکه ازان در
بیرون میرفت دست بوس میشد مطلوب خود
نیافت همچنین چند جمعه بر هر در رفته آزمایش میکرد
اتفاقاً یک روز بر دروازه نشسته با هر یک مصافحه
میکرد که جناب شاه ابوالحسن قادری از نماز فارغ شده
بمکان خویش مراجعت میفرمودند اسرافیل بعزم مصافحه
پیش آنحضرت آمده هرقدر که در وجود خود قوت
وقدرت میداشت بر دست حضرت بکار آورد

۹

شانزده

زدکه از شق دشکاف تا

نده یک خشت بران جای

گزید و از دربار برخاست و رفت و خانه نشین شد

بادشاه قدردان هرچند که طلب نمود و استمالت

و دلجوی کرد قبول نکرد و از ان روز از نوکری استعفا نموده

عزیمت آن کرد که بدست یکی از بزرگان کامل که در

قوت و زور و راز خود برتر باشد بیعت نماید و در زمره

درویشان واصل داخل گردد و بیعت در یافت چنین

بزرگوار با یکی از دوستان خود استشاره نمود و

طریق امتحان این امر از و استفسار کرد آن شخص

گفت تدبیر شایسته برای تجربه این کار آنست که

هر جمعه بعد از ادای نماز بر سر یک دروازه از ابواب

مسجد ثلثه مسجد جامع نشیند که جهت نماز جمیع

اکابر و اولیا و شیوخ و کاملان عصر در ان مسجد فراهم

رکوند

انشست

بیست بانگ بر بانگ میزد برخیزید اهل دربار ازد

و هیبت فیل برخاسته نقاره جستند اسرافیل دانی

دست بسته زنشسته بود از جای خود حرکت و جنبش

نمیکرد و با دیده بسوی فیل زبان نشسته بود ناگاه

فیلبان فیل را نزدیک اسرافیل رسانیده بانگ

هولناک کرد فیل زبان از اختیار رفته برخیز اسرافیل

دستها را ندری ابلق کشاده بود فیل از سر جوش

وستی خرطوم در بغلش کرده خواست که او را

دور اندازد نفس اسرافیل خرطوم فیل را در بغل خود

آنچنان فشرد که عاجز شده زود خود باخته بانگ

زده بر زمین افتاد هر چند فیلبان مستلطف که اسرافیل

فیل سواری خاص بادشاه است بگذار نشنید و

دانست که این امتحان و آزمایش بوده است خشمناک

بود میخواست که ویرا از حضور خویش دور کند آخر الامر
اصرار و اتفاق مقربان چاره درین باب طلبید همه متفق
اللفظ و المعنی شده عرض نمودند که روزی بادشاه در فضای
صحن نشست نموده حکم بار عام دهند و بداروغه فیل خانه
و فیلبانان اشاره فرمایند که فیل مست را آورده برحضورشان
اندازد و مردم از مهابت و صولت فیل مست کناره
خواهند جست آنگاه شور اسرافیل ظاهر گردد القصه روزی
بر چبوتره صحن که از سنگ و چونه استحکام یافته بود خیمه
بادشاه نصب نموده تخت و سریر سلطانی آراستند
اعیان و ارکان و مقربان و ملازمان دربار حاضر شدند
اسرافیل هم بعادت معهود خود حاضر شد و دست بسته
رو برو نشست بطبق حکم سلطانی فیلبان فیل مست را
آورده شور انداخت که فیل در دست اختیار من

نیست

آنحضرت

قطب عصر و یگانهٔ وقت بوده اند تصرفات و خوارق از

بظهور رسیده اند در صحیفة الهدی مذکور است که بوقت نوازش

مورچل را آنحضرت لمعای نور از تارکی مورچل نمایان

سندی منقول است که شیخ اسرافیل نام دکنی که در

شجاعت و تهور و قوت و زور آوری علم بود در جرگهٔ

نوکران سلطان ابراهیم عادلشاه منخرط بود بادشاه

او را بتوقیر و نوازش ممتاز گردانیده حکم نشستن بحضور شاه

میداد حساد و اهل عناد از ازدیاد منزلتش بلندی باد

عنایت و نوازش سلطان بر وی رشک و حسد برده

در صدد استیصال جای و منزلتش درآمده بکار بعرض

بادشاه رسانیدند که اسرافیل بقوت و زور خود مغرور

است و لاف رستمی مینماید در دربار امتحان باید

کرد چون بادشاه را بر وی نوازش بمرتبهٔ اتم مبذول

سند

حضرت شاه ابوالحسن داوری قدس الله سره

خدمت گرامیش نزد و بعد همایون پادشاه قدردان اہل

الله سلطان ابراهیم خلعت گرد از احمداباد بعبادتگه مولد

در وطن اسلاف کرام و اجداد ذوی الاحترام آنحضرت

ست درین بلده مبارکه نزول اجلال فرموده بتکمیل

طالبان و تتمیم ناقصان توجه میداشتند و از اولیای

کاملین و مشایخ متصرفین و بزرگواران کبار و شاطران

عمده بوده اند و از دودمان شریف و سلسله عالیه

سلطان الاولیا القائل قدمی علی رقبة کل ولی الله حضرت مستند

میران سید محی الدین جیلانی قدس الله سره العزیز

و خلافت و ارادت و بیعت آنحضرت بوسایط بزرگان

خود مسلسل تا جناب غوث الاعظم قدس الله اسراره میرساند

فقط

قرب جوار آنحضرت واقع شده و اندرون گنبد مبارک آنحضرت

جانب پائین مرقد شریف حضرت شاه صوفی نصیب

آنحضرت واقع است در بیرون گنبد شریف سمت

شرق متصل دیوار گنبد حضرت شاه توکل و شاه حسین

و شاه حافظ عبدالقادر خلیفهٔ آنحضرت قدس سره

اندر منیرا مرثیه گوی مشهور و حاجی ذاکر پائین گنبد

شریف مدفون اند و خلق کثیر از فضلا و صلحا و اعاد الناس

قریب گرداگرد گنبد شریف مقبور هستند و از متاخرین

ایشان شیخ عبدالسلام مرید حضرت شاه مصطفی قادری

قدس سره و خلف رشید اعلم العلما مولوی عبدالرحمن و نبیره

ایشان محقق مشرب معارف آگاه حضرت حاجی علی

که ارشاد حضرت والدی ماجدی اند رحمة الله علیه ابدا

احاطه چار دیواری پائین گنبد مبارک جانب غربی دیوان

رسانیده

باشد چون بعد از وصال آنحضرت لوازم تغسیل و تکفین بتقدیم

لاش مطهر را بر نعش نهاده بجهت تدفین آوردند و اکابر

و مشایخ و اعیان شهر برای نماز حاضر شدند اتفاقاً دران

مجمع تذکار وصیت آنحضرت بمیان آمد حضار بجای

خود متامل و تفکر فرو شدند اخلاص خان وزیر که در اصل

غلام حبشی سلطان ابراهیم بادشاه بود و بنوازش سلطان

منزلت عظمی حاصل کرده بمنصب امارت نائبه بود از

میان آنجماعت پیشا در رفت نموده بجماعت و گفت که از

هنگام بلوغ تا حال بتوفیق حق نماز تهجد از بنده فائته

نشده است چون امامت غلام مملوک در بسته

و روا نیست چگونه گزارم بادشاه ازین سخن خرسند گشته

اورا آزاد نمود اخلاص خان آزاد و خرسند گشته نماز جنازه

حضرت شاه را امامت ادا نمود و گنبد اخلاص خان نیز

قرب

امر تزویج بجا آوردند و یک دختر فیض مقصد تا زان حضرت

بوجود آمد و اتفاقاً آن بی بی با سید توکل برادر زاده

حقیقی خویش نظم برسانیدند و اولاد و اعقاب از

ایشان جاری گشت و یوم العرس سلخ جمادی الآخره

سنه وصال اطلاع عم رسید در روضه متبرکه آنحضرت

بیرون دروازه ابراهیم پور که آنرا نیم دروازه میگویند

مشهورست در شیراز شریف گنبد خرد بنا نهاده اند

و زیارتگاه خاص و عام و صغیر و کبیر این بلده است تا

امروز در پنجشنبه برای زیارت مردم هجوم مینمایند و

تبرک میجویند حاجتمندان صدق پیشه بمقصد و مراد

میرسند منقول است که آنحضرت بوقت ارتحال

ازین عالم وصیت فرمودند که نماز جنازه این فقیر را آنکس

امامت کند که از آوان بلوغ تا حال نماز تهجد او فوت نشده

منقول است که حضرت ایشان روزی بزیارت حضرت شاه
مرتضی قادری رفته در نیت زیارت بخاطر گذرانیده اند
که آنحضرت از روی نسب سادات قادری هستند
نسبت و طریقه آنحضرت از طرف آبای خود قادریه
است لیکن معلوم نیست که این فیض و ارشاد و خلافت
از دیگر جای هم که لازمهٔ اهل کمال است برداشته اند چون
از زیارت شرف اندوز شده بیرون گنبد مبارک برآمدند
درویشی اجنبی در آنجا حاضر دیدند که در دست شجره
میداشت و بدست مولانا داده غایب شد چون
شجره کشاده دیدند نام آنحضرت و حضرت شاه
عبدالله و حضرت شاه وجیه الدین حسنی العلوی الگجراتی
قدس الله اسرارهم الی آخر سلسله بوده است والله اعلم
و آنحضرت را با عائلة السنة النبویة واقتفاء الملة المصطفویة

ام

اشرف همچنان بنظر آنحضرت ملصق بود خادم مکرراً با وجود

مشاهدهٔ این خرق بار بار و توجه بر ضمیر اقدس جناب سید

الابرار بر آن خلاصهٔ آل اطهار جرأت و بیباکی را کار بند

شده همان سخن عرض کرد چون کرت سوم نیز آنجا

از آن حضرت ملاحظه نمود خاموش گشت و قصهٔ

موی مبارک که از ریش شریف ایشان مساس نموده

در کلاه مبارک داخل شده بود در اوائل این سوانح درج

بیان آثار قدسی انوار ذکر پذیرفته است حضرت شاه مرتضی

قادری خلافت و نعمت صوری و معنوی از والد بزرگوار

خود حضرت سید شرف الدین صوفی القادری قدس سره

یافته اند و بیعت آنحضرت ... تا جناب

سلطان الاولیا سید محی الدین جیلانی قدس سره العزیز

میرسد از استاذنا حضرت مولانا سید عبد الرحیم مدظله

تشریف

برای زیارت حضرت آثار قدسی انوار در محل مبارک

فرما شده بعد ادای لوازم زیارت بر صندوق شریف تکیه

داده نشستند خادم آثار مبارک بخدمت آنحضرت

التماس نمود که این جای ادب است درین جای نشستن و

تکیه بر صندوق دادن از حسن ادب دور است آنحضرت

از انجا برخاسته جای دیگر دورتر از صندوق آثار مبارک

جلوس نمودند و صندوق شریف بر پشت مبارک آنحضرت

چسپیده بود خادم بعد مشاهده این حال باز جرأت

کرد و گفت که هر چند که از جناب حضرت سید الانام علیه

التحیة والسلام تا آن قدوة الکرام قبولیت تمام است

اما پاسداری قواعد گذاری که شما یان حال اهل کمال

است تفاوت می نماند حضرت شاه نظر بسوی خادم

نموده از انجا برخاسته در محل دورتر از آن نشسته و صندوق

از

دراکجا

پیراسته بودند اعیان و ارکان و مشایخین و بزرگواران

جمع آمدند حضرت شاه مرتضی نیز دران مجمع حاضر شده

لوازم آرایش ظاهری و تکلفات بیرونی را ملاحظه فرموده

از شفقت و اشراق باطن احوال درون کوزه که تنگی و باریکی

و سوزش و عقوبت بوده ست دریافته بزبان دلی

زبوده اند بر چاک چاک اندر چاک چاک یعنی برون

آرایش و نمایش و اندرون تپش و سوزش بعد ازان

بر قرش سوار شده بزبان مبارک راندند که ای رخی

چاک چاک اندر چاک چاک یعنی بیرون هم آرایش

و آسایش ست اندرون هم آسایش و آرایش

پس در یکساعت از تصرف خویش باطن را

هم رنگ ساختند و قرش را از رخنه از راه با هیئت

گردانیدند منقول است که روزی حضرت شاه صرکوله

که در ابتدای حال برآنحضرت از تاثیر نظر مجذوبی جذب
کمال مستولی حال شده بود چون جذب سد راه سلوک
محل ملی و ترقی مراتب وصول است بسبب آنکه مجذوب
بر یک حال میماند و ترقی مقامات نمیدارد و مرشد اولیا
الله سید اولاد رسول الله حضرت شاه عبد الله خلف
بزرگوار شیخ حسن و ارشد استاد است محمد مرشد الکل حضرت
شاه وجیه الدین حسینی العلوی الگجراتی قدس سره العزیز
از دست تصرف نظر و توجه آن جذب مستولی الحال را دور
نمودند و بر انتهای و تلقین طریق سلوک و وصول بمقامات
علیه فایز گردانیدند نقل است که بروز زیارت حضرت
بادشاه ابراهیم عادلشاه اصناف نشاط و فروش تکلفات
بادشاهانه و غلافهای مکلل و چادرهای گل و کلابتون و اقسام
زیبا لباس و عطریات ملوکانه گرداگرد فرش آراسته

بر آستم

گجرات

عا ابراهیم عادلشاه حلت کرد از زادگاه خویش احمدآباد

شهر بیجاپور نزول کرامات فرموده شهر و شهر بانیزا از برکات

وارادات ارشاد و تلقین فیض یاب مطالب علیا و بهره

مند تارب تصوی کردانیدند و از فیض صحبت بابرکت

وارشاد و تربیت آن مرشد موصل و رهبر مکمل خلق کثیر

وجم غفیر که و لوله خداطلبی و عشق محبت الهی میداشتند

بمدارسیدند شیخ مصطفی سجاده نشین درگاه حضرت

شیخ عین الدین شیخ العلوم قدس سره خلافت سلسله

قادریه و اجازت از آن حضرت یافته اند و حافظ شاه

عبدالقادر که مرشد ثانی حضرت شاه مصطفی قدس

مرجع خلائق هستند از مرشدان و خلفای انجاب

اند و شاه نقل مجذوب نیز از فیض یافتگان و تربیت

رسیدگان آن مرشد کامل بوده اند مفصل است

و عمارت گنبد بران بنا نهاده اند بزار و تبرک و معمول عرس
شریف سیزدهم ماه مذکور است و در جوار گرامیش عالی
از خاص و عام با سیاه پناه یوم القیام ماوا گرفته اند و اکثری
از صلحا و علما نیز در حظیره مبارکش آسوده اند از متاخرین
ایشان سید ابو تراب فرزند سید السادات حضرت شمس الدین
قادری قدس سره و حضرت محمد خلیل الرحمن و خلف
ایشان مولوی افخم حضرت محمد اکرم و شیخت مآب محمد اکبر
صاحب جزاهم الله عنا خیر الجزا غیر ایشان بسیاری
صلحا مدفون است که تفصیلش بطول انجامد

حضرت میر ... شاه مرتضی قادری قدس سره
جناب مآب ... از اکابر سادات و مشاهیر اولیای بیجاپور
قادری النسب والمشرب و صاحب تصرفات و کرامات
مشهور هستند و در زمان فرخ بادشاه فرخنده شیم سلطنت

اکثر ایشان برای نماز جمعه در آن مسجد حاضر میشوند گویند که
سلطان ابراهیم در روز جمعه با شان و شوکت پادشاهی و طره
مرصع مکلل زیر بسته نماز جمعه در مسجد جامع آمد بعد ادای
نماز نزدیک حضرت شاه قاسم رسیده ملاقات نمود آنحضرت
طرف او ملتفت نشدند و با او سخنی نگفتند بعد از رفتن پادشاه
کسان گفتند که این پادشاه این دیار و فرمانروای این
ملک سلطان ابراهیم بوده است آرزومند ملاقات آنحضرت
بوده حضرت التفات نکردند حضرت فرمودند که ما اورا
سبحه تصور کردیم و این لفظ لولی است و به محاوره
آن لفظ بازیگر و شعبده باز را میگویند و حضرت شاه
قاسم انوری بتاریخ بیست و نهم محرم الحرام ۱۰۳۲ سنه یکهزار و سی
و دو از سرای فنا بدار بقا رحلت فرمودند و در مسجد شهید
جنید طان جانب شمال مزار مبارکش واقع است

زمین نباده شده است گوران همین است و خوارق
کرامات آنحضرت بیشتر از بیان است نقل است که
سلطان ابراهیم گلبت گرد از بزرگواران و شیوخ زمان
خود بسوخ و عقیدتمندی میداشتی و با آن مردان خدا
به تجبیل و احترام ملاقات میکردی و خدمتهای بایسته
بنمودی از استماع کمال و بزرگواری و استغنای کد
تجرید شاه قاسم آرزوی ملاقات آنحضرت بدل
میداشت از باریابان دربار خود پرسید که ملاقات
این بزرگ بچه طور حاصل شود در جواب بادشاه گفتند
که استغنائی و بی غرضی بر دل آنحضرت غالب است
بمال دنیا التفات نمیدارند اگر بادشاه خواهان
طالب بملاقات ایشان هستند آسان است که
بروز جمعه در مسجد جامع ملاقات ایشان باید نمود که

اگر

لیکن امر عالی نفاذ نیابد چون درین امر اصرار و استبداد نمود

آنحضرت سکوت فرمودند پس در تهیهٔ تیاری اسباب

و مواد گنبد شریف آمد برسوخ تمام اساس گنبد نهاد

عمارت علم تیار شود تا اتمام عمارت گنبد همه عیال و

اطفال فوت شدند چون کار گنبد انجام پذیرفت

آن بهمن هم مرد آنحضرت او را در صحن محاذی گنبد

مسجد با تیل گنبد دفن کنانیدند اقارب و ابنای جنس

ازین خورده بین آنحضرت آمده کاوش نمودند که

مرده ما را موافق آیین خود ازینجا برده با آتش سوزانیم

آنحضرت حکم دادند که برند چون قبرش کنانیدند چه

دیدند که لاش بهمن نام بهمن مرای بلندت بود برده

گلها سبز است همان طور قبرش بخاک انباشته خائب

خاسر بازگشتند میگویند که در صحن مسجد شمس شکور

بادشاه بر وکالت بدرستی برآید و مقصودت حاصل گردد

برهمن اداب عقیدت تقدیم رسانیده بر طبق حکم والا

همانوقت برخاسته بغیر وساطت کسی بحضور سلطان

رسید بادشاه چون او را دید بحالش ترحم نموده از جریمه اش

در گذشت و از عنایات بادشاهی محظوظ گردانیده نوازش

شاهانه بظهور آورد پس از آن برهمن آن همه عنایات سلطانی

از برکات اعانت ظاهری و باطنی شاه قاسم

متیقن کرده عقیدت و ارادت آن جناب بدل راسخ

در داشته همیشه بآستانه بوسی آمد و رفت مینمود روزی

عرض کرد اگر حکم شود بجهت آنحضرت در همین صحن

مسجد گنبدی عمارت کنم حضرت شاه فرمودند که خیال

این امر بخاطر میار که ثمرهٔ فلاح و بهبود تو بار نخواهد آورد

و عیال و اطفال تو نخواهد ماند عرض نمود که همه قبول است

دغدغه

سلطانی بگرفت وگیرا دستعین شدند برهمن مذکور از
دهشت حبس وقید پادشاهی خلاص وفلاح خود بجز فرصت
ندید . از خانه برآمده راه فرار نمود سرهنگان نیز بر تعاقبش
دویدند ناگاه گذرش بر دهلی مسجد جنید خان افتاد
دید که درویشی دلق پوشی در آن نشسته اند توسل بآنحضرت
برده عرض احوال وماجرای خود نموده از آن حضرت
پناه جست حضرت شاه فرمودند که بلا وسواس عقب پشت
من بنشین که هیچ خوف وخطر بتو نیست برهمن حسب الحکم
عالی در عقب آنحضرت نشست چون سرهنگان تعاقب
بر سر ایشان رسیدند دیدند که درویشی ژنده پوش
نشسته و در پس پشت وی شیری مهیب خوفناک نشسته است
وهراسان از آنجا رجع القهقری نمودند. بعد از آن حضرت
شاه قاسم قادری آن برهمن را فرمودند که الحال بدرگاه

طرح

پیوستند نقل است که چون آنحضرت وارد بیجاپور شده

اقامت انداختند خادم و رفقای آنحضرت تصور نمودند و

تیقن کردند که مرضی اشرف حضرت شاه بر اسکان

اینجا است و قصد مراجعت بوطن معلوم نمیشود بمقتضای

حب الوطن من الایمان خیلی یاد وطن و خان و مان

بدل رسانیده از رسیدن خودها بوطن و ملاقات

خویشاوندان مایوس و محزون گشتند حضرت شاه بر ضمیر مرکوز

آنها آگاه شده تصرف نمودند که چون خادمه در آن شب

بر بستر فراش خود خسپیدند در وطن و خانهای خود بیدار

گشتند بی رنج راه و سفر دراز و بغیر تعب قطع مراحل بعیده

بمنازل خویش رسیدند نقل است که برهمنی بود در عهد

ابراهیم بادشاه تعلقه میکرد و بامر حکومت جای قیام میداشت

ناگاه حی سینه هرکار بادشاه برو بر آمد سرسکان ناگاه

سرکار

درویش

محبوب سبحانی هیکل نورانی سید محی الدین عبد القادر جیلانی
الله سره العزیز شنیده از مسقط الراس خود که ولایت
بود بسبب هجرت گزیده رخ غربت بصوب این دیار
نموده در عصر مبارک سلطان ابراهیم بادشاه حکومت کرده
درین بلده همایون تشریف قدوم فرموده مورد برکات
گردانیدند توکل و قناعت را دثار و فقر و درویشی را
شعار خود فرموده مقتدای ارباب ورع و گوشه نشینان
و امام اهل فقر و عزلت گزینان گردیده و قدم ثابت در
بادیه تجرید و ترک علایق نهاده مقامات سلوک در
منازل وصول طی فرموده باعلی مقام قرب حاصل نموده و سرو خرافات
سلوک دنیوی را جیفه تر از کلاب دانستی و از بادشاه
و امیر غرض و پروائی نداشتی و در مسجد جهانخان تا آخر
عمر شریف بسر بردی و معتکف نشسته همانجا برحمت حق ذوالجلال پیوست

علاء الحق

حضرت مولانا نقل میفرمایند که شبی در ایام عرس شریف شاه

قدس سره بخواب دیدم که بر جای قبر استاده و جامهٔ عروسی در

بر پوشیده دستار میبندند و همه مردم گرد جمع شده رسم عروسی

میکنند و نقیر را از دور دیده میفرمایند که ساعتی بیائید

نقیر همان وقت نزد قبر ایشان دیدم که بصندل و گل قبر را

معطر نموده غلاف پوشانیده همه مردم گرداگرد در نشسته

اند رحلت حضرت شاه علاء الحق در سنه ۱۰۳۳ هزار و سی و سه

واقع شده بادشاه طریقت تاریخ آنحضرت گفته اند مرقد

منورش بیرون حصار بیجاپور در [illegible] است

حضرت شاه قاسم قادری قدس سره العزیز

جناب عالیش از مشاهیر کاملین و اکابر اولیای این بلده

مبارکه اند و از اولاد صحیح النسب و اخلاف صافی المشرب حضرت

غوث الثقلین مرشد الفریقین الاشهر فی السماء بالباز الاشهب

محمود کا

الدنی حاصل نموده اند حضرت مولانا حبیب الله صفی اللهی قدس سره در
ملفوظ خود نوشته اند که میران شاه علاء الحق در دنیا
مجرد از علایق و مستغرق بحق بودند و اصلا التفات
باهل دنیا نفرمودند روزی وقت علم ظاهر بجانب فقیر در
تفسیر بیضاوی در فکر جواب اشکالی بودم که درین اثنا خود
متوجه جواب اشکال گفتند بخاطرم رسید که این را تتمه
میباید تا جواب شود بعد ساعتی تتمه آن نیز فرمودند یکی
وقت دیده جواب درست شد بعد از آن پرسیدم که
تحصیل علم ظاهر کرده اند فرمودند بلی وقتی دیده بودم اما
زبان مبارک عامیانه میداشتند تا اهل فضیلت خود
نشود و نیز نوشته اند که حضرت شاه صفی الله قدس الله
سره میران شاه علاء الحق را نعمت رزق در خلوت مشغول
نشسته فرمودند که وجود مستعد بود و عاقبت چله نشسته درین

بیرون شهر پیاده بمجاور درزهره بود واقع است —

حضرت شاه علاء الحق قادری قدس الله سره العزیز

نسب عالی او بجناب محبوب الله معشوق الحق پیر پیران سید

محی الدین جیلانی رضی الله عنه میرسد جناب مقدسش قطب

وقت و مقتدای عالم بوده علوم ظاهر و باطن را جمع نموده

بر جاده شرع درویشی و خدا دانی متمکن گشته رهنمای طالبان

و هدایت خلائق نموده اکثر عمر شریف در سیاحت گذرانیده

از شیوخ و اکابر عجم و عرب ملاقات گرفته صحبت داشته

فیوض و برکات حاصل نموده اند و برای احتراز از خلق

تجرید و تفرید گزیده در شغل و محویت حق تعالی جل و علا

مستغرق میبودند و تساهل و تعطیل التفات نفرمودند گرچه

ارادت و خلافت از بزرگی درشسته اند لیکن بتلقین و

ارشاد از سید السادات حضرت شاه صبغة الله الحسینی

الهم

مشهور شاه جنیدی حسنی قدس سره که روضهٔ منوره اش
در گوگی است و شیخ مصطفی جنیدی سجادهٔ روضهٔ
حضرت شیخ عین الدین گنج العلوم قدس سره العزیز داماد
آنحضرت میشوند خلافت و اجازت تربیت
و بیعت از جناب سید السادات قطب العارفین حضرت
شاه وجیه الدین حسینی العلوی الگجراتی قدس الله سره
العزیز یافته بر جادهٔ تمکین و استقامت مستقیم بوده
در عقیدهٔ پاک اهل سنت و جماعت قدم راسخ داشته
اند زهد و پارسائی و ورع و پرهیزگاری از وجود شریفش
رواج و رونق پذیرفت و قریب نصف هزار درود
صلوة جناب مستطاب سید المرسلین خاتم النبیین حضرت
محمد مصطفی صلی الله علیه و آله وسلم تالیف فرموده اند
بر سال رحلت آنحضرت اطلاع بدست نگردید مرقد

ابراهیم حلت گرو بستند در راه عشق و طلب مولی

از دنیا و مافیها آزاد و بعشق گشته در مشرب توکل و

درویشی و طریقهٔ تفرد و کسر نفسی مقتدای ارباب حقیقت

و پیشوای اهل طریقت بود شبانه روزی در پیشانهٔ

خالق و پاس انفاس مستغرق در راه نوردان طریقت

خدا طلبی را منازل و مقامات سلوک و وصول دلالت

و هدایت میفرمودند و در سنه ۱۰۲۳ هزار و بیست و سه

رحلت از حیات دنیوی بر جبارهٔ بقای ابدی حاصل نمودند

و در تاریخ قبر شریفش بیت العتیق ۱۰۲۳ گفته اند مرقد نورش

بیرون شهر پناه بیجاپور در زیره نور متصل روضهٔ حضرت

میران جیب الله صبغة اللهی جانب شرق واقع است

حضرت سید علی بابا میر حسینی مشهور به بابا میر قدس سره

عادت شانش از سادات صحیح النسب سید السادات سید جلال

مشهور

بمرتبه عالی رسانیده وزهد وتعبد بدرجه قصوی فایز گردانیده

بسیرت وروش بزرگان دین وسالکان راه یقین متصف

بوده واز مخزن معارف وعوارف سرمایه تمام بدست

آورده بر مقام فخر ومجاهده نفس ومخالفت هوا استقلال

قوی میداشت وشبانه روز در اوراد واشغال

معبود مستغرق می بود در رونق ملت مطهره امر ترویج

بجا آورده وثبات صالحات ازوی بوجود رسید

ودر عهد پادشاه نیک نام سمی خلیل که سر الاصنام علیه

اسلام این سرزمین را از قدوم خود رونق بخشید

اندر بیرون شهر پناه بیجاپور در ذخیره پور آسوده اندبر

مرقد منورش گنبد نیم کاله واقع است

عتیق الله قادری

خدمت ساتنس از بزرگواران ومشاهیر کمل عصر سلطان

نمودند فی الفور میان بیت فرزند آنحضرت را صحت و شفا
حاصل شد بعد چندگاه آنحضرت را بیماری پیدا شد حضرت
مولانا حبیب قدس الله سره می فرمایند که فقیر در آن
بیماری بعیادت شاه نورالدین رفتم فرمودند که وعده
آن رسید که تبغل کرده بودم بعد از چندی رحلت حضرت
ایشان واقع شد و قبر مبارکش اندرون شهر بیجاپور
بیجاپور واقع است سال وصال آنحضرت اطلاع
بهم نرسید

حضرت شیخ نظام نارنولی

حضرت ایشان صوفی
نارنول از بلاد مشهور هند است
صافی مشرب و عارف الوجود و جامع شریعت و طریقت
بوده بر جادهٔ اتباع سنت نبوی و پاسداری شرع
مصطفوی بکمال استقامت داشته ورع و تقوی

ارشد

از کار بنقیر عنایت فرمایند آنحضرت فرمودند که اگر شما را
از بزرگان شما اجازت است من نیز اجازت همان دادم
از حق منقول است که خلف آنحضرت را مرض شدید
و آن در از مسلک نهایت شدت و صعوبت عارض گشت
و آثار درد و اجل مسمی و قضای مبرم ظاهر گردید حالت
سکرات و غمرات نزع متعرض وقت بنده نزول
ملائکه قابض ارواح به توالی و تواتر واقع گشت حضرت شاه
نور الدین از کشف باطن عالم غیب را ظاهر دیده و الم
و کدر مهاجرت و مفارقت لخت جگر بر خاطر اشرف گران
با بالتصور فرموده عوض جان عزیزش جان شریف خود تسلیم
نمودند و بملائکه خطاب کرده فرمودند که بابا را بگذارند
و مرا قبول کنند فرشتگان از استماع این سخن متحیر گشته
نظر غایب شده باز آمدند که بابا را بگذاشتند و شما را قبول

بزرگی و عظمت مقرر بوده و در حضور مجلس بادشاه بالا دست
از آن حضرت کسی نمی نشست عام و از سادات و مشایخ
بزرگواران آن عهد بوده اند و خوارق عالیه از ذی ظهور
رسیده خلافت و اجازت و بیعت و ارادت از آبای
عظام و اجداد کرام خود میداشتند و در ملفوظ حضرت مولانا
حبیب الله الصبغة اللهی مذکور است که شاه نورالدین صفوی
اهل باطن و سید عظیم الشان بوده اند و در مجلس بادشاه
بالادست کسی از ایشان نمی نشست چون حضرت
شاه صبغة الله قدس سره در آن مجلس تشریف آوردند
ایشان را قدرت نشد که بالادست آنحضرت شوند از این
سبب اندکی غبار بر خاطر ایشان پیدا شد چون عظمت
ذات شریف آنحضرت بر دل ایشان ظاهر گشت عرض نمودند
که فقیر نیز از طالبان صادق العقیده ام اجازت ارادت

از ما

بهزار و هفتاد حیات ظاهری را بحیات ابدی و وصال حق سبحانه
تبدیل نمودند و در اندرون گنبد پدر بزرگوار جانب غرب
آسودند فیض بسیار از ایشان جاری شد محمد بن شیخ مسلم بن
عبد القادر صبغة اللهی مصنف کتاب نفائس الانفاس
که کتابی است در سلوک و در فصاحت و سجع بیشمار
و قافیه طرزی تقطیعات و ترد نفات نسخه نادر و
عزیز الوجود است از مریدان منتسبان خدمت
ایشان است

[illegible]

خدمت همایونش نیز در عهد مبارک پادشاه سلیمان اقتدار
سکندر سریر سلطان ابراهیم عادلشاه ثانی المشتهر بجگت
گرو رونق افزای این بلده مبارک گردیده ذات
گرامیش نزد پادشاه و ارکان بکمال جاه و جلال یافت

میگویم و قدرت نیست که بمردم دیگر سخن کنم زیرا که از

دگران من پنجاه زده اند وقتیکه با شما سخن میگویم الا

زمان پنجاه میکشند همیشه در قبر خود زنده میباشند

واحتیاج طعام وخواب وآب وجز ان نیست طالان

کرامات ومکاشفات ومعاملات آنحضرت زیاده از انست

که بطرازش درآرند و بر باعث دیروی مرشد الاولیا

شیخ الکل شاه محمد غوث گوالیری قدس الله سره آنحضرت

را نیز معراج قرب دست داده است و اسرار و شیون

عجیب در ان ظاهر شده است نقل است که آنحضرت

آخر مرض موت سفر نمودند که خود را در واقعه دیدم

از عالم غیب چند کلید نزد من آوردند و میگویند که

عالم علوی بنبید و در کشایند دیدم که تمام دیوار هاء از

در بر جاست شب پنجشنبه بعد از نماز مغرب نشستم چنین

و شیخ نجم الدین شیخ شمس الدین صبغة اللهی الحبیب اللهی که
عالم بزرگوار و پارسای پرهیزکار بوده اند و خط و کتابت
ایشان اکثر بنظر می آید از خلفا نیستان و از اهل مراتب
آنحضرت اند و شیخ عبد الفتاح حبیب اللهی که جامع ملفوظ
آنحضرت است مرید و خلیفه مسترشد و مقبول منظور
نظر عنایات آنحضرت بود شنیده شد روزی آنحضرت
در اوایل بیماری حضرت ایشان را و فرزندان خود را بحضور
خود طلبیده فرمودند که اگر شما از یکدیگر جدا شوید
ترک صحبت کنید عاق میکنم و نیز ایشانرا گفتند هرجا
که من بمیرم شما نیز همانجا بمیرید خواه اینجا خواه در مدینه
منوره نفعنا الله من برکاتهم اجمعین

حضرت [illegible]

حضرت عالیشان از گروه اولیای عالیمقام و اهل کشف بوده اند

طالب

مصطفی جنیدی سجاده حضرت شیخ گنج العلوم قدس سره
مستفیض آنحضرت گشته خلافت و اجازت یافته اند
و بی بی ستی تفاحه قدس الله روحها که مخدره و صالحه و
ولیه کامله و عابده زاهده بوده است بصحبت فیض آنحضرت
رسیده محرم راز حضرت ایشان بوده و معاملات و
مکاشفات عجیبی که بر حضرت ایشان منکشف از کشف
دریافته خبر میداده و بسی وقت از عمر خود میگفتی که این
قدر باقی است و در مرض موت دو بار تجلی حق تعالی
بروی شده و از رویت و لقای مبارک حضرت رسالت
مآب صلی الله علیه وسلم در تیقظ و بیداری مکرر مشرف
شده و در مرض موت از طعام و شراب عالم علوی مستفیض بوده
و در هفتم صفر الله ظفره سنه ۱۰۳۶ یکهزار و سی و شش ارتحال نموده
آنحضرت در تاریخ وصالش ایا تفاحة الجنان گفته اند

و دل خواهان آسایش آن مکان متبرکه میشود و بسیاری
خلایق در آن مکان شریف آسوده اند و نظر عظیم بان
که مرد نیک کردار و نیکوکار و به نیک نیتی و عدالت
آراسته بود و در ایام حکومت عالم گیر بصوبه داری خیبری
قیام داشت و افسانهٔ عدل و نکوکاریش تا حال بر
زبانها جاری هست در روضهٔ آنحضرت متصل دیوار
احاطهٔ روضه سمت گوشهٔ انگنی مقبره است و اکثری از
اکابران عهد بفیض خلافت و اجازت و ارشاد آن
حضرت کمال باطنی و دولت معنوی حاصل کردند عارف
ربانی شاه جمال الدین صفوی خلف حضرت شاه نور الدین
صفوی قدس سرهما باعتقاد تمام و خواهش کمال نسبت
ارادت بحضرت مولانا دارند خلافت و اجازت از کار
دانشان و عبادت حاصل نموده اند و حضرت شاه

وعزم مصمم نمودند آنحضرت در واقعه ایشان قبر خود را متصل
مرقد مرشد خود شاه صبغة الله قدس سره که نزدیک قبه
شریف حضرت ابراهیم فرزند حضرت رسالت پناه صلی الله
علیه وسلم واقع است نموده فرمودند که من دراینجا باشم
قبر شریف که دراینجا در گنبد است خالی نمودم پیغمبر باشند که
حاجت انتقال نیست ازین واقعه شاه صاحب را
خرج مبلغ نموده را در تعمیر و بنیای گنبد مبارک صرف نمودند
و قبر خود نیز اندرون گنبد بر پهلوی والد بزرگوار تیار کردند
تاریخ آنحضرت قطب آخر الزمان گفته اند و در روضه
حضرت ایشان مشهور در زیارتگاه خلایق است و
طرح گنبد و مکان برنج خوب و قطع خوش اسلوب واقع
شده نور و صفا بران گنبد مصفا و مکان دلکشا چنان
جلوه گر است که خاطر زایران نایل آرامش آنجا میگردد

دول

و چهل و یک هجری بجوار رحمت حق رسیدند و بر حکم وصیت
آنحضرت نزد قبر والدهٔ ماجده بی بی نعیمه رحمة الله علیها
زهره بود روز دوشنبه آن گوهر ثمین حضرت زیب
زمین را نهادند و تاریخ دوازدهم ماه مذکور اصف خان
از خود ناصره گذاشته خایب و خاسر رفت و سبب دفع
شدن این بلیه از جانب آنحضرت از بعض اهل کشف
و باطن شنیده اند و عرض مسنون هم حاصل گشت و سخن
حضرت شاه صبغة الله قدس سره که در آن هنگام که
آنحضرت قصد ملازمت رهبرای جهانش بیدار شدند
و جد نمودند فرموده بودند که شما همین جا باشید با شما کار
است همین بود منقول است که بعد از واقعهٔ رحلت
حضرت ایشان محمد صبغة الله معروف بشاه صاحب خلف
آنحضرت لاش مبارک را بمدینه منوره رسانیدن بسبب جزم

دقریب یکماه کسلمندی زوجهٔ محترمهٔ آنحضرت و شاه صاحب

خلف رسید از ورود لشکر مغل و تزاید بیماری حضرت ایشان

متحیر شده بخدمت گرامی عرض کردند که چه فکر باید کرد آنحضرت

بایشان تسلی و تسکین میدادند و یک روز بطریق تسکین

گفتند که خاطر جمع و مطمئن البال باشند که از لشکر مغل

هیچ تهلکه و آسیب نخواهد شد همه خیر نیست و این سخن

مکرر میفرمودند جامع میگوید که از ادای این کلمات معلوم

شد که آنحضرت برای دفع بلا خود سفر آنجهان اختیار

کرده اند در اواخر ایام مرض موت شیخ اسمعیل که ملازم بخدمت

و طالب صادق آنحضرت بوده صحبت فرمودند که مرادم کلام

علوی بردهٔ همه نمودند مگر موت نموده اند سبب چیست شیخ

اسمعیل عرض کرد که اولیاء الله زنده اند بعد از ان آنحضرت

شب شنبه وقت اول مغرب نهم شعبان سنه ۱۱۴۱ [illegible]

دیجلد

منوره از حضرت شاه صبغة الله قدس سره استمداد میکردند
این دو بیت بتفأل برآمد قطعه درین زمانه منم تا بد صراط الله
ز صد هادر با آستانهٔ اقصی روندگان معارف برای اکجا
ببینند که هست منزل جانم ورای دری از این تفاؤل
خوشحال شده در تهیهٔ اسباب استعداد و فکر اسباب
زاد سفر مبارک مدینهٔ منوره متوجه گشتند درین اثنا
آصف خان ابن السلطنة پادشاه هندوستان شاه جهان
با لشکر عظیم و سواد بسیار رسیده فی الحال بلدهٔ بیجاپور را
آنچنان محاصره نمود که همه اعالی و ادانی از لشکر اسیر شدند
شغل و خوف تاخت و تاراج آن قوم در غل خایف و
هراسان و مضطرب و لرزان گردیدند هم در آن زمان
در وجود مبارک حضرت ایشان عارضهٔ تب و مرض
موت ظاهر گشت و بیماری روز بروز زیاده تر میشد و

از خود جباره بدست مبارک انشا د منقول است که چون

سن شریف حضرت مولانا قریب بسنون که شصت سال

باشد رسیده در آن هنگام مکتوب عارف ربانی سید اسعد

بلخی قدس سره خلیفه حضرت شاه صبغة الله الحسینی

قدس سره بنام آنحضرت از مدینه منوره بغره ذی قعده

سنه ۱۰۴۰ هزار و چهل آمد متضمن اینکه اشاره بالبشاره قطب

الاقطاب شاه صبغة الله قدس سره درباب طلب آن عارف

مرکی شده است باید که در جمیع باب عذر ننموده روانه

حرمین الشریفین زادهما الله شرفا شوند که نفع دارین

درین است و از دست یک اشاره وارد مالسرور دوبدن

الجناب اثر صدور آن مکتوب است بنا بر حکم طلب باشد که

خود مسرور الحال شده از کتاب مستطاب نفحات الانس

استفاله نموده و در قصد و عزم راه کعبه شریفه و مدینه

منوره

فرمودند که آن از حق بود که شما معلوم کردند منقول است که
پنج فقرای سبز پوش مسافر که در دست بعضی ابریق آب
بود بر سر راه منتظر استاده بودند چون با کل سواری آنحضرت
دیدند باهم میگفتند که حبیب الله این مرد است چون سواری
آنحضرت نزدیک شد ازانجا پرسیدند که از کجا آمده اید
گفتند از دهلی باز پرسیدند کجا منزل کرده اید گفتند همین جا
باز سوال نمودند که کجا خواهید رفت گفتند بدهلی باز پرسیدند
که برای چه آمده اید جواب دادند که بجهت دیدن و ملاقات
شما سفر نموده ایم ازانجا وداع نموده رفتند و از دور دیدیم
که فقرای مذکور باهم مانند حلقه شده قصد پرواز کردند
بعد از ساعتی از نظر غایب شدند و معلوم شد که بطریق سیر
و طیر طی ارض نموده بودند همچنان رفتند نقل است که
آنحضرت روزی خواستند که شانه از طاقچه بگیرند شانه

درجای وضو جمع میشد فی الفور زاغی پیدا شده آب می انشا مید

آنحضرت میفرمودند که مردم این سرچه میدانند که کیست در

ظاهر زاغ بنماید و نیز میفرمودند که ازین دولاره که مخدوم

می‌نشستند اسرار غیبی ظاهر میشود و صدای ذکر الله شنیده

میشد نقل است که روزی شخصی از برای حضرت ایشان شیر

فرستاد خواستند که تناول فرمایند از غیب صورت

جاریه ظاهر شده بر دست مبارک چنان زد که چمچه از

دست افتاد و شیر ریخته شد گذاشتند بعد از ان معلوم شد

که آن شیر زهرآلود بوده است منقول است که شبی

آنحضرت با شیخ عبد الوهاب مشهور بشیخ بابوجی قدس سره

نشسته بودند که از بالای سقف خانه چیزی بر زانوی آنحضرت

افتاد آواز بلند پیدا شد چون دیدند کژدم است انداخته

دور کردند و از شیخ بابوجی پرسیدند که این آواز بلند چه بود

فرمودند

که نماز کند زرم معلوم شد که درنگ بود و نیز از آنحضرت منقول است

که شبی حضرت ایشان نشسته بودند و مردم مستفیض گرداگرد

جمع بودند ناگاه چراغ خاموش شد بدست آنحضرت

چوب خشک عصا از آن فتیله را اساس نمودند روشن گشت

و مشتعل شد و نیز از آنحضرت مروی است که منور نمودند

در میان مردم مشهور است که حضرت امیر المومنین علی کرم الله

وجهه چون پای مبارک بر رکاب نهادندی تا پای دیگر

در رکاب نهادندی تمام ختم قران با دای جمیع الفاظ و حروف

و حرکات و سکنات رشد عاقلان منور نمودند این سخن

حق است و الله بفیض حضرت شاه قدس سره بر من نیز

ظاهر کرد که ختم قران با دای جمیع الفاظ و حروف

و حرکات و سکنات رشد و مد آن در لمحه میسر است

که چون حضرت ایشان هر دو قسم وضو میساختند اندکی آب

صفحه اش مساس نموده بر تمامی سطور صحیفین احراز میکردند و بکمال

توجه و تعمق نظر سیر می‌نمودند و تمام اهتمام مطالعه مینمودند و سر

مبارک میجنبانیدند چنانچه کسی کتاب را مطالعه میکند و در

معانی آن تامل میکرده تصدیق نموده سر می‌جنبانید سبحان

الله زهی کتاب و زهی قرطاس و زهی سطور مبارکش

که انگشت مبارک و الطاف شریف جناب مقدس بران

مساس نموده و گذشته و در نظر انور مبارک شریف آن

جناب اقدس المعلی منظور گشته باشد و نیز از حضرت

ایشان منقول است که فقیر میبودند که روزی مرشد الاولیا

حضرت شاه محمد غوث گوالیاری قدس سره العزیز وقت نماز

عصر بسیار تنگ دیده تا آفتاب فرمودند که بعد از نماز

عصر تا غروب شد همچنان شد و فقیر را نیز روزی بعد

نماز عصر تنگ گردیده تا آفتاب گفتم تا ساعتی تا غروب

نماز

را می‌بینند همین برزخ می‌بینند و دیدن عین ذات تعدیل کسی را

میسر نشود و انچه کلامه و نیز در مکاشفات حضرت ایشان

مسطور است که روزی در مطالعه کتاب مستطاب افراد

سجادی که بخط شریف مصنف آن یعنی محمد سجادی

رحمه الله مرحوم بوده است در باب الطاسند ابی الطفیل

الحرب خدعة تا این کلمه که تفرد به ابو رجا مطالعه

رسیده بود دل بی انتظام منفتح و چراغ روشن بود ناگاه

جناب رسالت مآب صلی الله علیه وسلم تشریف فرمودند

و بکمال قرب و نزدیکی تشریف نموده مواجه شده نشستند

و پرسیدند این چه کتاب است عرض نمودم افراد سجادی

است باز بآنحضرت عرض نمودم که آیا این همه افراد است

یا رسول الله فرمودند آری همهٔ این افراد در آن جناب مبارک

در آن کتاب شریف نظر فرموده انگشت مسبحه بر سطور هر

اوراق اشجارش چنان درخشنده و براق هستند گویا از یاقوت
و زبرجد است بعد از آن می‌بینم که از آنجا یک سریر که زبان
دلنی بانگ میگویند آورده اند و جناب حضرت رسالت مآب
بر رفع و نقاب بر رخ همچو آفتاب گذاشته خوش خوابیده
اند و می‌بینم که آن پلنگ مبارک پیش من نهاده بر رفع
را کشیده بطرف دیگر برده اند من بدیدن جمال حضرت
رسالت پناه علیه السلام مشغول شدم ناگاه در آن طرف
که بر رفع برده بودند شور و غوغا شد که حضرت رسالت مآب
آمده اند من میگفتم که حضرت رسالت پناه علیه السلام نزدیک
من حاضر شدند و درزنجا برقعی که صورت حضرت
پیغمبر علیه السلام بر آن آمده است برده اند و مردم
آنطرف میگویند که خود حضرت پیغمبر علیه السلام آمده اند
چه معنی دارد و گفتم که اکثر مردم که حضرت رسالت پناه علیه السلام

۱۱

نشستن و ریاضت کردن نفرمودند چنانچه اکثر مریدان وخلفا

این را سفر مودند روزی بخاطرم گذشت که من لائق

کار نیستم بمجرد خطور خطره و تصور این خیال آنحضرت

بنام فقیر خطاب کرده فرمودند که یک نظر مرتبه صد چله

اگرچه مقامات و کرامات و مکاشفات حضرت ایشان

از حد و شمار افزون است لیکن تبرکاً از خوارق و مکاشفه

از لفظ شریف و بسیار ملاطفات استنباط کرده می طرازد

از آن حضرت منقول است که حاشیه خیالی که بر شرح

عقاید تفتازانی است مطالعه میکردم ناگاه شخصی غیبی پیدا

شده گفت چه مطالعه میکنی کتاب را بیندازید چون باز دیدم

گفت کتاب را انداختم باز گفت بدین طرف ببینید که دری

کشاده اند چون دیدم می بینم که دریچه محرابی از آسمان

کشاده اند و اندرونش باغی عظیم نماید و درختان

آنحضرت عزیمت احرام حرم نبویه علی صاحبها التحیة والسلام نموده بودند

بعد زیارت حضرت آثار معجزه شعار در ایوان حوض شاه

نزول فرموده از آنجا روانه شده بموضع تکوتیه که نشستش

کردی از بیجاپور است منزل ساختند و در آنجا تلقین

اذکار و اشغال و غیر آن بحضرت ایشان ارزانی دادند

و حضرت ایشان در تاریخ تلقین این بیت فرمودند

ه تلقین شاه چون شده این جام دستگیرم یار خوش

این خوش است که تلقین گرفته هر چند که حضرت ایشان

قصد ملازمت و همراهی حضرت شاه نمودند حکم فرمودند

که شما درین شهر باشید که با شما کار است وقتی که

طلب کنیم بمدینهٔ منوره بیائید و نیز از حضرت ایشان

منقول است که چون از خدمت شاه بجهت دلالت

و اجازت بفقیر رخصت شد گاهی حکم چله کشیدن و خلوت

نشستن

حضرت ایشان همان وقت در مدح آن مرشد کامل
نظم گفتند قطعه صبغة اللهی شو ار خواهی مراد کو سحاب
رحمانی میکند گرد خواهد گرد خواهد گرد جلوهٔ حق
بی حجابی میکند در ملفوظ منقول است که در آن روز
که حضرت ایشان از خدمت حضرت شاه بیعت و خلافت
یافته اند عارف بالله شیخ محمود جنیدی قدس سره حاضر
مجلس ارشاد بودند حضرت شاه از حضرت ایشان
پرسیدند که در کدام سلسله مرید کنم عرض کردند که مرا
با سلسله کار نیست از آن خود کنند مکرر سوال فرمودند
همین جواب دادند شیخ محمود جنیدی گفتند که والد ایشان
قادری المشرب بوده اند حضرت شاه صبغة الله بعد از
استماع این سخن فرمودند که سلسله قادریه کشش
است در آن سلسله بیعت دادند بعد از جنیدی

که مردم علوم غریبه علم هیئت و هندسه و نجوم و رمل و جفر و تکسیر و کیمیا
و سیمیا و ریمیا و غیر آن که قرار داده اند غلط است حال آنکه
این علوم را دفاتر و دواوین است و نیز از حضرت ایشان
منقول است که در شرح چغمینی علم هیئت شکلهای نو وجود
پیدا کرده ام که کسی نیافته است و در چهل روز آن کتاب
را تمام کردند و نیز از حضرت ایشان مروی است که حق
سبحانه مرا در جمیع علوم متداوله دستگاهی داده است بر هر
کتاب جابجا حاشیه حواشی نوشته ام بر شرح
تجرید سبحان دقیق نوشته ام اگر قصد تصنیف کردن
مینمودم میکردم اما خوش نیامد منقول است که چون حضرت
ایشان بملازمت حضرت شاه صبغة الله قدس سره رسیدند
در اول ملاقات و در ابتدای ملازمت بی مکالمه و ارشاد
تلقین مرتبه فنا فی الشیخ و تمام فنا فی الرسول دست داد

تو زد

شاگردان القا میکردند در تفسیر بیضاوی حاشیه مدون
نوشتند چون حضرت ایشان سخن دقیق گذرانید
آنحضرت قبول وتسلیم میداشتند در بعض اوقات
میگفتند که این سخن شما دقیق و نیک موجه است
ثبت عبارت بر حاشیه همین کتاب خواهم نوشت
در مشکوة المصابیح درس شما و تحقیقها میکردی آنحضرت
میفرمودندی آنچه شما میخواهید همان طور در شرح عربی
فقیر بر مشکوة نوشته در خانه گذاشته ام بوده است
از آن حضرت منقول است که حضرت شاه در حق
فقیر فرمودند که اکنون فقط شما را در جمیع علوم مدونه
حاجت بشر نیست الا در علوم غریبه که دولت علم اند
شغل شما را دو سال باید تا حاصل شود و آن علوم را والدان
و دختر ما کردند که از زبان دوستان ما یاد شنید فرمودند

درس شروع نموده‌اند و همه روز پانزده کتب که در مدرسه شریفه
خوانده میشد سماعت میکردند بعد از فراغ بر حکم دار ارشاد
حضرت شاه صبغة الله با همه شاگردان تکرار و مذاکره
می‌نمودند آنحضرت بتلامیذ خویش میفرمودند که هر که
تکرار با ایشان میکند سبق خود می‌فهمد والا نفهمیده است
مشغول است که حضرت شاه صبغة الله بعضی اوقات
چندان سخنان دقیق و بلند میفرمودند که شاگردان
بفهم آن نرسیده از گفتن و شنیدن معطل می‌ماندند حضرت
ایشان باشاره و رمز فهمیده عرض نمودند که بعضی سخن
دقیق در گفتن نمی‌آید از حرکت چشم و ابرو خاطر نشان
میشود جواب دادند آری همچنین است نقل است که عادت
حضرت شاه صبغة الله بوده که در آخر شب بر کتابها
خود در ترکس حواشی خاص خود رقم فرموده بوسیت درس

شیر ملا حبیب الله عجب مردی است که از اعجوبات روزگار و
تواند زین دیار توران گفت فہم و رسائی و ذکاوت و
صفای طبیعت بمرتبهٔ دارد که علوم ناخوانده در اصل
است محتاج بتعلیم کسی نیست فضلا و مدرسان اینجا
میگویند که جهت آزمایش از ما تبدیل پس می آید زین
سبب ترک تحصیل علم کرده است حضرت شاه صبغة الله
بعد از استماع فرموده که ایشان را از طرف ما سلام رسانیده
بگویند که تا اینجا خود را رسانیده ملاقات کنید دیگر اگر
خوش آید بخوانید و الا جای حکم نیست روز دوم از آن حضرت
ایشان بخدمت حضرت شاه صبغة الله درس و تعلیم و تحقیق
اصغا نموده دریافته می فرمایند که حیران ماندم خیال میکردم
خاطر شد که پیش آنحضرت علم خود چیزی نیست و هیچ وقع
و اعتباری ندارد بوده در خدمت حضرت شاه صبغة الله

بخاطر آورده روز دیگر دست آنحضرت گرفته مقدار میلکی
راه بطرف صحرا رفته در آنجا استاده فرمودند مردی که شما
میخواهند و میطلبند در کجا کی است از آن حضرت منقول
است که میفرمایند ناگاه دیدم که زمین کوهستان در
ریگستان دیر عرب در نظرم آمد و معلوم شد که بطحی ارض
آنجاها بوده اند پس میران صاحب فرمودند که الله تعالی
مرد برا که شما میخواهید بجهت شما عنقریب در همین جا
می آرد پس بر طبق وعده آن بزرگوار در سال دیگر در سنه
الف از هجرت سید السادات حضرت شاه صبغة الله
الحسینی البروجی قدس سره از مدینه منوره بشهر احمداباد
تشریف آوردند علما و سادات و مشایخ و اکابر شهر بملاقات
آنحضرت رفتند آنحضرت از عجایب و غرایب آن شهر
استفسار نمودند بعضی از حاضران مجلس عرض نمودند که درین

مراجعت نمودند و درس علوم شد او را اجرا داشتند و با مشایخ
و اهل الله صحبت داشته برکات می اندوختند و بخدمت
شاه محمد مرزا المشهور میران صاحب ساکن باباگنگ که بسا
بزرگوار و پیر طریقت کامل بوده و در علم تجرید و تفرید از جمیع علایق
آزاد و مجرد بود و مستغرق بحق بسود و در مقامات و
تصرف و کرامات میداشت و اورا طی ارض میشد
رسیده فیض حاصل میکردند و در آن وقت جوش طلب
از دل سر بر میزد و بخاطر آوردند که مرید آنچنان مرد
باید شد که در ظاهر و باطن شد از وی دیگر مقصود نباشد
و برای پیدا نمودن چنین مردی کامل ملک هند و روم
و شام و تمام عرب و مکه و مدینه سیر کردن عزم جزم نموده
بجهت استشاره نزدیک میران صاحب بقصبه اباکر
رفتند میران صاحب تمام قصد و اراده حضرت ایشان

نموده بقصد تحصیل علم بقریهٔ بیونذی رفته میان قاضی محمد کلیانی

سه که معمر و عالم و فاضل و صاحب کشف و کرامات بوده اند و حالا که

سابقهٔ معرفت و آشنایی فیما بین آن بزرگوار و حضرت ایشان

اصلا نبوده نام و نشان نه نام والد ماجد آنحضرت گفته بی

طلب نمودند بعد محبت و عقد اخوت بستند که فردا

قیامت مرا همراه خود ببرند درس شریف حضرت ایشان

دران حین هجده ساله بوده از کتاب براهین سبق

داده فرمودند که این نسبت پیر و مرشدان باشد علماء دوران

آنجانیم و فطانت آنحضرت دیده مباحثه و معارضه نشد و

گفتند که این شخص تحصیل همه علم کرده است و برای امتحان

ما در اینجا آمده همچنین پیش ازین شخصی برای آزمون

آمده بود الغرض آنحضرت از آنجا هم کسی را نشناسته

تدریس و تعلیم خود نیافته باز بوطن مالوف خویش بهیالور

راقم

شروع حسینی شرح کافیه نحو میخواندند ترقی فهم و ذکا تمام به
رو نمود در سخنان عجیب و دقیق بیان میکردند که استاد
قبول میکرد و مسلم میداشت گاهی رد میکرد بلکه بار ها
تسلیم دستور داده می پرسید که این سخن باریک و نکته
دقیق شما هم فهم میکنید یا نه بعد ازان کتاب مطول علم بلاغت
معانی شروع نمودند اشکالات و اعتراضات و دقایق
و نکات بهمین بیان میفرمودند ملا حبیب الله درس مطول
لاطایل و تحصیل حاصل دانسته تفسیر بیضاوی ترغیب
نموده شروع کنانید در تفسیر هم همچو بحث و اعتراض
و دقایق باریک بظهور می آوردند آخر الامر ملا حبیب الله
بآنحضرت گفت که شما را همه علوم می آید حاجت خواندن
نیست چون شهر اینها گفت که حاجت خواندن نیست
تحصیل علم در شهر ترک نموده مسافرت و مهاجرت اختیار

درس

شفای بوعلی حکیم را در خلوت تمام سه مرتبه مطالعه نموده بود و

حکمت خوب میگفت و مذهب امامیه داشت در مذهب حنان

تنفی و مجتهد بود که رخصه امام در غیابهٔ خود میدانستند

با ابتدای حال بخواندن شرح هدایه حکمت قصد داشتند

ملا حسن فهم و کیاست و جولانی طبع و تیزی و رسائی

ذهن آنحضرت دیده گفت که شرح حکمة العین بخوانید

و بهدایه شرح بنویسید که میر سید شریف جرجانی در وقت

خواندن خود شروح و حواشی مینوشتند حضرت ایشان

باشاره استاد شرح حکمة العین آغاز نموده هر روز بران

حواشی مینوشتند شیخ حسن حواشی و تقریرات آنحضرت را

مسلم میداشته گاهی در محلی رد و انکار نمی‌نمود و نیز در

اوایل حال نزد ملا حبیب الله شهرستانی که عالم فاضل و مدرس

و علامهٔ وقت بوده بتحصیل علم طب میکردند چند روز گشته

قادری باین حال واقف شده سبب آن استفسار نموده فرمودند که

ایشان را اکنون در قرآن خواندن اندکی شفقت است بوده

همه علوم با ایشان بآسانی و سهولت میسر خواهد شد آخر الامر

همچنان شد که خبر داده بودند منقول است که حضرت خضر علیه

السلام در هنگام تحصیل علم با آنحضرت وعده کرده بودند که از شما

طالب العلم خوب خواهید شد اما تحصیل چندان نخواهد

شد نقل است که حضرت ایشان از عطیه الهی و موهبت

عالم غیبی جولانی طبیعت و حدت فهم و ذکاوت و رسائی

بمرتبه داشت که علمای کبار و فضلای روزگار که در میان

نامدار تدریس و تعلیم آنحضرت عاجز و حیران

آمده میگفتند که این مرد بجهت امتحان ما آزمایش

نزد ما آید چنانچه نقل است که در اوایل حال چند روز

پیش ملا حسن نجفی که در علم حکمت بوعلی وقت بوده کتاب

حاصل نموده شرف بیعت و خلافت سلسلهٔ علیهٔ قادریه بصبغهٔ

حالات و کمالات صبغة اللهی انصباغ کرده عین ذات

صبغة الله گشت و منظور نظر خاص و مقبول و پسندیدهٔ

جناب وی بجدی آمده که در شجرهٔ شریفهٔ وی بدستخط خاص

توجه کمال فرزند حقیق بنشستند و اجازت نام خود دادند

که در شجرهای مریدان و طلاب خود کنندهٔ صبغة الله بنویسند

و گفتند نام فقیر نیز بشما دادم و بخشیدم و نیز فرمودند که شجرهٔ

فقیر را از عالم الهیه عطا شده است آن عزیز ارزانی خوانند

شد حضرت مولانا در رسوخ اعتقاد و پیر پرستی کامل

العیار بر محک امتحان آمده بود نقل است که در ایام

صغر و آوان طفولیت درس پنج پنج سالگی حضرت ایشان

مصحف شریف میخواندند هرگز ضبط نمیشد و یاد نمی آمد

گریه و رقت میکردی، والد بزرگوارش ملا احمد بن خلیل الله

جاری

علی

فیوض بیکران بر داشت و با خضر و الیاس علیهما السلام و شیخ
کلاه لاری و حضرت شاه محمد غوث و شاه وجیه الدین
شطاری قدس الله ارواحهم از عالم روحانیت ملاقات نموده
استفاضات صوری و معنوی اندوخت و با ولی الله
شیخ محمد مرزا مشهور بمیران صاحب ساکن بابا نگر و قاضی
محمد کلیانی و شیخ بابو جی خلیفهٔ شاه حسن دده و شاه تاج
الحق و بسیاری از اولیای واصلان حق و اهل کمال
و صاحب عصر خویش ملاقات کرده صحبت داشته
استفادات حاصل نمودند وارادت غیبیه و معاملات
و مکاشفات لاریبیه حضرت ایشان از شمار افزون
است و در خدمت مرشد العرفا حضرت شاه صبغة الله
الحسینی البروچی المدنی قدس الله سره علوم ظاهری و
باطنی و کمالات صوری و معنوی و ارشاد تحقیق و مجازی

مسندِ من است منقول است چون دستار مبارک و جامه
ملبوس آنحضرت را از مدینه منوره نزد فرزندان شریف
که در بهروچ متوطن بودند آوردند شاه ابوالمعالی خلف
بزرگ آنحضرت فرمودند که من لائق این خلافت
نیستم برادرم شاه ابوالعلا مستحق و لائق خرقه است شاه
ابوالعلا که بزرگوار و برخوردار بودند بر سر گرفته قبول فرمودند
و بهدایت طالبان مشغول گشتند

حضرت مولانا حبیب الله صبغة الهی

خدمت همایونش علامه متبحر و ولی مشتهر مرشد کامل و مربی
واصل بود در زمرهٔ اولیا مکمل و مقام صدیق اکبر مسند آرا نشست
علم ظاهر و باطن را مستجمع آمده در شریعت و طریقت راسخ
القدم بوده مستقیم الحالات و اعظم الواردات بوده اند
و جناب سرور عالم صلی الله علیه وسلم را در یقظه و منام دیده

پیوستند

سره بحضرت ایشان می آمد بر سر آن مکتوب این دو لفظ
مجدد الدین و مخدوم العالم ماده تاریخ حضرت ایشان میشود
از خوارق حضرتین است منقول است که بعد از وصال
آنحضرت مردم آنجا خواستند که وجود شریف آنحضرت را
در روضه منوره دور دفن سازند تا قبه و گنبد بنا کرده
شود بدین فکر بودند مرد غیبی که هیچ کس آشنا نبود ظاهر
شده گفت اگر شما مرضی شاه صبغة الله نخواهید من جای
ایشان نمایم بعد از آن گفت که روزی شاه صبغة الله
نزدیک قبه حضرت ابراهیم فرزند حضرت رسول الله صلی الله
علیه وسلم استاده فاتحه خوانده آرزو کردند که شاه صبغة الله
این جای نصیب خواهد شد پس متصل قبه حضرت ابراهیم
دفن کرده بر سنگ مرمر نام شریف رقم نموده بر قبر شریف
نصب کردند و عمر مبارک شصت و سه سال بود که مدت عمر

الله

حصر بودن و افزون است ۵ فضایل شیخی صبغة

من بحصر سوی ربه من نشاء بحصرها بحسرة و ذلک

فضل الله یوتیه من یشاء فمن شاء فلیومن و

من شاء فلیکفر و حضرت شاه صبغة الله در سنه

هزار و پنج از بلده بیجاپور بمدینه منوره روانه شده متوطن

و ملازم حرم شریف گشتند و خلوت خانه خاص آنحضرت

در حرم شریف واقع شده و کتابخانه آنجناب نیز در آنجا

بود تا آن زمان کسی را در حرم شریف خلوت خانه

نبوده است این مرتبه دوم است که ملازم حرم شریف

نبوی شدند و مدت ده سال در حیات ظاهری بوده

روز سه شنبه بیست و ششم جمادی الاولی سنه هزار و پانزده

واصل حق گشتند منقول است که هر مکتوب و خطی که از

جانب حضرت میان شاه وجیه الدین حسینی العلوی قدس الله

او

همه تا بجا یکست و عبارت گمت مختلف ترکیب شده بنظر می آید
و نیز منقول است که دو درویش بوده اند که در وقت
درس علم بخدمت حضرت شاه حاضر می شدند یکی از آن دو
بکمال توجه و حضور قلب است خانی می نشست روزی آن
درویش حاضر نشد حضرت رفیق و مصاحبش را پرسیدند
که او را چه شده است که امروز حاضر نشد عرض نمود که رفیقم
را درینجا شرف دیدار حضرت سید الابرار میسر میشود
می بیند و مشاهده می کند که حضرت جناب رسالت مآب
علیه الصلوة والسلام با آنحضرت نشسته درس علوم می شنوند
وگاهی حجاب پیدا میشود که رویت جناب محمدی نمی شود
از آن بیتاب و بیقرار شده بصحرا رفته خود را بالا
سیا زد و امروز برای هلاکی خود رفته است مناقب
فضایل آنحضرت و مقامات و کرامات آنجناب از حد

می نهادند

هنگامی که اساس مسجد ابراهیم پور که جانب جنوبی بلده است

هادی خدانما از تصرف خود معمار را سمت قبله تعین کرده می نمودند رو درکرد

و نصب العین گردانیدند پس معمار قبله را نصب العین و

خود بنا بدو نموده بر جهت قبله بی تفاوت اساس مسجد نهاد

و درست نشست و این حکایات زبان زد خلائق بیجاپور است

از بیجا است که میگویند که اکثر مساجد بر سمت قبله راست نمی

باشد هر چند به کمالش قبله و قواعد تعین قبله بنا میکنند

لیکن کجی و تفاوت می باشند مگر آن مسجد که بر جهت قبله

درست دربرابر واقع شده است در ملفوظ حضرت مولانا

مذکور است که درویشی بود در بیجاپور که در حضور حضرت

شاه صبغة الله حاضر شده همه کتابهای علم ظاهر در یک جزو خود نوشته

میدید و می شنید شخصی از آن درویش پرسید که همه کتابها

مختلف در یک جز چون معلوم شود درویش گفت که حروف

بحر

دست مبارک چنان انداختند که در دهان ملا احمد افتاد
ساعتی انرا خائیده از دهان بیرون کشیده همه اهل مجلس
دیدند که آن دانه بن از نقره شده و در میان شق یافته
چنانچه صورت بن سست گشته بود منقول است که
عین الملک وزیر ابراهیم عادلشاه ثانی که شوکت بسیار
و لشکر عظیم و شصت فیل مست داشت از بادشاه زمان
خود ابراهیم عادلشاه بغاوت ورزیده داعیان دار
سلطنت عادلشاهی را از خود ساخته اراده نمود که برادرش
را بادشاه کند در تخت نشاند بادشاه نمود بخدمت حضرت
شاه التماس آورده شاه ذی جاه بر عجز و التماس او دعا
در حق آن باغی فرمودند که در فلان روز فلان وقت
عین سرش بریده شود آخر الامر برطبق وعده حضرت
سرش بریده شد و لشکرش مخذول گردید منقول است در

بعادت

بیش شدم تا ازان اخر بوده بحضار مجلس عنایت فرمایند که
مستمره آنحضرت آن بود که هرچه در مجلس شریف میشد
بهمه حاضران تصرف مینمودند چون اینجانب را از دست
شریف منع کرده ازان بن هیچ نگرفتند بجای خویش نشستیم
بعد ازان دیدم که هریکی را از حضار مجلس شریف طلبیده
همانقدر بن عنایت نمودند که در دست من بوده تخمینا
معلوم شد که اگر همه بن یکجا نمایند از دو سیر زیاده بوده باشد
و یک دانه بن در دست شریف بود ملا احمد مجذوب که مرید
کامل آنحضرت و بر متابعت دائمی خود نفس مبارک در بغل
گرفته دور تر استاده بود از آنجا فریاد بر آورد که صاحب
آن دانه بن بمن عنایت فرمایند که میخورم آنحضرت
فرمودند تو روزه داری چگونه میخوری ملا احمد عرض نمود
که آنحضرت سه چند میخورم بعد ازان آن یک دانه بن از

الحسب

آنحضرت رسید القصه لشکر مغل یعنی پادشاه دهلی اکبرشاه

بر مظفر تاخت آورد لشکرش با آنها صلح وسازش نمود

مظفر لاعلاج شده تاب نیاورده درهمان وقت معین که

حضرت شاه صبغة الله فرموده بودند حلق خود از دست

خود بریده فوت شد حضرت مولانا حبیب الله صبغة اللهی

قدس سره منظر باشند که از ذات شریف حضرت شاه صبغة الله

قدس سره در مدت یکسال که در بیجاپور تشریف داشته

سه چهار مرتبه خارق عادت ظاهر گشت ازانجمله یکی

آنکه روزی عربی شتری بن که تخم قشره قهوه بست

در جناب آنحضرت آورده و در دست آنحضرت داده

آنحضرت گرفته سوی من اشاره میفرمودند خود ببرد دست

پیش بردم آن دانهای بن در دست من انداختند

بنوعیکه هیچ ازان بن در دست شریف نمانده بار من

و مشایخ بخشش دعای خیر نموده تقویت دادند که ما چندین

اشخاص بدعای شما متوجه و مشغول هستیم خاطر جمع دارید

از روزهای معین که شاه صبغة الله فرموده بودند قلیلی باقی ماند

بعضی از ملازمان آنحضرت عرض نمودند که سخن حضرت

در میان مردم شهرت یافت و ایام معهود نزدیک

رسید تا حال اثرش ظاهر نشود آنحضرت فرمودند که

هنوز سه چهار روز باقی است وکشتن او در یک لحظه خواهد

شد القصه بعد از آن ایام فقیه ابراهیم کیلسی مرید آنحضرت

خواب دید که آنحضرت بر دروازه آسمان هفتم عصا در

دست گرفته استاده اند و ملائکه طبقهای دعوات آورده

میگویند که طبقهای دعوات مظفر است حضرت ایشان

از آن عصای خود بر طبقهای مزبور آنچنان زدند که

طبقها بر یکدیگر شده بر زمین می افتادند این خواب بعرض

آنحضرت

به هیچ وجه رخنه چند مدت بر وساده ارشاد و تکمیل متمکن بودند
روزی آن حضرت بقصد سیر باغ و بوستان دهلی سوار
شده و طلبهٔ علم نیز همراه رکاب حاضر بوده اند که در
اثنای راه در خاطر فیض مآثر شاه رسید که بمدینهٔ منوره
باید رفت فی الفور فرمودند که حاجت سیر باغ و بوستان
نیست براه مدینهٔ منوره بروند بعد ران روز یک منزل
راه رفتند چون این خبر بحرم محترم منکوحهٔ آن حضرت
راجی دولت که دختر چنگیز خان وزیر و رکن السلطنت
بادشاه گجرات بود بسبب ذوق فطریه استعداد زاد
و راحلهٔ سفر مبارک آمده در اندک زمان مهیا ساخته
روانه نمودند آنحضرت حج بجا آورده و زیارت حرمین
شریفین نموده متوطن حرم شریف جناب رسالت پناه علیه السلام
شدند و هر صباح و شام بزیارت حضرت سید الانبیا

اذکار و اشغال و دعوت و خلافت و اجازت جمیع سلاسل
خانوادهای مشایخ کرام یافتند منقول است که عادت مستمره
جناب شاه وجیه الدین قدس الله سره بود که همیشه نوبت نیم شب
بهمه حجرهای طلبهٔ علم و مریدان سالک عبور و گذر میکرده
بحال هر یک نظر میکردند که در چه شغل مشغول است
بعد ازان در حجرهٔ حضرت شاه صبغة الله تشریف فرموده
چند وقت قرار و آرام مینمودند چون آنحضرت در خدمت
آن مرشد تربیت ظاهری و باطنی یافته در همه مقامات
و احوال کامل و مکمل گشته عین وجود معنوی مرشد خود حضرت
شاه وجیه الدین شدند آن زمان حکم حضرت شاه وجیه الدین
قدس سره صادر شد که بوطن خود رفته نفع علوم ظاهری و باطنی
بمردم آنجا رسانند و هر یک از خاص و عام دست بیعت نموده
راه راست هدایت نمایند حضرت شاه صبغة الله حسب الامر

بلده

ارشاد و هدایتش عالمی فیضیاب کمالات صوری و معنوی گشته
بمدارج قصوی فایز شدند بنا بران به تیمن و تبرک در صدد
ذکر و بیان بعضی از احوال و کرامات ایشان در آمد حضرت
مولانا صبغة الله بعد از سن تمیز قصد تحصیل علوم ظاهر و
باطن و کسب کمال صورت و معنی بخاطر شریف آورده
از بهروج که وطن اسلاف بزرگان آنحضرت ست
هجرت نموده در احمد آباد گجرات بجناب مقدس استاد
البشر مرشد العرفا سید السادات حضرت سید شاه وجیه الدین
حسینی العلوی قدس سره رسیدند و مدت نه سال در درس
شاد که آن حضرت متوطن شدند جمیع علوم ظاهر و باطن
حاصل نمودند و اجازت و سند علم شریف حدیث نبوی
گرفتند و دست بیعت و ارادت بآنحضرت نموده
سلسلهٔ خواجگان چشت قبول کرده ارشاد و تلقین

و مزار حضرت شیخ متصل روضهٔ منورهٔ حضرت شیخین جانب شرقی
واقع است زیارت و تبرک و شیخ العارف الکامل حضرت
شیخ عبد الکریم انصاری اللاهوری مصنف شرح لمعات
یکی از مسترشدان و خلفای آنحضرت اند و جام محبت
و اسرار از دست حضرت ایشان نوش فرموده جرعه از آن
آنحضرت از جام محبت و اسرار از آن برای طلاب و
مستفیدان ریخته اند. حضرت شاه صبغة الله
حسینی المدنی البهروچی قدس الله سره العزیز
اگرچه مزار و مرقد آنحضرت در مدینهٔ منوره است و این
تذکره مختصر در احوال و مناقب آن کسان است که خاک
بیجاپور را از جوانگاه خود شرف داده اند لکن حضرت
شاه صبغة الله درین بلدهٔ مبارک تشریف فرما شده و فیض
و تصرف آنحضرت بخلق این معموره رسیده و از دامن

از آن

ازین حالت بدیع وطرز عجیب متحیر ومتعجب شدند که ناگاه بعد از ساعتی
چند حضرت شیخ از قضای حاجت فراغ یافته مراجعت
فرمودند واین حالت بدیعه را دریافته وملاحظه نموده خشمناک
شده پرسیدند که این حرکت فضولی از که بوقوع آمده
شاه حضرت حسینی ترسان ولرزان شده عرض نمودند که
ازین احقر صادر گشته است حضرت شیخ فرمودند که دریا
این قدرت نبوده که شما این چنین فضولی نموده اید پس آن
قرطاس نقش را بردرشته عمده خانه مقصود ترا شنیدند
پس بمجرد حک نمودن ومحو فرمودن آن سه حرف طلبای
اسون وطلا لمقصود دنیا بدیگر دیدند خوارق وکرامات و
کمالات ومقامات حضرت شیخ زیاده از حصر وبیان است
در پنجم محرم الحرام سنه ۱۰۶۱ احدی وستین بعد الف از دار الفنا
بحریم قرب مولی خرامیدند رحمة الله علیه ونفعنا من برکاته

راس العشاق استاد العارفین مربی الواصلین خواجه سید محمد

حسینی گیسودراز قدس الله سره مستند تلمیذ ارشد و

خلیفهٔ خاص و منظور نظر مرحمت آنحضرت اند منقول است

که روزی حضرت شیخ عبدالصمد نقشی تحریر فرموده کوشهای

خانهایش برابر سوزده هر خانها از اعداد آن پر و مملو

گردانیده خانهٔ مقصود را خالی دعوا گذاشتند و بر حصیر

و مصلا نگاه داشته بتوضا و طهارتگاه رفتند شاه حضرت

حسینی آن کاغذ پارهٔ نقش را برداشته نظر فرمودند

بر آنجا و خانهٔ مقصود را خالی از عدد دیدند قلم و دوات که بود

حاضر بوده گرفته بیت مقصود را از عددی که در آنجا لایق آن بیت

پر ساختند بمجرد تحریر اسرار عجیبه و آثار غریبه ظاهر شدند

که از عالم غیب قطرها و خریطهای سرخ و طلا بر در و دیوار ظهور

یافته بسته و انبار حاصل شدن گرفت شاه حضرت حسینی

ازین

زمرهٔ سالکان عهد خود بوده‌اند و از کمل افراد ذو الکشف
والکرامات و شیوخ ارباب دعوت و عزیمت هستند
و از جناب شیخ الکل حضرت شیخ لطیف الله قادری که خلیفه و
جانشین حضرت شیخ حمید قادری قدس الله سرهما هستند
بیعت و خلافت و ارشاد صوری و معنوی و اجازت
ظاهری و باطنی یافته‌اند و در بعضی شجرات خلافت حضر
ایشان بلاواسطه بجناب حضرت شیخ حمید قادری دیده
شده است بر صراط مستقیم شریعت نبویه و سنت مصطفویه
راسخ القدم بوده بافاضات علوم دین و رهنمائی طریق
یقین طالبان و مسترشدان را بمدارج کمال و مراتب ارشاد
میرسانیدند حضرت سید السادات سید محمود مشهور بشاه حضرت
حسینی قدس سره که مقتدای وقت و بکمال بزرگواری
متصف بوده‌اند و از سلسلهٔ دودمان قطب الآفاق

حضرت شیخین اباذر بودند در روضهٔ حضرت شیخین مشهور و زیارتگاه
خلایق است و خانقاه حضرت ایشان در تربیت و تکمیل
طالبان و مستعدان مشهور بوده بسیاری از اهل الله و بزرگواران
در آن خانقاه شریف بکمال معنوی رسیدند و از طریق وصول
آگاه شدند جناب سید السادات حضرت سیدنا شاه عبد الرزاق
قدس سره در مبادی حال مدت پانزده سال در آن خانقاه
سکونت داشته در اکتساب کمالات معنوی کوشیده
فتوحات و فیوض باطنی حاصل کرده اند و حالیه در آن
خانقاه بروز پنجشنبه ختمهای کلام الله میشود و زیارت
مزارات مقدسه میگذشت و طعام تبرک در تصرف زوار
حضار می آمد —

حضرت شیخ عبد الصمد کنعانی قدس الله سره العزیز
حضرت کرامتش وحید عصر فرید دهر و مقتدای زمان بلغیشرو

اراه

نیت فاتحه خوانند شاه صبغة الله فرمودند که شما نمیروید فاتحه
سلامتی شما میخوانم پس حضرت میان شیخ حمید و شیخ لطف الله
هر دو بزرگواران تا بندر دابل رسیدند آخر الامر اتفاقا تیق
حضرت شیخ مجرین شده و شیخ لطف الله احرام کعبه بسته
حج گزارده از زیارت روضه حضرت نبوی صلی الله علیه
وسلم مشرف شده معاودت فرمودند تا آن زمان حضرت
شیخ در بندر دابل اقامت داشتند و باتفاق هر دو
شیخ به بیجاپور مراجعت فرمودند و شیخ لطف الله بتاریخ یازدهم
شهر ربیع الثانی سنه ۱۰۲۱ هزار و بیست و یک برحمت ذوالجلال
پیوستند و تربت شریفش اندرون گنبد حضرت شیخ
حمید برابر قبر مبارکش واقع است نقل سجادی تاریخ
اوست سید مصطفی قدس سره متبنی و خلیفه و جانشین
حضرت شیخ لطف الله قدس سره در عهد سجادگی خود کنند

چون شنیدند حضرت شیخ حمید از اطلاع و اشراف این معنی
بخدمت حضرت شاه صبغة الله پیام رسانیدند که آنحضرت
را ابرارها طلاب بامور مسترشدان فیض یاب و مستبشر
هستند این فقیر را همین یک لطف الله عصای دست
کوریست و دلیل حضرت شاه صبغة الله فرمودند که
شیخ لطف الله را بشما لطف فرمودیم چون شیخ حمید
دریافتند که فیض باطنی به شیخ لطف الله نموده اند
فرمودند که شاه صبغة الله عطا نموده اند لکن از آن
خود کرده داده اند و نیز منقول است که از اصحاب
حضرت شاه شیخ حمید بعزم سفر مبارک حج بیت الله شریف
و زیارت روضهٔ منورهٔ حضرت رسول الله صلی الله
علیه وسلم نموده روزی بخدمت حضرت شاه صبغة الله
آمده اظهار نمود که بکعبة الله شریف میروم آنحضرت بدین

لبز

رنج بدو ریاضت و مجاهدات و ترک دنیا و مخالفت نفس
و هوا و عزلت نشینی و خلوت گزینی سر رشتهٔ متابعت
و پیروی مرشد خود از دست نداده قدم بر سجادهٔ وی
راسخ داشتند و مدت ده سال بر سجادهٔ هدایت و
ارشاد متمکن بودند و از دامن تکمیل و تربیتش کثیری
از طالبان حق سر برآورده باشیانهٔ قرب و وصول
پرواز نمودند و از فیض ارشاد و تلقینش جمعی از راجعین
الی الله بمقصد اقصی رسیدند از ثقات معتبر منقول است
که قطب الاولیا نایب رسول الله شاه صبغة الله حسینی
المدنی البهروچی قدس الله سره در آن هنگام که در
بیجاپور تشریف داشتند شیخ لطیف الله را طالب مستعد و مسترشد
مستر تام ذوق یافته از توجه و کشش باطنی بسوی خود
جاذب نمودند و از التفات معنوی خاطرش را بطرف

تا آخر عمر شریف همان جای تبرک آرام گاه بود و بعد از
وصال خوابگاه شده چون از ملأ اعلی سروش غیب پیامش
رسانیده که ترا ز کنگرهٔ عرش می زنند صفیر ندانمت
که درین دامگه چه افتادست بمجرد این پیام وصل انجام
تاریخ بیست و دوم شهر ذیحجه سال هزار و یازدهم ۱۰۱۱ شبهنگام
تقدسش از قفس عنصری وداع جسته متوجه آشیانهٔ
قرب گردید شفیع قیامت ۱۰۱۱ تاریخ آنحضرت مشهور است
و بعض سبحان نیز تاریخ گفته اند فرد یاکش در جاییکه ۱۰۱۱
چهره خاص بوده است واقع شد ــــ

حضرت شیخ لطیف الله قادری قدس الله سره العزیز
خدمت سامی شان از کمل اولیا و مشهورین بزرگواران
این بلدهٔ مبارک است خلیفهٔ بحق و مسترشد خاص و
سجاده نشین حضرت سید جنید قادری هستند در فقر و فنا

دیگر

ارکان

بادی که ملکه جهان فاطمه سلطان منکوحه سلطان علی عادلشاه

براه خدا انبا نموده وقف کرده و نیز متصل آن مسجد و گنبد

خود بجهت اطفال خود بنا کرده بود مکان گوشه و تنها گزیده

یافته در آن مسجد بستر اقامت انداختند و فرمودند که

همین مسجد موقوفه و مسجد و گنبدین بجهت اقامت درویشان

و درویشان بهتر است پادشاه قدردان باستماع آن

سخن شیخ گفت زهی سعادت زمینی که مقبول و منظور خاطر

اشرف گردید سوای زمین دیگر موقوفه تا فصیل قلعه که

زمین پادشاهی است برای سکونت خدام و فقرای همراه شیخ

نذر است خدمت شیخ شد و در مجلس پادشاه درا با بجا آورده

در آن جای نذر رحل اقامت افکنده چهار درویشان نرو

آزادانه اختیار کرده بعبادت مولای عز و علا اشتغال ادا

و در آن گنبدهای خود از ریاضات و خلوات بسیار کشیدند

متمکن
موادش بدرجهٔ کمال وتکمیل رسیده بر وسادهٔ هدایت خلق
گشتند نجبا زجندی در اوایل سلطنت ابراهیم عادلشاه
ثانی مشتهر بجگت گرو در بلدهٔ بیجاپور تشریف وحضور بردل
ونمودند شهریان را مورد برکات قدوم خویش گردانیدند
ابراهیم عادلشاه که در اتصاف بخصایل حمیده وشیم ستوده
وعدل وسخا وقدردانی مشایخ وفقرا وجوهرشناسی صلحا واهل الله
ضرب المثل اهل روزگار بود حضرت آنحضرت را استقبال
نموده بتعظیم وتجلیل ملاقات کرده اندرون حصار بیجاپور
آورد وجهت استقرار واستکان آنحضرت نوباغ را که
باغ بادشاهی ومشهور است مقرر نموده فرمان انعام گذرانیدند
گویند جناب شیخ حمید که مرتاض وخلوت دوست وعزلت
پسند بودند واز کثرت خلق وصحبت اغنیا احتراز
وپرهیز می‌نمودند سکونت نوباغ قبول نفرموده مسجد وگنبذ

حافظ القرآن وطیب اللهجة والالحان بود و در عهد خویش شیخ جامع
اهل باطن واهل فقر و وحید الزمان و فرید العصر بوده اند
متابعت سنت نبوی را که استقامت عبارت از آن است
بمرتبه اعلی رسانیده بمصداق « شرط اول در طریق
معرفت دانی که چیست؟ ترک کردن هر دو عالم را
بنیت باز دن » و ترک و تجرید و قطع علایق مردانه
قدم استوار داشته پای قناعت و توکل در دامن
صبر کشیده در تعلیم و ارشاد طالبان مشغول بودند منقول
است که آنحضرت از مسقط الراس خویش که ولایت
سند است عزیمت خطه دکن نموده باحمدآباد بیدر وارد
شدند و از خدمت شیخ الطریقه شیخ محمد گنج بخش که مرید
و خلیفه کامل حضرت شیخ مخدوم جی قادری قدس سره بودند
طریقه بیعت و نسبت ارادت درست کرده بارشاد مخصوص

واقع است مشهور است که شیخ منتخب الدین فرموده اند که

در بد نظر از سر شیشه قبر من در خاک مدفون کرده در زند خورا

قعد بطفیل محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم ذمه من است که آن

ابنا سعیر و آتش جحیم در امان الهی باشند والله اعلم بستر اولیا

از بزرگان دین عجب نباشد خلف رشیدش محی الواعظین شیخ

محی الدین واعظ رحمة الله علیه که عالم بزرگوار بوده وعظ و

نصیحتش دلهای قاسی را از کف داودی بخشید و نیز

سو عظتش مجبولان جهل و نادانی را از جهالت بجر برآورده

باکتساب کمال و صلاح راه می نمود گرد والدش بجوار خود

مدفون است و اولاد و اعقاب ایشان در گوکلنگی موجود

هستند —

حضرت شیخ حمید قادری تعدس سره الله بیست

خدمت معلاش از مشاهیر اولیای بیجاپور و کمل افراد

حافظ ...

شیخ ابراهیم مخدوم جی خلف رشید شیخ المشایخ حضرت شمس الدین
محمد ملتانی البیدری قدس الله اسرارهم بیعت گرفته خلافت
و اجازت سلسله قادریه حاصل نموده نیوش برکات
باطن و ظاهر بر داشته عزیمت بصوب بیجاپور آورده
طالبان مستعد و مستفیدان مسترشد را از افادات
معنوی مسالک ارشاد و مهدی هدایت نموده بر صراط مستقیم
شرع و دین قویم پای ثبات استوار داشت و در
تدین و پارسائی و زهد و پرهیزگاری و حفظ مراتب شریعت
عدیم النظیر بود و از صحبت و اختلاط با اهل دنیا احتراز
و اجتناب فرمودی و گاهی از روی خاطر بزخارف
دنیوی التفات نفرمودی و از مشاهیر اکابر و بزرگان
عصر سلطان ابراهیم عادل شاه ثانی بود مرقد پاکش
بیرون حصار بیجاپور طرف دروازه ابراهیم پور جانب جنوب

ست جامع کمالات ظاهر و باطن و از اکابر مشایخ و بزرگواران زمان
بوده اند که مجلس ارشاد منتجب گرم و رشته با جاده طلاب
مستفیضان خدمت اشتغال می ورزیدند و نزد سلطان
ابراهیم عادلشاه که جنت گردید پسرش سلطان محمد عادلشاه
بکمال جاه و منزلت و وقار و عظمت می بود در وجه استمرار
آنحضرت منتجب آبادی میگویند که در زمره بود معموره
مخصوصه بنا فرموده منتجب آباد نامیدند و در آن مرجع پیر شیخ
حضرت شیخ منتجب الدین قادری الصدیقی الدولقی
مشهور بیان آقا صاحب قدس الله سره هستند که نسب
گرامیش بحضرت خلیفه اول یار غار شفیع روز محشر امیر
المومنین صدیق اکبر رضی الله عنه منتهی میشود حضرت
شیخ منتجب الدین از مولد و مسکن خود مولفه بهجرت گزیده
به احمدآباد بیدر نزول فرموده از خدمت قطب العرفا

است بر طریقهٔ اجداد عظام خویش بر سجادهٔ شیخیت وارشاد تمکن داشته بتکمیل هدایت طلاب ومسترشدان از فیوض ظاهری و باطنی اجرا مینمودند روضهٔ مبارکش بیرون شهر پناه در زمرهٔ نورس متصل قبر ابراهیم عادلشاه طرف گرد جانب غرب واقع است و بر مزار مبارکش قبهٔ خرد بنا یافته است —

حضرت شاهباز حسینی قدس سره

از اکابر اولیای عصر و مشاهیر بزرگواران بیجاپور بوده اند روضهٔ ایشان علیحده اندرون شهر پناه در شاه پیٹ واقع است نبیرهٔ بزرگوارشان هدایت الله حسینی هستند و تاریخ شهباز حسینی بیستم ذیقعده سنه [illegible] —

حضرت شاه ابوالحسن فخرآبادی قدس سره

از اولاد امجاد جناب خواجه سید محمد حسینی گیسو دراز اند

ی در زبید ند و در عهد سلطنت بادشاه محب اهل الله قدر

شناس مشایخ وفقرا سلطان ابراهیم عادلشاه تشریف رحمت بخشیدند

وحضورش در بیجاپور از ارزانی فرموده رخت اقامت انداختند

وبتکمیل وتتمیم طالبان راه هدایت همت بیگماشتند هر بعد چندی

دیچه از سرای فانی رخت بدار باقی کشیده بنعیم حظیرة

قرب در رسیدند مرقد مبارکش اندرون شهرپناه

متصل دروازهٔ مکه واقع شده الحال در اندرون احاطه

کچهری حکام وعمال بیجاپور در آمده ——

حضرت شاه هدایت الله حسینی قدس سره

خدمت هدایتش از سلالهٔ والای قطب السالکین مرشد

الکاملین حضرت خواجه بنده نواز سید محمد حسینی گیسو دراز

قدس سره العزیز اند وتشریف قدوم کرامت لزومش درین

سرزمین هم در عهد سلطنت عادل شاهیان بوقوع پیوسته

است

واقع است و خون که از سر ایشان منجر گشته بود الی الآن
از خون و نقش رنگشان نقش رنگ هویداست

تذکرهٔ اولیاء بزرگواران در عهد سلاطین عادلشاهی بیجاپور
ورود فرموده اند

حضرت شاه اصغر حسینی قدس سره
نسبت کرامتش به پنج واسطه با حضرت قطب الآفاق
شاه صبغة الله دکنی بیک سیرهٔ جناب ملاذ الخلائق
غوث العالم عاشق شهباز بلند پرواز بنده نواز گیسو دراز
حضرت خواجه سید محمد حسینی قدس الله اسرارهم میرسید
خلافت و اجازت از بزرگان خود میداشتند و طریقهٔ عالیه
بزرگواران و شیمهٔ خاص خاندان والای خود جمیع
کمالات ظاهر و باطن بوده مجلس تلقین و ارشاد گرم
میداشتند و با فاضه طلاب و مسترشدان اشتغال

نیز بعد ران ایام که درین سرزمین غلبه واستیلای بت پرستان
بنود و حکومت و سلطنت رایلان ضلالت آمود بود
درین ملک قدم فرموده و با کفار دین جهاد و
غزا نموده و بشرف شهادت پیوسته شهید گشته
در غزا غلبهٔ کفار شده سر ایشان از تن جدا کردند
بی سر از مقتل خود قدم پیش نهاده با کفار جنگ کنان
تا جائیکه مقصود شده رسیده بعد از آنکه سرهای
بسیار را از تن ایشان شکسته و بریده داخل بارگاه گردیده
روح بلند پروازش بفردوس برین رسید چنانچه قبر شریف
در عقب خانهٔ قاضی محمد باقر بجانب جنوب متصل مسجد
واقع است و تن مبارکش متصل بقعهٔ شاه جمیل دروازه
قادری در احاطه اندرون حویلی ایشان نزدیک
حویلی جانب شرقی مشهور است و گنج شهیدان هم آنجا

نیز

با آنکه برادر بزرگ بود چون جانب سپاهگری او غلبه داشت

سجاده نشینی ببرادر خرد خود شاه محب الله رجوع کرد

بامر ارادت اشتغال داشت در عهد همایون شاه

پسر علاء الدین بهمنی بسبب همداستانی با حسن خان

برادر خرد همایون شاه در تخت نشینی محبوس و مقید

شدند بعد از چندی بسعی بعضی مریدان از حبس جنیدی

نجات رستگی یافته در بیجاپور رسیدند سراج خان

تهانه دار بیجاپور نزد ایشان آمده اراده گرفتن و نزد

همایون ظالم فرستادن نمود شاه حبیب الله ترکش بکشش

نهاده جنگ نمودند و شربت شهادت چشیدند

و این واقعه در ۸۶۲ سنه هشتصد شصت دو بجا پور داده —

حضرت سید علی ... قطب الدین

از مشاهیر مجاهدان و شهیدان اینجا است گویند

خود را بخدمت حضرت شاه نعمت الله فرستاده استدعای
یکی از اولاد امجاد نمود چون آنحضرت را غیر از یک فرزند
شاه خلیل الله دیگر نبود جدائی آن ثمره الفواد خود
بر خویش شاق دانسته فرزند زاده خود میرزا نور الله
بن شاه خلیل الله را روانه فرمود چون بحوالی احمدآباد
بیدر رسید سلطان بتعظیم و توقیر اندرون شهر آورد
و دختر خود بوی داده بدامادی خویش متقرب گردانید
چون شاه نعمت الله در سنه ۸۳۴ اربع و ثلاثین و ثمانمائه
در قریه ماهان کرمان ودیعت حیات سپرد شاه خلیل الله
نیز مع دو فرزند خود شاه حبیب الله و شاه محب الله به
احمدآباد نزول فرمودند شاه حبیب الله نیز بدامادی سلطان
احمد شاه اختصاص یافت و شاه محب الله داماد
سلطان علاء الدین پسر احمد شاه شدند و شاه حبیب الله

با احم

سپاه

پسر در

است بوی رسانید گویند سلطان احمد وقتی که با سلطان

جنگ داشت در عالم رؤیا دیده بود که شخصی تاج سبز

دوازده ترک بوی رسانیده گفت این تاج بادشاهی

است یکی از مشایخ گوشه نشین برای تو داده است

چون مولانا قطب الدین در آن زمان بحکم شاه

نعمت الله ولی نزد سلطان احمد رسید سلطان احمد

بی اختیار فریاد برداشت که این همه درویش است

که در خواب زیر فلان درخت فلان وقت که با

لشکر فیروز شاه مقابله داشتم تاج سبز دوازده ترک

بمن داد القصه چون مولانا قطب الدین نزدیک

رسید سلطان احمد برخاسته بپهلوی خود جای داده

صندوق راکشوده تاج را بهمان صفات که در

خواب دیده بود یافته بر سر نهاد و همان سال بار عام

جدش نبیرهٔ حضرت قطب الاولیا شاه نعمت الله ولی و خلف
شاه خلیل الله بت شکن قدس سره است گویند بادشاه
دیندار بزرگوار سلطان احمد شاه بهمنی انار الله برهانه در
عهد خویش با مشایخ و درویشان صاحب کمال رسوخ و
ارادت پیدا نمود و همیشه جویای آن طایفهٔ عالیه میبود
و در آن ایام چون آوازهٔ ارشاد و مقامات و کرامات
شاه نعمت الله ولی کرمانی قدس سره عالم گیر شد یکی از
مقربان خود را با جمعی از علماء اهل الله و تحف و هدایای
شاهانه بکرمان فرستاد و استدعاء التماس صحبت و توجه نمود
شاه نعمت الله آن جماعت را اعزاز و اکرام نموده
ملا قطب الدین کرمانی را که مرید آنحضرت و عالم زنده دل بود همین
تودردانه گزین نمود و تاج سبز دوازده ترک که شعار خود
کند شب و ملا قطب الدین سپرد که بخدمت سلطان احمد شاه

آن

برابر پدر بزرگوار دفن کرده بودند شبانگاه قبر شریفش از
خود یک بدست دار از قبر والد امجد بیشتر آمد
چنانچه امروز مشاهده میکنی این بنا شد مگر رعایت لوازم
آداب والله اعلم و بر سر قدین شریفین قبهٔ حرز نما نموده
اند در اولاد آنحضرت برکت تام بوده است و امروز
از اولاد صحیح النسب حضرت ایشان در حیدرآباد و
رنگپور و ... وغیره موجود اند و در بیشتر آنها
صلحی و اهل العلم و دیگر مردم بسیار متقی هستند و قبهٔ مزین
مذکور در شاه بیت قریب در دروازه آثار شریف است
حتی که دیوار آثار شریف و دیوار احاطه قبه فیما بین یک
راه است و از متاخرین محمد ابراهیم خطیب عیدگاه و بیدر
شیخ احمد جد اینجا مقید اند

شاه حبیب الله کرمانی

دو الدعا لیمعدار ہستند دست تعرض باز داشتہ بسر

آمدند ع این سر غریب اولیا دان شستہ وصال بہ دست

نگر دید رزعرض سیزدہم صفر ست —

حضرت ابوالفضل شاہ حمزہ حسینی قدس اسرارہ

جناب عالیش از اولیای کبار و اکابر متقدمین مشائخ بمجالد

است مستر شد وخلیفہ والد بزرگوار خود حضرت سید

شاہ حافظ حسینی اند بر جادۂ ارشاد و ہدایت و جاہ

بالش کرامت و ولایت تمکن داشتہ بر انتہای خلائق

و ترغیب و تلقین طلاب و مستر شدین تمسک نمودند

بحبل المتین شریعت اوقات شریفہ الفاس متبرکہ راہبود

بالصرف میداشت ملفوظات و خوارق عادات

وی مستغنی از وصف و بیان است بتاریخ ہم شعبان

بخطابر قدس تشریف فرمودند منقول است آنحضرت

حضرت سید حمزه حسنی بحکم وصیت بدر عالی قدر لاش
مطهر را غسل و تکفین کرده منتظر بودند که ناگاه از
گوشهٔ صحرا ازرکی نقاب به پوشی که لمعان انوار نسبت
جلالت از چهرهٔ خورشید بهره اش درسطوع بود پدیدار
گشت تا نزدیک رسیده نماز را ادا نمود باز براهی که
آمده بود قدم تیز کنان دوردان شد حضرت شاه حمزه
را ازین واقعه استغرابی بهم رسید نخواستند که این سر
مکنون همچنان در پرده ماند بتعجیل رفتار سبقت نموده
پیش آن مرد آمدند و برای کشف نقاب و رفع
حجاب التماس نمودند آن بزرگوار اولاً ازین معنی
ابا کردند لیکن چون الحاح ایشان درین باب زیاده
تر دیدند گوشهٔ نقاب از چهره بجوانب برداشتند
سید شاه حمزه چون نگاه کردند چه دیدند که خود بدر بزرگوار

خلقی گشتند بمجرد این صورت آنقدر زمین که در احاطه
آمد از بارش محفوظ ماند و بیرون آن از بارشات میشدند. چون
کفار برین حالت سراسر کرامت اطلاع یافتند بخدمت
در آمده مع خدام و رفقا در آبادی خویش آنحضرت را
بردند منقول است که حضرت شاه حافظ حسینی
بوقت ارتحال خویش بجگر گوشهٔ خاص یعنی حضرت
شاه حمزه حسینی وصیت فرمودند که بعد پرواز
نمودن شهباز روح از قفس قالب عنصریم لوازم تغسیل
و تکفین بجا آورده مبادرت بادای صلوة جنازه
نباید نمود بل منتظر سر غیبی و ظهور قدرت الهی باید بود
یک مردی نقاب پوش ازین سو خواهد رسید و آنرا
بدرخت زار و اشجار خار دار که دران دشت بود
نمودند و آنگاه بابتدای او نماز جنازه باید گذارد

تعوذ

شرف هبوط و نزول در سرزمین بیجاپور بخشیده با ثبات
اسلام و هدایت انام توجه گماشتند بسیاری از گروه
طاغیه و فرقهٔ اهل ضلالت بر دست آنحضرت از کفر و
طغیان تایب شدند و از ملت باطل و آئین بحس خود
بسوی دین حنیف و ملت پاک رجوع آوردند و براه
صلاح و سداد رسیدند منقول است که در آن ایام
که حضرت ایشان درین سرزمین ورود فرمودند کفار
ذمیم العاقبة اندرون معموره جای فرود آمدن ندادند
و اذیت رسانیده بیرون آبادی نمودند آنحضرت مع
رفقا و خدام خارج آبادی بر کلخنی اقامت فرمودند اتفاقاً
در آن روز بارش آغاز نهاد خدام آنحضرت از آنجای
که محض زحمت و سکنی بی‌سایه بود تنگدل و مضطرب الحال
شدند آنحضرت رضا بسته گرداگرد خود دلگاه از عصا

و تحقیق اندوخت بر سر ارشیفش عمارت قبهٔ خرد بنا یافته است

روز عرس بیست و دوم شهر شعبان است و سنه وصال هم

نرسیده و شیخ الکامل شیخ عین الدین سرهٔ آنحضرت از

خدمت شیخ الکاملین مربی الطالبین شیخ ادریس مشهور

بخوندمیان جنیدی قدس سره که جانشین و سجاده واز

اولاد حضرت شیخ محمد سراج الدین جنیدی الاحسا بادی

قدس سره بیعت و خلافت و فیض صوری و معنوی یافته

است —

حضرت ابوالبرکات سید شاه حافظ قدس سره

جناب ممدوحش برادرزادهٔ جناب سید السادات سید

اشرف جهانگیر سمنانی قدس الله سره است در زمانی

که درین دیار رواج دین آئین مسلمانی بروجه اکمل شیوع

نیافته و تسلط کفر و رسوم اهل شرک بالکلیه زوال نپذیرفته

رفته

عزیز بوده از جوشش و ولوله شوق و طلب سرای عالی
جاه شاهی دنیوی پاره نمود و زینت سلطنت ظاهری
پس پشت انداخته در راه ترک و تفرید قدم راسخ و همت
قوی داشته در حلقه اهل حق و زمرهٔ درویشان خدا
نما در آمد و دست ارادت بدامن شیخ کبیر قطب شهیر
شیخ محمد سراج الدین جنیدی الاحسابادی استوار زد
و باتباع ائمه دین اعتصام نموده از مشرب درویشی و طریقه
فنا حظ کامل و بهرهٔ وافی برداشت و از کنوز رموز
عرفان و معرفت محرم و آگاه گردیده یکی از پیشوایان
سلاطین معنوی گشت در مسند هدایت تمکن و استقامت
نموده بتکمیل ناقصان و تربیت طالبان حضرت معرفت
مشکر دانید و نیز بصحبت و ملازمت شیخ العالم محدوم الملک
کنج العلوم قدس سره رسیده استفادت کمالات مجازی

استفاده

ملک العلما مخدومنا مولانا حبیب الله صبغة اللهی قدس سرهما
صوری و معنوی بر داشته و فیض ظاهری و باطنی حاصل
نموده و نیز از جناب اسوة الکاملین قطب العارفین حضرت
شاه مرتضی قادری قدس الله سره خلافت و اجازت
سلسلهٔ علیه قادریه یافته است و از اکثر سادات کرام و
مشایخ ذوی الاحترام که در آن عصر بودند ملاقات نموده
و فیض صحبت اندوخته و دو نسخه تالیف فرموده است یکی
در انساب و ولادت اجداد خویش و دیگر در نسبت ارادت
ایشان که کمال علم و تحقیق وی از آنجا معلوم میگردد در
سنه یکهزار و شصت و هشت ۱۰۶۸ هجری رحلت نمود

حضرت شیخ ضیاء الدین

خدمت گرامیش از قدمای بزرگواران و اولیای بیجاپور است
نقل است که خدمت عالیشان شهزادهٔ عالی تبار سلاطین و لایت

عز نیق

آنحضرت حضرت بی بی خوند با حافظه رحمها الله تعالی که

کرامات و خرق عاداتش مشهور و معروف است. بعد ازین

بلده بر سمت شرقی از روضهٔ ایشان بمفاصله دو تیر پرتاب

آسوده است و از سلاطین ترکان بوجه اخراجات

و اعراس ایشان قریات و دهات بسیاری جاری بودند

بزرگان دیگر و حضرت گنج العلوم نخست درین مکان مدفون

بودند چنانچه از آنجمله است شیخ الکامل العارف شیخ

مصطفی الجنیدی الحبیب اللهی قدس سره که قبر شریفش

پائین قبهٔ مبارک در صف آخر متصل دروازهٔ شمالی

که اول دهلیز محاذی است جنب شیخ داد از اولاد کرام

حضرت مخدوم صاحب سجادهٔ ایشان بوده است و جامع

است کمال ظاهری و باطنی را و ورع و تقوی را بمرتبه

علیا رسانیده و از جناب قدوة الواصلین زبدة المشایخ شیخ

این لفظ همه رقوم و نقوش علمیه از صفحه سینه اش پاک و شسته
گردید چون سه چهار گام بیشتر رفت و در دل خود تامل نمود
از مقدمات علمی و مسایل دانشمندی هیچ در دل حاضر نیافت
بل خود را لا یعلم محض احساس کرد درین محل از اصل کار
مشتبه شد و باز گردید و در صحن محاذی قبر شریف حضرت
ایشان خود را بینداخت و بکا و زاری کردن گرفت
و تضرع و الحاح یا گنج العلوم یا گنج العلوم گویان عفو تقصیر
درمیخواست تا آنکه بخند کاه چون بتوجه ضمیر و ملاحظه
صفحه خاطر شد همه معلومات و محفوظات را بحال خود
برقرار یافت و شکر گویان از انجا باز گشت والله اعلم
حضرت ایشان اکثر البنین و البنات بودند از اولاد
امجادش بسا اتقیا و اولیا و علما و فضلا بر آمده اند که
هر یک صاحب مقامات و کرامات بوده چنانچه دختر فیض منظر

آنحضرت

بخش

بنا کند بنا فرموده بنزار و تبرک فیض آستانه افاضه

الی یومنا بجدی جاری است که کودک کند طبع غبی المزاج که

سوء الفهم و الحفظ داشته تا چند هفته با التزام آستان

لیسی آنجناب مشرف شود البته بکرم منان ذو الاکرام

کشاد طبع و ذکاوت ذهنش میسر گردد و در برادعلمی

بهره مند آید منقول است که یکی از علمای بزرگ که از

همراهان رکاب سلطان اورنگ زیب عالمگیر بوده روزی

در پالکی سوار شده بجائی میرفت ناگاه عبورش

بر سر درگاه حضرت ایشان افتاد از کسان پرسید که

قبه کدام بزرگوار است بجواب گفتند که درگاه معلای

حضرت کنج العلوم است از انجا که نخوت دانشمندی و

غرور ملائی داشت بر زبان آورد که هان سهل باشد

از ان میزان خواندن و کنج العلوم گویانش بمجرد صدو

از آنجا شده در میان شب بخواب یکی از خدام فرمودند که ما از اینجا
نقل میکنیم و در مکانی که امروز مرقد و زیارتگاه است اشاره
فرموده آنجا را طیار نمایند آنکس استفسار نمود که بچه علامت
شناسیم که آن حضرت از اینجا تحویل و نقل فرموده‌اند و از کدام نشان
بر دل ما یقین گذرد که آنجا خوابگاه معین نموده‌اند فرمودند
که فلان شب در آنجا پنج سبو از آب پر کرده چهار در گوشه بگذارند
درمیان نگاه دارند و صبحگاه نظر کنند اگر سبوها از گل پر باشند
یقین دانند که ما از آنجا نقل کرده‌ایم بر وفق حکم آنحضرت در
شب معهود پنج سبوی پر آب در آنجای معین نهادند و وقت
صبح گل بجای آب یافته‌اند و در آنجای متبرک مرقد شریف
بنا نمودند پس از مدت مدید خواجه جهان محمود گاوان گیلانی
که رکن السلطنت پادشاهان بیدر بود و به خصایل ستوده و شیم
پسندیده اتصاف میداشت بر مرقد منور حضرت شیخ الاسلام عمارت
کنند

در سنه

هشتصد و معترف آمده و توجه مرعی میداشت حضرت شیخ گنج العالم الی

هشتصد و نود و پنج بیست و هفتم جمادی الآخر بغروب و ظلال دو جلال

خوابیده اند و مرقد شریف نفیس ایشان در روضه دختر فیض مظهر

آنحضرت رونق الدین اخری وسیلة الله خاتون مشهور

حضرت بی بی خوندبا حافظه رحمة الله علیها که ولیه کامله و حافظه

قرآن و رابعه وقت بود و کرامات و خوارق از وی صادر

یافته است واقع شده بود بعد از انقضای چند سال در

مکانی که الحال گنبد و روضه اوست بر حکم و اشارهٔ آنجناب

زیارتگاه و گنبد ساخته اند سبب نقل از مدفون بجای دیگر

حکایت میکنند که شخصی بزیارت حضرت شیخ العالم آمد

لوازم آداب زیارت بجا آورده بر پهلوی قبر شریف

بی بی خوندبا بوده است در دل گذرانید که این قبر چه

محترمه آنحضرت باشد این تصور و خیالش باعث نقل

مذکور

در واقعه رویا دیدند که شیخ العالم هر دو کناره وطرف خرقه که شیخ

مصطفی بود گرفته میفرمایند که اگر میروی خرقه را بده بعد ازان شیخ مصطفی

بعقیدت ارادت خود از همانجا درست کرده گفتند که یکی از

طالبان شاه صبغة الله هستم که مرا قبولیت از جناب شیخ العالم

رو نمود در سیر شیخ مصطفی قدس سره در شجره خود نبشته اند که

خود در ایام صغر سن پیش قاضی عبد اللطیف که عالم و متقی بود

درس میخواندم روزی در وقت رفتن تعویق و تاخیر شد

قاضی تغافل نموده متوجه تدریس نشد آزرده خاطر مراجعت

نمودم قاضی قیلوله نموده ~~متوجه تدریس نشد آزرده خاطر~~

در خواب دید که شیخ العالم باو خطاب کرده میفرمایند ای

قاضی فرزند ما برای طلب علم نزد تو می آید و تو اهمال نمایی

و تغافل میورزی در تعظیم و تکریم او نمیکنی بار بار میفرمایند و زجر

می کنند از آن روز قاضی بصحت نسبت شیخ بحضرت شیخ العالم

لوگ

بعد الصباح

کی باید الیشو در این اثنا کتاب حضرت شیخ العالم در دست شیخ
حبیب الله که بوده چون وی کتاب را کشاد این بیت
برآمد "تا نزنی تیغ لا بحق نرسی" زیرا که میان شیخ حق
نسبت دوگانه پیش حضرت مولانا گذرانیده خصوصیت شده بعین
وجد کرده فرمودند از باطن شیخ عین الدین فتوح ما امروز
است و نیز دران ملفوظ مذکورست که شیخ مصطفی صاحب سجاده
شیخ العالم از غایت رسوخ واعتقاد که بجناب حضرت شاه
صفة الله قدس سره میداشت شبی بقصد بدیدن ایشان
پیش حضرت مولانا رسیده چون نزدیک شد زبان
بسته شد هیچ اظهار نه نمودند و دران وقت بکشف و بدست زدند
مبارکه مولانا مانند ستاره روشن مشاهده نمود استفسار فرمودند
که این چه باید مشاهده میکردند حقیقت حضرت مولانا
که شناختند باز سخنی دیگر نگفتند در همان شب شیخ مصطفی

بجان سطوع و تابان برای العین مشاهده نمودند از حصول کمال نور ماهتاب
عکس نور خورشید است چون ماهتاب مانند آئینه مقابل آفتاب
شود و زیر شعاع شمس در آید از نور درخشان مثل ... میگردد
و نیز از ملفوظ حضرت مولانا حبیب الله الصبغة اللهی قدس سره منقول
است که روزی حضرت مولانا بقصد زیارت شیخ العالم مخدوم شیخ
عین الدین و ملاقات حضرت شیخ مصطفی صاحب سجاده ایشان
تشریف فرما شده اولاً در مسجد ملک شیخ العالم در حیات خود اکثر
اوقات نماز تهجد میگذارند دوگانه تحیة المسجد گذار نموده
از آن در روضه مبارک رسیده فاتحه خوانده و زیارت نموده
بسیار وقت در گنبد مبارک نشسته و در دست شریف مولانا
کتاب خاتمه بود فرمودند که درین کتاب می نویسد که در میان حضرت
پیر و مرشد خود و حضرت پیغمبر علیه السلام والله تعالی هیچ تفاوت
نکنند و یکی دانند خواستند که آن محل برآرند باز فرمودند که بالفعل

کی ببود

گرفتند

علاء الدین حسینی جیپوری بیعت وطلبت ونعمت مجاز و حقیقت

و در سنه هفتصد وسی وهفت در عینا با دستگر تشریف ورود

ارزانی داشته بود از مدت دراز در سنه هفتصد و هفتاد و سه شریف

بخش خاک بیجاپور شده زنگ ظلمت وضلالت را از آئینه دلها

سکان آنجا پاک زدوده و تکمیل وهدایت طلاب حق مشغول

گشت حضرت مولانا حبیب الله الصبغة اللهی قدس سره در ملفوظ نوشته

اند که حضرت شاه صبغة الله معاملات واحوال وکرامت حضرت

شیخ عین الدین قدس سره بنوعی ذکر میکردند که سامع را گمان میشد

که مگر ایشان همسایه بودند که این تحقیق میفرمایند اما گاهی آنحضرت

بزیارت ایشان نیامدند جای دیگر نیز نرفتند مشغول است

آنحضرت از تصرف کامل خود در شب شجاع که در

گلبرگه ولیمی شب اماس میگویند اول شب ماهتاب را طلب کردند

از تصرف آنحضرت حاضر شد و همه مردم از خاص وعام ماهتاب را

طریقت واستاد شریعت و معرفت و مربی و مجاز حقیقت اوست

و شیخ المشایخ شیخ شمس الدین محمد لاهجانی قدس سره که مقتدای زمان

و بزرگوار کامل بوده و قطب الاولیا و غوث العرفا شیخ بهاء الدین زکریا را

در ملتوس دیده و فیض یافته و با شیخ صدر الدین عارف صحبت داشته

و استفادت نموده استاد و مربی و شیخ صحبت او معنوی و نیز

اسد الاولیا سید العارفین شیخ منهاج الدین تمیمی الانصاری

الاحسانا بادی را با حضرت او مربیانه مربی بوده است و تولد

حضرت شیخ در شهر تو که شرقی دهلی است در سنه ۶۰۶ ششصد و شش

وقوع یافته از آنجا مهاجرت نموده بدهلی و جمهور و گجرات عبور و سفر کرده

هر جا در هر معموره فواید علمی بر مسند داشته بطرف دولت آباد نقل کرد

که دولت آباد دار الدولت دوران سلطان محمد تغلق شده سلطان محمد

مذکور دار السلطنت دهلی را ویران و خالی نموده همه خلق دهلی را

اکابر و شیوخ در آنجا آورده بود در آنجا از خدمت سید خوندمیر

صدر الدین

از سلسله‌اش در بروی آنحضرت گذشته است ملوک و سلاطین آن وقت

و درویشان و خواتین آن عهد بجانبش رسوخی میداشتند و اکثر اولیا

و اهل کمال آن عهد را ملاقات نموده اند و صحبت داشته اند کبار

علما و خیار صلحا نسبت تلمذ و صحبتش خواسته اند و مصنفات کثیره

نافع مفیده در علم دین و دیگر علوم متداوله میدارند جمله تصنیفات

وی یکصد و سی و دو گفته اند و اشتهار اسنادیست آنحضرت

سید الاقطاب شیخ الاحباب رئیس العشاق خواجه سید محمد حسینی

گیسو دراز قدس سره قریب بجد گوار است و حضرت شیخ حسین والد

بزرگوار قطب الشیوخ شاه زین الحق و دولت آبادی قدس سره

از تلامیذه و مسترشدان آنحضرت است و کثیری از اکابر اولیا

و کمل از خلفا و شاگردان خدمت وی هستند خصوصا سید السادات

سید علاء الدین خوندمیر حسینی جیپوری قدس سره که قطب شیخ

علیه از ثبت و شید کمل بوده و از اکابر حضرات دکن است

عین الدین گنج العلوم قدس سره بیعت وخلافت گرفته استفادهٔ
کمال باطن وظاهر برداشت ودرسنه هفتصد ونود وسه ۷۹۳ تاریخ
هفدهم رفت بدار الجزا کشید —

حضرت شیخ عین الدین گنج العلوم الجنیدی قدس سره
خدمت آبا وایشان نیز از کبرای متقدمین واکابر اولیای مشاهیر
مشایخ بلدهٔ بیجاپور اند علوم ظاهری وباطنی را جامع بودند
صراط مستقیم شریعت وجادهٔ سیرت وسریرت مشایخ طریقت
قدم راسخ وهمت استوار داشته در طریقت ومشیخت
مقتدای اهل زمان وشیخ العالم وقطب الوقت بوده اند
مقامات عالیه ومعاملات کامله وحالات شریفه داشتند
وکرامات کثیره وخوارق عادات عزیزه از خدمتش صدور
یافت وسلطان علاء الدین حسن کانگوی بهمنی که اول طبقهٔ
بهمنیان است درعهد آنحضرت بر تخت جلوس نموده وچ:

از سلسلهٔ الی

کلان خانه بعضی روافض در نزدیکی و قرب و جوار روضه متبرکه
حضرت سکانی واقع شده بود و او خواست که روضه و
زیارتگاه ایشان را گشته دور کند از وقت رحلت آنحضرت
تا آن زمان که مدت دویست سال شده بود تابوت لاش مبارکش رسیده
مبارکش را از بیجاپور نقل کرده در موضع الکهیره که از اینجا دور
مسافت دارد دفن نمودند و زیارتگاه او در موضع الکهیره

است

حضرت شیخ ابوالقاسم ... قدس سره

کنیت او ابوالقاسم مولدش دی بفتح دال و دریای نخفف و آن
موضعی است بر کناره دریای بصره جانب جنوب عالم عامل
و از ابدال صالح و بر هر کار ملتزم اوراد و اذکار بوده
در سنه نهصد و نود و سه بقصد بیجاپور نزول فرموده طرح
اقامت و توطن اینجا انداخت و از خدمت حضرت شیخ

شیخ منهاج الدین تمیمی الانصاری قدس سره که قطب وقت و از خلفای
سید خوند میر علاء الدین جیونری بود و مرقدش در احسن آباد گلبرگه
است برکات حاصل نموده و نیز با شیخ العالم گنج العلوم صحبت داشته
و استفاده حاصل کرده است. در احوال شیخ شمس الدین مصنف
اطوار الابرار نوشته اند کان صار زمنا لایقدر علی القیام و
لم تفت له جمعة و جماعة کانوا یذهبون به الی الجمعة فی محفة
علی اکتاف الخدام انتهی و شیخ ابراهیم از دولت آباد نقل
نموده بطرف بیجاپور توجه فرموده تشریف قدوم آورد و در
چهاردهم محرم سنه هفتصد و پنجاه و سه ۷۵۳ بجوار رحمت الهی پیوست
و مرقد شریفش در بیجاپور در مقابر شمالیه که بیرون شهرپناه طرف
دروازه بهمنی است و نیز دو خلف رشیدش شیخ سعد الدین و شیخ
صدر الدین که از خیار صلحا و بزرگان دین بوده اند نزدیک والد
بزرگوار خود در مقابر شمالیه مدفون اند منقول است که در عهد علی عادل شاه

خلف

حالات
خادمش نیز از کبار مشایخ و قدمای شیوخ این سرزمین است اصحاب
عالیه و مقامات جلیله داشته تقوی و عبادت و مجاهده را
را بمرتبه قصوی رسانیده از ذائقه فقر و درد دینی بهره وافر داشته
مقتدای خلق گردید شیخ الشیوخ شیخ علاء الدین گنج العلوم قدس سره
در کتاب العاب خود در وصف حالش ادهم ثانی نوشته اند
و نیز در اطوار الابرار مسطور مانند که وی در اوایل حال بکار رندکار
و اشتغال دنیاوی اشتغال داشته بعد از ترک و اجتناب
نموده طریق صلاح و پرهیزگاری اختیار کرده در ریاضت میکوشید
و در شهر دولت آباد بصحبت سید السادات سید علاء الدین
خواند میر حسینی جیوری قدس سره که از اکابر اولیای دهلی و شیخ طریقت
حضرت گنج العلوم هستند رسیده استفاضات صوری و معنوی
برداشته و نیز از صحبت شیخ الکبیر شیخ شمس الدین لامعانی که
از اکابر العهد بود تبرک و نعمت یافته و از سید العارفین شیخ

حضرت پیر مقصود قدس سره

وی هم از قدمای بزرگواران اینجاست و ازان کرده است که قبل از ظهور اسلام درین سرزمین ورود نموده اند و دران زمان قوت و غلبه مشرکان بیدین و کافران ضلالت آئین درینجا بمرتبه بود که بغیر از پرستش بت و صنم از دین پاک و ملت حنیف خبر و شعور نداشته اند از تاثیرات و برکات ورود و آنها رسوم کفر و ضلالت رو باضمحلال نهاده رواج دین اسلام ترقی پذیرفت و شوکت اهل اسلام بتدریج قوت گرفت مرقدش اندرون شهر نباه متصل دروازه الله پور است و روز عرس ششم رمضان المبارک است و نیز چند بزرگواران که پیر بهاؤ بهار و پیر لودلی و پیر بابلی رحمة الله علیهم هستند ورود ایشان هم دران عهد بیش و بیش اتفاق یافته است و مقابر ایشان مشهور اند۔

حضرت شیخ ابراهیم سلطان قدس سره

[illegible]

بعضی ترجمه میکنند که بلفظ مهبلی است بزبان دکهنی نشا پهلوان را
میگویند از سبب قوت و شجاعت ایشان که قبضه تیک وباد
من آهنین بدست میداشته اند در وصف زور و قوت تکیه
مهبلی میگفتند و در زبان ها تغیر یافته معبری شد و روز عرس بلبیت
رجب معمول و مستمر است و در روضه آنحضرت جمعی کثیر از
منتسبان ایشان مقبور هستند و تصرف آنحضرت تا حال
جاریست چنانچه درین زمان حال بیش از بیست و دو سال
نیک طینت محمد حسن ولد شیخ محمد بخشی بیجاپوری تعمیر روضه مبارک شکسته اند
آنحضرت نموده اند که از اراده مزار شریف احاطه دیوار سنگین نجار که
درخت انداختن پایه این بیخ درخت که متصل مرقد بود
سمت شرقی و جنوبی واقع است سمت پایش مزار معلا رسیده این
آن بیخ را بریدند بمجرد قطع بیخ فواره خون از وجاری شد
قصه عجیبه مشهور خاص و عام این دیار است

وسعادت شان نفاذ یافته بود بر دست آنحضرت از کفر و ضلالت
تائب گشته بشرف اسلام رسیدند و گروهی از فرزندان و رفقای
آنحضرت از دست مشرکان شقاوت پیشه و کافران ضلالت
اندیشه شربت طهور شهادت نوشیدند چنانچه گنج شهیدان هم
در قلعه ارک موجود است و مرقد مبارک آنحضرت هم درون
قلعه ارک واقع شده است و بالای قبر نقش سقف چوبین
عمارت نموده اند و متصل روضهٔ وی سلطان ابراهیم عادلشاه
حکایت گرد عمارت اند محل بنا نهاده است بسبب اشتباه
آنحضرت بمعبری تحقیق نشد ظاهراً معلوم میشود که معبر مولد
مسکن ایشان بوده باشد و معبر و مهور مشهور بندر در سواحل بناه
اندر کنارهٔ دریای شور و در عهد سلطان علاءالدین خلجی بادشاه
دهلی در سنه هفتصد و ده در حیطهٔ لشکر اسلام در آمد و قبضه گشت
و خزینه فراوان از زر و طلا بدست مسلمانان رسید و غلبهٔ اسلام

لعل

اسم مبارکش شیخ محمد است خدامت قدوم آنحضرت مشهور دانشباد
بزرگواری و زهد و پرهیزگاری و خرق و کرامت جناب سامیش از
وصف و بیان مستغنی است بجامعیت علوم وکمالات ظاهر
و باطن متصف بوده در طریق فقر و ریاضت و توکل و
قناعت قدم مردانه میداشت شب و روز در دریای وجود
و شهود حق مستغرق می بود دیر انجای و فیض تربیتش بسا
طالبان راه خدا بکمال صوری و معنوی رسیدند میگویند که
در آن زمان که کفار بال سرکش و هنود بمردود و ویش و
راجایان پرشوکت و عزت سرکشان باقوت در زیر حکومت
وحکمرانی می نمودند نزول کرامت شمول فرموده با راجایان
و طاغیان جهاد و غزا می نمود از کشتهای آهنین خود سر از تن
بسیاری از گردن کشان راجیل شکسته بخاک ادبار برابر
گردانید و اکثری از مشرکان که سابق ارادهٔ الهی به مشیت

اصنام
آبادی داشت که دار الحرب والجهاد گفته میشد و غیر از تمثال
جمیع نقشی و صورتی یافته نمیشد وقوع یافته است و الکربا
جنگ و جهاد بظهور رسیده بفحوای کریمه اذا جاء الحق زهق
الباطل سرزمین بیجاپور در چند ایام از لوث و کثافت کفر
و بت پرستی صاف و پاک گشته دار الاسلام و معدن الاولیا
گردید گویا ورود قدوم اکابر و شیوخ بزرگان دین بمنابه بنا بر
صبح ظهور اسلام آمد و قبر شریف درون شهر پناه بیجاپور متصل
احاطه حویلی نواب مصطفی خان که وزیر سلطان محمد عادلشاه
بوده جانب شرق واقع شده است و روز عرس بیست و نهم
رمضان المبارک معمول است و چند قبور همراهیان و
رفقای ایشان که با آنحضرت از دست کفاران زخم [illegible]
شهادت یافته اند در پائین آنحضرت واقع است

حضرت پیر معبری کهنڈایت

ام مبارک

برنگ بذیری جواہر اسلام و غلبۂ مسلمانان مباهات درزید و
اقوام بدین معدوم دیرابر زمین گشتند آری حکمت الهی در
ورود ہمچو اکابر و بزرگان و بزرگواران در ہمچو کفرستان و
غلبه کافران ہمین بود که از برکات قدوم ایشان اعلام دین
ورایات اسلام در سنگلاخ کفر مرتفع شود و طبل دین
حنفی محمدی نواخته گردد و بیر سنجی در یازدهم رجب [illegible]
روضه خیابان ... در مرقد نزیلنش بیرون شهر بیاه جا
شرق در منجبور واقع است و در فتح الباب حوایج مردم
تاثیری دارد ـــ

حضرت پیر جمنا تیل

وی نیز از متقدمین شیوخ و بزرگواران اینجا است و ورود بعض
مورودش پیش از ظهور اسلام بکمند قرن بهدران ایام که
دکن تماما از ذی زبان رت برستان آنجنان گذشت

وی نیز خرقه ثنا یافته وسکندر شاه والی بیجاپور ختم سلسلهٔ عادلشاهیه که

ارادت بخدمت شاه نعیم الله داشت در پائین قرالشان

مقبور است -

حضرت پیر شیخی قدس سره

از قدمای مشایخ اهل کرامات بیجاپور است در آن زمان که علود

از شان

کفره هنود و اقوام نحس ضلالت آمود و قوت غلبهٔ بیحد بدان

و اصنام بود و هیچ یکی از ان فرقهٔ ناطقه بوحدانیت خدا و رسالت

پیغمبری خبری و شعوری نداشتند دیگر معبود موهوم قرار داد

خود خالق زمین و آسمان را ندیده و کار عالم است و خدای پاکش

منزه از ضد و شرک است نمی شناخت تشریف ورود ورود

وقدم ثبات و سکونت راسخ نموده براینهای گمراهان و

جذب قلوب کفره بسوی دین و ایمان پرداخت و کلمهٔ

توحید تلقین میکرد عمر در چند سال و چند قرن بسیط و بیم دین

ارکان

حسینی نفعنا برکاته فی الدارین در ایامیکه از دهلی تشریف
آورده به بیجاپور رسیده اند و زیارت فرحضرت شیخ نصر الله
دلی نموده اند و آنمکان محض که حضرت بعد زیارت شیخ تکیه کرده
لحه ودران جلوس فرموده اند الی الآن موجود است و مکان
غربی قبه شریف حضرت شیخ واقع است اللهم انفعنا ببرکاتهم
فی الدنیا والآخرة روز عرس شریف حضرت شیخ بیست چهارم
رجب و زیارتگاهش درون شهر پناه متصل دروازه شاه پور
جانب غربی واقع و مشهور است بر مرقد شریف گنبد خورد عمارت
نموده اند —

شیخ نعیم الله قدس سره

که از مشایخ عصر و اکابر وقت بوده اند و احوال ایشان در طی
جناب شاه هاشم حسینی العلوی قدس سره ذکر خواهد یافت متصل
قبه حضرت شیخ نصر الله جانب شرقی آسوده اند بر مرقد

وصلحا کردیده که شکر سایر بلاد و امصار دکن آمده منقول است

که آنحضرت در اول حال از قبر قطب العارفین غوث العالمین

شیخ الاقطاب فرید الاحباب حضرت قطب الملت والدین

بختیار اوشی قدس سره ونفعنا من برکاته از سر کمال اعتقاد

و رسوخ که بجنابش داشتند بیعت نموده بود والد بزرگوارش

حضرت شیخ فرید بعد از استطلاع این معنی ارشاد فرمودند که جان

بابا از جمله لوازم ارشاد و شرایط تربیت یکی حیات جسمانی و بیادی

شیخ است چرا شما بدامن یکی از آن کاملان مکمل از دامن برما

بریده اند و بقید حیات هستند معتصم و متمسک نشوید تا زود

بمقصود رسید بحکم این ارشاد به بزرگوار خود شیخ نصیر الدین از

خدمت بابای خود شکر گنج نفعنا برکاتهما جمیعا فیض تربیت

حاصل کردند و رسیدند گویند که سید السادات غوث العشاق

ملاذ المحبین اعتصام الطالبین بنده نواز گیسو دراز حضرت سید محمد

حسینی

وشب مستغرق بحق میبود واز دنیا واهل آن اجتناب کلی مینمود

وحالات شریفه وخوارق عالیه میداشت دیگر میگویند که حضرت سید

نصرالله ولی درحضور وحیات والد بزرگوار خود بعزیمت حرمین شریفین

زادهما الله تشریفا وتعظیما از عشرت وخانمان هجرت گزیده

بعد از فراغ از حج مبرور وزیارت رسول مقبول شرف بخش خطهٔ

دکن شده در بیجاپور که درآن وقت قصبهٔ بیجاپور گفته میشد نزول

اجلال فرموده وبه تکمیل وارشاد طالبان هدایت ورهنمای مستفیضان

اشتغال داشته واز فیض تربیتش بسیاری از تشنگان

بادیهٔ شوق وطلب راه سلوک وصول وجادهٔ کرامت و

قبول رسیدند بیمن قدومش درقلیل ایام قلمرو دکن تختگاه

سلاطین اسلام شده پس از انقضای سنین وشهور قصبهٔ بیجاپور

شهر عظیم الشان ودارالسلطنت ملوک وشاهان متقدمین گشته

آنچنان محل ورود وفیوض اهل الله وبزرگان دین ومولد فضلا

است و درگاه و عرس حضرت حاجی مکی قدس الله سره العزیز بیست و یکم ذی الحجه است و عالمیان از فیوض کاملش فیض یاب و کامیاب میشوند و گنبد شریف در موضع تکوله مشهور است و تکوله از بیجاپور پنج کروه مسافه دارد و روضه حاجی سیف الملک در موضع حیدره سمت شرقی بیجاپور که از دریای بهیرا دو کروه است واقع شده و تربه حضرت شیخ صلاح الدین در بونه مشهور و معروف است

حضرت شیخ نصیر الدین نصیر الحق ولی قدس الله سره

خلف خدمت کرامتش از متقدمین مشایخ کبار اولیاء بیجاپور اند بزرگ و خلیفه سترگ سلطان الواصلین فرید العارفین حریف المحبت شیخ فرید الدین مسعود اجودهنی ملقب بشکر گنج قدس سره مستند قطب الوقت و غوث زمان بود و در فقر و ریاضت و توکل و قناعت بر سایر اهل زمان خود امتیاز میداشت روز

از

و حاجی سیف الملک و شیخ صلاح الدین که هر یک ازین بزرگواران
مشهور آفاق و مصدر خوارق و کرامات و مستغنی از وصف
و بیان هستند با هم اخوت طریقت و نسبت برادری دینی
میداشتند و خلفای حضرت خواجه نظام الدین اولیا قدس سره هستند
والله اعلم تحریر اصل اسم سامی آنحضرت اطلاع دست نداد
در محضری که اولاد ایشان بدست میدارند و بران مواهیر مشایخ
سمرقند ثبت مرقوم است که در موضع بلاد در پرگنه کرگلی
از عادلشاه بکلان در معاش اولاد و اخراجات عرس حضرت ایشان
مقرر بود و در آن موضع از اولاد و مریدان و طالبان ایشان
بسیار کس مدفون اند و محمد کام بخش شاهزاده عالمگیر بروضه
حضرت حاجی رومی رسیده از زیارت سعادت اندوز گشته است
روز عرس ایشان بیست و دوم ذیحجه است در روضه ایشان اندرون
حصار دارالشاه بیت متصل خندق قلعه ارک جانب شمال واقع

قبول
رسانند و باز بایشان ایذا میدادند کفاران وخامت انجام
اینمعنی کرده درین باب عهد نمودند آنحضرت خدام را اشاره
نمودند که آن پوست و سر و پا که امانت داشته اند حاضر
سازند چون حاضر آوردند حضرت ایشان پوست را گسترده
سر و پایش را بجای هر یک منضم ساخته چوبی براو زده فرمودند
که برخیز ناگاه ماده گاو آواز کرده برخاست و روان شد کفار را
این خرق و تصرف از آنحضرت دیده متحیر شده و آداب بجا آورده
بجای خود رفتند تا آخر از عهد و پیمان خود تجاوز نکردند مرویست
که نسبت ارادت آنحضرت به خواجه عثمان هارونی است که
ایشان شیخ طریقت حضرت خواجه معین الدین چشتی قدس الله سره
هستند و ماده آفتاب لا و لاذکه تاریخ حاجی رومی مشهور
زبان زد خلایق است مطابق این روایت است و بعضی
نقات مسموع است که خدمت حضرت حاجی رومی و حاجی کی

دعا

مردم تیلانش دویدند بی نیل مقصود باز گشتند حیران و مضطرب

گردیده بر زن و دیم بجای خود اندیشه رسانیدند که بجز این قوم مسلمانان

که چون آزار ما بسیار کشیده اند و از بس قوم گرسنه بوده قوة

و اسباب خورش نیافته اند دیگر کیست که کار را خرم کند اغلب

است که همین جماعت گشته باشند از ایشان باید پرسید

نشد و سوده آنها را از اینجا اخراج باید کرد پس برین مصلحت همه

متفق شده نزد یک خدمه آنحضرت آمده از کار خود تفحص

نموده با نواع ایذا اتفاق بد کرده و بدرشتی و زشتی پیش آمدند

اعلام الکار کلی نموده بخدمت آنحضرت رسیده گذارش دادند

حضرت ایشان آنقوم اشرار را بحضور خود طلبیده فرمودند که

شما قوم بی دین ابواب قوت و غذا و جمیع ذخایر برین جماعت مسلمانان گرسنه

مسدود گردانیدند بیچارگان مضطرب الحال شده کار شما

غذای خود کرده اند اکنون آن کار شما میدهیم بشرطیکه بار دیگر ایذا

که غله و حبوب خریده قوت خود ساختند و در سه روز کسی از ایشان
سودا خرید و فروخت نکرد فاقه کشیده بخدمت حضرت ایشان
از شکایت حال خود حکایت نمودند که از سه روز فاقه کشیده جان
بلب شده ایم کنون بیش این طاقت گرسنگی نداریم اتفاقاً
در آنوقت ماده گاوی که رئیس کفار پرستش او میکردی در آنجا
رسیده ناگاه بنظر آنحضرت گذشت بخدام حکم فرمودند که این گاو
را ذبح نموده غذای کنید و پوست و سر و پایش نگاه دارند خدام
که از دو سه روز فاقه کشیده از غلبه گرسنگی و نایافت قوت حالت
اضطرار رسیده اشتند و کار همین دیده حکم رضای شیخ خود در کشتنش
یافته بها نوقت بسم الله گفته بسمل نمودند و برطبق امر عالی پوست
و کله و پایش نگاه داشته بقیه گوشت را پخته ساختند
وقت شام که هنگام پرستش رئیس بود بجست وجوی آن گاو
برآمدند و کسی جا نیافتند و در هر جهت در صحرا و بیابان اطراف

کم

وبود حکومت وعمل مشرکان ضلالت پیشه بمرتبه بود که برای
اقامت اندرون آبادی جا ندادند آنحضرت متصل آبادی
بیرون نزول نمودند کفاران وخامت انجام از تعصب آیین
وملت خود دربی آزار ورنجش خدام آنحضرت درآمده
از هرگونه ایذای هر نوع میرسانیدند وایشان از جور وغلبه
آنقوم ناهنجار صبر وسکوت گزیده وتکلیف برخود گوارا
داشته باستقامت تمام اقامت نمودند هنوز شرارت آلود
چون دیدند که مسلمان آنهمه گران بار آزار بر سر گرفته جا گذ
نمیگذارند واز سر اینجا نمیکشند بر سر شرارت و آزار سخت
آمده در معموره ودیهات نواحی واطراف تاکید وسانیده شدند
که کسی باین قوم مراعات ومواسات نکند واز این گروه
معامله خرید وفروخت غله ودیگر محتاج نماید تا از تاب فاقت
قدرت دفعتاً از خود از اینجا رونده اهل اسلام هرچند تردد کر

ب
تابنزل

برزمین افگند وخیمه نبات وتوطن افسرد وی بود ببرکات و

ورود فیض مورود وی بعد از تمادی چند قرون در معمورهٔ ظلمت

تاریکی ملت با ظلمهٔ شرک وصنم پرستی دور شد وچراغ دین اسلام

روشن گشت وغلبهٔ اسلام ومسلمانان بمرتبهٔ رسید که رسوم ضلالت

وبیدینی بزوال واندراس یافته وضوابط شرعی وقوانین دین

متین از اذان ونماز وسایر احکام اسلامی هرجا وهرجهت شیوع

ورواج پذیرفت بتخانهای هنود وصنمخانهای کفرهٔ فجره از

لگدکوب بادپایان غازیان اسلام ومجاهدان نیک انجام

از بیخ وبنیاد مستاصل گشته مراکز اسلامیان شدند ورفته

رفته بیجاپور نیز دار السلطنت پادشاهان دیندار شده. منشاء

اهل علم وصلاح ومورد اکابر شیوخ واولیا مشهور گشت ومعمورهٔ

عظیم ومصر مشهور گردید منقول است درآن هنگام که حاجی کرامت

رومی قدس سره با تنی چند از خدمه ومنتسبان در بیجاپور قدوم

نزول

بمرض

نمیدانند بمجرد صدور این کلمهٔ گستاخانه و بی ادبانه در چند ساعت

و بلای حبس بعجل گرفتار و مبتلا شده در چند ساعت بمرض بلند

فوت شد ۞ بد زگستاخی کسوف آفتاب شد عزازیلی

رد آب ؛ از ادب معصوم و پاک آمد ملک ؛ و ز ادب

گشت این فلک —

ذکر اولیا و مشائخ بیجاپور

حضرت ...

حضرت حاجی رومی قدس الله سره از اقدم قدمای بزرگواران

بیجاپور اند در هنگامیکه این محض کفرستان و مقر هنود و

بیدینان و دار الحکومت کفار و در اینجای با شوکت و

استکبار بوده بجز شیوهٔ کفر و شرک و آئین پرستش بت

و صنم اصلا از ملت حنیفه و دین پاک اسلام بر نوری نداشت

اول کسیکه در بیجاپور ورود فرمود و سایه تشریف ارزانی

آن عهد راجع نموده از اندرون صندوق حقه موی مقدس برآورده
بشرف زیارت مشرف شدند و از آن عهد تا الی الآن باز کسی را
زیارت نی مبارک میسر نگردیده است اما درین عهد زیارت
مذکور کنند است موی مبارک از درون نی و حقه که در آن
محفوظ است بیرون بطور نظر نمود محض از بیرون حقه زیارت
میکردند نقل است که از طرف عالمگیر بادشاه شخصی سید بصورت زواری
بجاروب متعین و مامور شده بود در محل آثار شریف بروز هر پنجشنبه
و دیگر ایام متبرکه از ازدحام زایران و کثرت آمد و رفت مردم
از خواص و عوام و جمهور ساکنان بلده که میشود و دیده بود بسیار
و بیدار امارت بی باکانه و بی ادبانه بر زبان راند که این مردم
آل رسول را اینقدر آداب بجا نمی آرند و لوازم عقیدت و حرمت
بنظر نمیرسانند و باعتقاد کمال و آداب تمام زیارت میکنند
تبرک میجویند تا که آل رسول هم مراعات تعظیم و توقیر را هیچ مرعی

نمیدارند

که در محل آثار قدسی انوار موجود است چند کرت زیارت او نشده

است چنانچه معمور خان ناظم بجابور بحکم و اجازت خلد مکان

بادشاه عالمگیر باتفاق عارف خدا آگاه حضرت شاه مصطفی

قادری که خلیفهٔ مسترشد سید السادات قطب الخلائق حضرت

شاه مرتضی قادری قدس سره بیک واسطه بوده اند زیارت

نموده و بعد از آن ثناء الله خان در صوبه داری خود بحضور

حضرت شاه مرتضی علوی قدس سره نبیره و جانشین قطب الاقطاب

اعتصام الامجاد حضرت شاه هاشم حسینی العلوی قدس الله سره

برای استعداد و شرف زیارت حقه موی مقدس برآورده

از شرف زیارت افتخار اندوخت بعد از آن در عهد محمد شاه

در سنه هزار و یکصد و چهل و دو نواب آصفجاه قاضی

و صدر و سعید عبدالله بقبل نقاذ یافت که موجودات محل

آثار ملاحظه نمایند عهده داران مذکور حسب نشان و احکام

المتاخرین

مسموع است که موی مبارک در انجام نمانده زبدة الصلحاء

بقیة السلف المتقدمین حضرت سید مصطفی مرحوم معروف به شاه

طالب نژاد که استاد حضرت والدی ماجدی هستند و طریق

سیر بطرف ارکاٹ رفته بودند از علامة الزمان مولوی امین الدین

احمد خان نقل میکردند که موی مذکور را حکایت مینمود که عالمگیر

بادشاه انجم کاٹ از بیجاپور فتوح نموده بدهلی روانه فرموده

بود در مسجد احتیاط ملکا بنهادند روزی من در آنجا حاضر

بودم و مردم کثیر جمع بودند ناگاه آوازی عظیم شده سطح مسجد

شگاف یافته شعله نور بطرف آسمان ترقی نمود همه مردم متحیر

شده بجهت تفحص احوال درون مسجد رفتیم چه دیدیم که صندوق

مبارک غایب گشته است چون مردم بتجسس و تلاش در

اطراف و نواحی منتشر شدند بر فاصله دو سه کروه صندوق

خالی در صحرا یافته و البس آمدند والله اعلم علمه اتم و آن موی مبارک

بعالمگیر خبر رسانیدند که سکندر عادلشاه بی حضرت آثار رسید الابرار
صلی الله علیه وسلم بر سر برداشته میرسد بادشاه بکاربرداران
حکم نمود که شاهان خیمه و خرگاه بر سر راه سکندر استاده نموده
حفاظ و ذاکران و سایر عهده داران حاضر بوده بی موی
مبارک از نزد سکندر گرفته در آن خیمه نگاه بدارند و طیب
عنبر و عود و اگر و دیگر لوازم خوشبو بخور نمایند و در تلاوت
و قرائت مصحف مجید و درود و تسبیح مشغولی دارند و فراش
ادبار و عود سوز و آیین و مشرف و غیره جا نوشته تعین
نمایند چون سکندر عادلشاه قریب خیام مقرره رسید بر
طبق فرمان بادشاهی بی آثار شریف از وی گرفته در
خیمه نهاده پاسداری و خدامش تقدیم رسانیدند و بادشاه
سکندر از تعظیم پابوس گشته بملازمت شاه عالمگیر رسید و
عالمگیر موی مبارک را بدار الخلافت ... روانه نمود

طلبیده گفت که صندوق مبارک آثار قدسی انوار حاضر آرند

بعالم گیر هدیه نموده شود خادم مرد دیرین و بزرگ و فطن بود بجای

خود اندیشید که این بادشاه ما از ضعف طالعی و کم سنی تمامی

ملک و سلطنت خود از دست داده میخواهد که تبرک موی

مبارک که برکت و اعجازش عرب و عجم متفق هستند و اسلاف

دنیای دور الدورانش جستجوی تمام و خواهش و آرزوی کمال

و بذل کلوک و الوف این جوهر شریف را بدست آورده‌اند

و باعث برکات این شهر و دیار بوده هم از دست دهد پس

آن موی مبارک مقدس را تبدیل نمود یعنی موی که در نی

بلورین بود در نی نقره نهاده در محل آثار گذاشت و موی

نی نقره در نی بلورین داخل نموده پیش سکندر عادلشاه تسلیم نمود بادشاه

آن نی را بر سر برداشته و ظرف دست بعزت را انتخاب ساخته

بملازمت بادشاه عالمگیر از قلعه روان گشت منشیان اخبار

بملاز

بوده درین طور تا بابک نگاه داشتند دیگر موی مبارک دو از
صحیح و مشهور به ثبوت و به تحقیق بود درین فقره احتیاط و محافظت
مینمودند وقتیکه بادشاه عالمگیر قلعه بیجاپور تسخیر نمود سکندر عادلشاه
مغلوب و عاجز آمده بجهت ملاقات رفتن قصد مصمم نمود
از ارکان و اعیان خود استمشاورت نمود و صلاح کار پرسید که
بادشاه به تغلب و تسلط قابض این ملک و دیار شد با این
ناموس پاس ناموس سلطنت و دودمان عادلشاهی و تعظیم و
توقیر و تکریم و تبجیل بجا نخواهد آورد تدبیری بظهور باید رسانید
که تبجیل و توقیر باشد و وجاهت و عزت از ما ملاقات کند بعضی
از ارکان دولت مصلحت و صلاح دادند که صندوق آثار مبارک
بر سر گرفته بملاقات روند البته بادشاه قدردان عالمگیر از بزرگی
اعزاز صندوق مبارک و تعظیم و توقیر خواهد نمود سلطان سکندر این
رای را مستصوب دیده جاروبان و محافظان آثار شریف بلده

آن

طالب عفو صفا شدند بفحوای العفو عند کرام الناس مقبول باز

موی مبارک که تا کجا صعود کرده بود عود نموده از جان راه

که بیرون رفته بود معاودت فرموده از جان دریچه اندرون

حجره خاص ورود فرموده و بریش سید السادات مجمع الکمالات

غوث الخلائق حضرت شاه مرتضی قادری قدس سره که در مکان

راه نشست آنحضرت بود لاصق شده مساس نموده درون

نزول فرموده در آن وقت همه ذوات ملکی صفات با نشراح

انبساط شکر عطیه و نعمت جل و علا بجا آورده خادم را فرمودند که

نی مبارک را داخل صندوق نمایند نیکو بندد جمیع بزرگواران

که در آن وقت حاضر بودند برنی مبارک مهر و نشان از مشک

عنبر نموده در صندوق مقفل ساختند و تا از آن زمان باز زیارت

نی مفتوح نگشته است منقول است که در محل آثار مبارکه دو

موی شریف در دو نی علیحده یکی اصح تر و اشهر تر بصدق و نبوت

بزرگواران در طبی حاضر بوده است وقت حصول نور عظیم و نعمت جسیم

تصور کرده مبادرت نموده از طبی در محل طلاکاری رسیده دیده

که موی مقدس مبارک بیرون نموده در طبق طلا بخش دیده

بصیرت و نور افزای مردمک اهل عقیدت شده است بمجرد

ورود و نظر نمودن پادشاه موی معجزه خوی پاک در طبق بوده

با شعله نور شده از طبق برجسته راه دریچه که جانب شرق

است گرفت و از دریچه بیرون شده محل کلان هم طی نموده

بجانب آسمان صعود نمود و بطرف فلک عروج فرموده بزرگواران

از سنوح این قصه عجیبه سر بجیب و دامن مراقبه فرو برده از

تدبیر و تفکر دریافتند که امروز خلاف رضی اقدس جناب رسالت مآب

صلی الله علیه وسلم کاری بعمل آمده دامریکه از لازمه ادب دور بوده است

بوقوع رسیده بکا و ضراعت و زاری در وقت نمودند و بدرگاه

ارحم الراحمین و جناب رحمة للعالمین ایادی التجا و استغاثت برداشتند

وتحمید وتسبیح ودرود وصلوة اشتغال ورزیم واواز درود وتسبیح بلند
شود دران وقت بادشاه در آید برباب وشرف حضور
نمود مشرف شود میگویند روزی آن زمره شریفه الاکابر در محل
انها جمع شده بحجره خاص در آمده حلقه نموده بشغل وذکر و درود
وثنا وما یکون من هذا القبیل پرداخته بخادم فرمودند که صندوق
مبارک را آن ده بر وفق معمول فی موی مقدس بر آورده خادم
آن صندوق را با دابیکه معمول درمیان بود کشاده حقه موی مبارک
بیرون آورده در طبق نهاد و اهل حلقه بخواندن درود وصلواة
وتسبیح وتکبیر مشغول بودند که ناگاه موی مقدس از اندرون فی
بیرون ظهور فرموده در کمال سطوع وتابانی جلوه افروز شد حضرات
غلام از کمال استلذاذ حضور وشهود تکویش وکریی اصوات بلند
بر آوردند واز معاینه ومشاهده شعر شریف مقدس حظوظ و
تمتعات بدست آوردند سلطان محمد عادل شاه که باشاه

برزاوره

زیارت حضرت آثار مقدس جمع آمده بصلوات و درود و تهلیل و
تسبیح مشغول میشدند موی مبارک خود بخود از ظرف حقه
بیرون ظاهر فرموده جلوه گر میگشت ذوق و لذت حضور پر نور
جناب اقدس حاصل مینمودند و همیشه معتاد و معمول آن ذات عظام
بوده است سلطان نیک خصلت حمیده سیرت سلطان محمد عادل شاه
بکمال آرزو تا آن ذات مقدس ملتجی شده که هر وقت زیارت
موی عنبر بوی معجزه خوی جناب اشرف نبوی و حضور و قرب و
مصاحبت این شهر شریف آنقدر آن برگزیدگان بارگاه را
خاص میتحصل است بنده متوقع است که بتوسل و اعانت
آن حضرت بزیارت و مشاهده موی مبارک و مقدس شرف و
افتخار دارین حاصل کنم و سعادت دینی و دنیوی احراز نمایم المختصر
معروض ملتمس بادشاه را بعز ایجاب و درجه قبول رسانیده
فرمودند روزیکه در حجره خاص بزیارت مشغول شویم بنده را و دیگر

بیاورده

واز شعاع وتجلی وتابش آن نور چشم وبصر تاب بینش ونظر
گشت
مستور وپوشیده شد بر جه که در حالت بیخودی مستولی
همه بامره جبین بر زمین رسانیده مصداق فلما تجلی ربه للجبل
جعله دکا وخر موسی صعقا حسب حال آمد آنحالت بیخودی
ولی شعوری تا دو گهڑی باقی ماند بادشاه وگدا همه از زیارت
خوشبو
واعجاز مباهات وافتخار اندوختند اعجاز در اعجاز از آن
که اولاً عطر بانفه الثواب ولباسهای مردم آنقدر مشکبو ومعطر گردید
که سه چهار بار بدست قصار شویانیدند اما آن طیب وخوشبوی
از آن جامها زایل نشده اللهم صلی وسلم علیه عطر اللهم قبره
الکریم بعرف سیدی من صلواة وتسلیم بین روایت را
بعضی ثقات بطرز دیگر نقل نموده اند که مشهور است که در
غفرانه علیه
عهد همایون سلطان محمد عادلشاه انار الله برهانه واسکنه بحبحة
چند ذوات الکبار وحضرت اولیای آن عصر مبارک منور در

انوار

خاص بموقف عرض استاده استدعاء ظهور نمودند بمقتضای مصراع که
مقبول را رد نباشد سخن مسئول آن هر دو برگزیده بجناب
مقدس نبوی عرض قبول یافت بادشاه محمد عادلشاه و چند
اکابر و اولیا در محل مطلا که محاذی حجرهٔ خاص است استادند و
چند خواص در طنبی که عقب محل طلائی است قیام داشتند
و دیگر اعیان و ارکان در محل بزرگ و احاد الناس و دیگر
مردم در صحن و گرداگرد حوض جا بجا بحفظ مراتب بوده قاطبة
در تهلیل و تسبیح و تحمید و تمجید و سلام و صلواة مشتغل شدند یکبارگی
خوشبوی مشک سای جان افشان از اندرون حجره مبارک رسیده
دماغ عالمیان را معطر و جان جهانیان را مروح گردانید بعد از ساعتی شعاع
نور از حجره مسوره بیرون تافته در محل مطلا بر وجهی شد بارهٔ
از آن در طنبی در برجی در محل کلان و صحن و میدان بیرون رفته
محیط حصار دروازه شامل هر مقیم و نازل آنجای اندرون

میسر نیست

که بزرگان بارگاه الهی و باریابان جناب رسالت پناهی اند

توجه فرمایند که ازین سعادت عظمی نصیبی حاصل آید و باین

دولت کبریایی رسد احدی ازان افراد و کمال ملتمس باد شناسا

را قریب الحاجات مکرر دانید مکرر در شیخ کامل مکمل سید السادات

خارق العادات قطب الاقطاب غوث الطلاب حضرت شاه

خاتم حسینی العلوی قدس سره قدیم قطب العارفین اسوة الواصلین

سید السادات منبع الکرامات حضرت شاه مرتضی قادری

قدس سره فرمودند که در جناب حضرت رسالت مآب صلوة الله

وسلامه علیه بعرض رسانند اگر نصیبه ازلی یاور و بخت بلند

مساعد است بشرف قبول درآید روزی حضرت موصوف

اندرون حجره آثار شریف تشریف فرما شده صندوق مبارک را

کشاده و نقره که در آن موی مقدس محفوظ بوده بیرون آوردند.

و حالش کشاده بالای صندوق نهادند و خود بیرون حجره

۱۰

از بهر سلامت و حفاظت صندوق تبرکات شریف بغایت اهتمام

و انشراح نافه سجدات شکر حافظ متعال و منعم ذوالجلال بجا

آورده در واد محل که بیرون قلعه ارک بنا نهاده بود لذا نشست

دعلیخان بحواله داری محل آثار و تولیت و خدمت آنمکان اشرف

ممتاز و سرفراز گشته از آنروز بعلیخان آثاری مشهور گردید

از ثقات منقول است که بادشاه صاحب نهاد نیک اعتقاد

سلطان محمد عادلشاه آثار اسد برهانه و نور قبره تجدیدات بزرگواران

عصر خود و اولیای عهد خویش التماس رسانید که بنده بجهت سعادت

زیارت حضرت آثار قدسی انوار شرف اندوز می شود لائق

استحصال شرف رتبت و دیدار جمال و نور حضرت سید الابرار

علیه افضل الصلوات واکمل التحیات که منبع سعادت کونین

و منشر قبولیت رسول الثقلین است متمنای فؤاد و مرکوز قلب

عقیدت مواد است تحصیل این معمول بجز توجه و امداد آنحضر…

بادشاه علیخان نام ایستاده بود بمجرد نظر بادشاه که محبت نسبت
مستعد گشت دل قوی کرده جرأت را کار فرما شده در
حالتیکه از چپ و راست و زیر و بالا طغیانی آتش غلیان
واشتداد آمده از بالای سقف و بام کنده ها سوخته و چوبها
صورت آتش گرفته بر زمین می آمد در حجره آثار مبارک رفته
صندوق شریف بر داشته بر سر گرفته بسلامت بیرون آورد
هیچ از حرق و سوزش شعلهاء جامه اش دست نیافته و
بدامن لباسش از آن صدمه نیران سوزان نرسیده بطفیل
جناب اقدس نبوی و اعجاز موی مبارک حقیقت تحقیق و یمن
صدق عقیدتش آن آتش مشتعله و نار ملتهبه مثل گلزار
ابراهیم خلیل الله علیه السلام برد و سلام شد این اعجاز
و کرامت موی مبارک است و باقی اجناس و اسباب و قصر
و بام تمام بصدمه آتش پاک سوخته شده سلطان پاک اعتقاد

ازبس

در آنوقت جوش وغلیان نیران آنقدر رسیده بود که
گرداگرد جبیت بجبیت بهم کنند آدمی زادی امکان نداشت
انگشت حیرت در دهان کرده حسرت وندامت
می‌کشیدند سود نداشت و در برآوردن اسباب وتحایف
و ظرایف هر چند تردد نمودند اسب اندیشه در میدان فکر
جولان دادند صورتی نمی‌بست و هیچ تدبیری شایسته بوقوع
نمی‌رسید واز هر چهار سو التهاب آتش سوزان ولخشات نیران
بحدی جوش وغلیان می‌نمود که طایر خیال طیران و پرواز آن
سو نمی‌نمود بمجرد خیال پر وبالش می‌سوخت سلطان محمد عادل شاه
از همه اسباب وتحایف دست بر داشته بدل یأس
داده بملالات و پروای آن نکرد جهت آثار مبارک رفت
دل بهم رسانیده در تب و تاب افتاد و بی استقلالی از حد
گذرانید و عقب خود نظر نمود یکی از مقربان درگاه ملازمان

اندرون قلعه ارک سلطان علی عادلشاه بزرگ بنا نهاده
تمامی سقف وستون و در و بام طلاکاری بوده بصرف مبلغ
خطیر تیار بوده جواهر و تحایف و نفایس هر گونه در آن محل نگاه
داشتند اتفاقاً در عهد سلطان محمد عادلشاه بی سببی در آن محل
آتش در گرفت از هر سو و هر جهت افروخته و مشتعل گشته زبانه
میزد و در و بام و سقف وستون سوزیدن گرفت حجره
که اموال و اجناس الوف و لکوک در آنجا بوده و هم در آنجا
آثار قدسی انوار مجمع اشعار مودع و مصون بود نیز از حجره
صدمات و آشوب نیران و تطاول زبانه آتش احتراق
یافت بعد از اشتعال بسیار و التهاب از حد افزون و
احتراق سقف و بام بر همه مردم از خاص و عام ظاهر شد بادشاه
را خبر رسانیدند بادشاه و اعیان و ارکان از سنوح این
حادثه ناگهانی در ساعه حیرانی مضطرب الحال شده دوان آمدند

دوان دوان

بندهای ابریشمی تردد و فکر پیدا شد که روا است یا نه تا

مدتی در دفعه این مسئله هیچ جا نیافتم الله بنده که خدای تعالی

برین ظاهر نمود بدین طریق که وقتی که در محل آثار معجزه شعار

حضرت پیغمبر خدا علیه السلام نشسته بودم ناگاه شخصی غیبی

بر من ظاهر شده گفت که بندهای قبا از نافه ابریشمی کردن حرام

است مولف ملفوظ حضرت مولانا یعنی شیخ عبد الفتاح

الحبیب اللهی میگوید که بعده آنحضرت بنده خود یعنی مولف را

فرمودند که اگر رای این مسئله تحقیقه وجه دیگری نخواهی یافت

پس از آن قبای مبارک خود نزد بنده کمینه داد و فرمود

که بندهای قبا در کن هر بندکه دور می شود یک نفس اماره

کشته میگردد الحمد لله امروز برین ظفر یافتم اهل از

منقول است که در اداب آثار مقدس را در گلین محل

محافظت مینمودند و آن قصری بود بلند و محلی رفیع که

کتاب فصوص در خدمت حضرت شاه صبغة الله قدس سره بخواندم
وآن بصیر بغیر از خط شریف آنحضرت هیچ نمیدید از بعضی
آنحضرت به خط خاص خود نوشته بودی میداد اکنون
همان چند جزء از این متبرکه نوشته آنحضرت نزد من حاضر است
وقتی ورق اول از آن اجزای متبرکه گم شد هر چند تجسس نمودم
نیافتم و به غایت افسوس و دریغ میخوردم که خط شریف حضرت
شاه قدس سره بود اتفاقاً روزی در محل آثار مبارک نزدیک
صندوق آثار شریف نشسته بودم ناگاه می بینم که کاغذی
برهوا آمده در کنار من افتاد چون دیدم همان ورق گم شده
بود شکر نعمت حق تعالی بجا آوردم در جای دیگر در ملفوظ
شریف حضرت مولانا قدس سره مذکور است که مردم بر در او
قباها را بجای فضلت زیست می دوزند و بر بالای
شدها قبا میکنند و از جامه ابریشمی و تافته سپید زینت دارند

بخود

شمعهای
تشریف گرفته ساعتی صلواة بر خواجه کائنات فرستادند

چند روشن بود قریب پنجاه مردم گرداگرد حاضر بوده اند

حضرت مولانا حبیب الله قدس سره میفرمایند که من نیز در آن

مجمع حاضر بودم حضرت شاه قدس سره در آن وقت مرا

نزدیک طلبیده فرمودند که برادر شریف خوب ببین

ناگاه دیدم کسی را سوراخها شده تارهای موی مبارک [illegible]

حضرتی که بسیار باریک نه سیاه و نه سفید بلکه

رنگشت دراز بودند گرداگرد آن نی مبارک برآمدند

آن نی مانند درخت عود [illegible] میشود و سوراخها [illegible]

نظر می آید بعد از ساعتی آن تارهای موی مبارک [illegible]

بجای خود نزول فرمودند و سوراخهای مذکور ناپدید شدند

این کیفیت زیارت مشاهده نمودند [illegible]

[illegible] در آن ملفوظ شریف نوشته [illegible]

حبیب الله

وحضرت قدوة الکرام مربی العلماء الاعلام حضرت مولانا
الصبغة اللهی قدس سره در ملفوظ نبشته اند که در وقت رخصت
سید السادات منبع الکرامات عمدة المحققین نخبة الواصلین
حضرت شاه صبغة الله حسینی المدنی البروجی قدس الله سره
العزیز سلطان ابراهیم عادلشاه عرض کرد که زیارت آثار معجزه
شعار حضرت رسالت پناه نموده تشریف فرما شوند چون
برای زیارت در محل آثار تشریف آوردند خادمه آثار
مبارک بحکم و اشاره بادشاه نی صندوق مجوف نقره که در و
چند تار موی مبارک مقدس آثار معجزه شعار کرامت اطوار
حضرت رسالت پناه علیه افضل الصلوة واکمل التحیات
مادامت الارض والسموات بود پیش حضرت شاه نهادند
آنحضرت فرمودند که نی بگشایند تا دیده زیارت کنیم عرض
کردند که نی صندوق را بی گشایند آن زمان بی تشریف دادن بدست

رنیف

صوفی نوداز گشته سیادت پناه مذکور عزم حجاز مصمم نمود مکارم اخلاق

خسروانه مقتضی آن گشت که مجدداً مهمان عزیز را نوازش فرمایند

ازین سبب مبلغ دوازده هزار هون نقد و چندین بسته المنة

فاخره و تحف و هدایای نفیسه ارزانی داشته رخصت طواف

بیت الله الحرام و زیارت حضرت سید المرسلین علیه الصلوة

والسلام و امام المتقین اسد الله الغالب علی ابن ابی طالب علیه

السلام کرامت فرموده آن خلاصه دودمان مصطفوی

شرمنده احسان بی پایان شهنشاه شده بکام دل وداع

سوی عنبرین بوی حضرت جم جاه عنایت فرموده

اکنون آن موی ها در حقه نقره گذاشته سرش محکم ساخته اند

شبهای جمعه و ایام متبرکه لوازم زیارت بظهور میرسانند و از

میامن برکاتش فتوحات سال بسال روزگار پادشاه معدلت

شعار گردیده روز بروز اختر بخشش در ترقی است الحق فلان

کشتند و امیر محمد صالح با انعام فراوان مبتهج و مسرور گشت چون روز عشره

اول محرم الحرام سال مذکور سلطان نیک اعتقاد بر نهج سنوات سابق

بلوازم تعزیت امام الثقلین ابا عبدالله الحسین اشتغال نمود

و با میر محمد صالح پیغام داد که چون ماتم جد شما گرفته ایم اگر مادر الامارت

را بنور حضور منور سازند و چند روز که درین دیار خواهند بود

نزدیک قرب نوازند موجب بهجت و سرور دوستان خواهد

شد آنحضرت سیادت منقبت بر طبق اذا دعیتم فاستجیبوا

اجابت ملتمس عالم پناه نموده مصحوب موی عنبر بوی قافله

سالار کاروان وجود قدم در قلعه بیجاپور گذاشت و سلطان ابراهیم

صفت استقبال کرده شکر الهی بجا آورد و بارکان دولت

اشتغال داد که علی الدوام پیش او بوده شرائط خدمتگذاری تقدیم

رسانیده باشند و خود نیز گاه بیگاه امیر محمد صالح را دیده بعطای

نقود و جواهر فراوان بنواخت بعد از آنکه ماه بسر آمد و ملال

صفر

ملاقات آن بزرگوار دریافته بشرف زیارت موی مبارک مشرف شدند

وحسن عقیدت وصفائی طویت عیسی سیرت یوسف صورت

برخاص وعام ظاهر و باهر گردید که چو بعضی از سلاطین که معاصر

آن خاقان سکندر رایت بودند هر چند سعی کردند که به زیارت

جوهر لطیف مشرف گردند میسر نشد از آن ظرف نقره که در وی

از مواصلت می نمودند بر نیامد چون سلطان فریدون شوکت

بر صدق قدم ساخته لوازم استقبال بجا آورده در درگاه بقربان

عود و عنبر بخور نمودند و تحفه سلام وصلوة نثار روح پرفتوح

و دود چون نبوت ساختند وبمقتضای ما یفتح الله للناس

من رحمة فلا ممسک لها موی شفیع روز جزا از میان ظرف

سطح نقره که اصلا روزن نداشت بیرون آمده مانند نور

علم کشید و بعد از بخور از بجال رایات اعجاز طراز آن سلطان

در صدر محشر مرتفع گردیده و شاه ولد از زیارت مفتخر و مباهی

نی از خود نزدل فرماید محمد قاسم فرشته از نوک قلم عنبان زینت تحریر

درقم داده است که در غره محرم الحرام سنه خمس عشر والف که

سپه سالار مشهور و صاحب لوای دستور است هاتف غیبی

انیس پرده لاریبی غلغله تهنیت و مبارک بادی بگوش اهل

هوش رسانید که از محض لطف یزدانی و عنایت نامتناهی

سبحانی سیادت مرتبت رفیع المنزلت امیر محمد صالح همدانی

باین دیار تشریف حضور ارزانی داشته که ساکنان صوامع ملکوت

وکروبیان بارگاه جبروت از رشک قدومش در پیچ و تاب اند

ونفوس کواکب سماوی پیش انوار جمالش کاسه کچکول هلال را

بدریوزه تبرک دارند و چند عدد موی مشکبوی سید کاینات

خلاصه موجودات محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم مصحوب اوست

باعلیحضرت سلیمان از استماع این مژده مبتهج و مسرور شده جهد وسعی

بلیغ الاساس خداوندانه تقدیم رسانید و در عنایت تعظیم و تبجیل

عمروانق

ماند خبر متواتر رسیده شک وشبه را جائی نماند اگرچه در هرجا
واکثر ائمه اثار و تبرکات موی مبارک وقدم رسول گفته میشود
گویند که مثل و مانند صدق تحقیق وصحت وثبوت تحقیق نشان
قدم رسول که در دهلی بر قبر بادشاهزاده فتح خان پسر فیروز
بادشاه دهلی وهندوستان متقابل سینه اش نهاده شده
است وصحت وثبوت موی مبارک که در بیجاپور است
تبرکات دیگر جاها و مکانها و نقوش قدم شریف وشعر اشرف
که در دیگر بلاد و دیار اند نرسیده اند و اعجاز آن موی مقدس
برهان قاطع صحت وصدق اوست در حقه بلورین یا نقره
که نگاهداشته اند بجز آنکسی که سعادت ازلی رفیق و بخت
بلند یاور اوست بعرض جناب مقدس والوهی اقدس حضرت
رسالت مآب برده باشد آن موی مبارک خود بخود از آن حقه
بی روزن سر برون آورده مثل شجر لوزی شده باز اندرون

وعبده داران مقرر بود چنانچه فرمان سکندر شاه متضمن این
مضامین بر کاغذ طلا اند و دکه او بکمال تکلف نگارش
یافته است و این فرمان سکندری هم نزد متولی موجود است
تا که دولت سلطنت عادلشاهیان قیام و انتظام داشته
این معمول معروف بود بعد از انصرام دولت سکندر عادلشاه
بهر حال تا حالت التحریر که سال چهل و یکم از مائه ثالثه عشر است
معمول اداب و لوازم خدمت آنمکان متبرکه و مولود خوانی
و ختم و فاتحه خوانی و تحفه طعام دوازدهم مبارک و روشنائی
وغیره اخراجات ضروریه میرسد در شب یازدهم دروازه
حجره خاص کشاده میشود و خاص و عام عبده بزیارت صندوق
مبارک مشرف میشوند کشادن صندوق بر آوردن بلی
مبارک معمول نیست که در آن لی موی مبارک است
بغرض صدق و صحت آن موی مبارک تنقیص و تشکیک مقصود الجمهور

برکات دیگر از آثار اهل بیت و ائمه علام نیز بجد و جهد بلیغ بدست
آورده در آنجا داشته بود او در عهد میمنت پیرش محمود
بادشاه الشهیر محمود العاقبت شریف الخصایل سلطان محمد
عادلشاه بین معمول مستمره جاری بود سلطان سکندر عادلشاه
ختم طبقه سلاطین بیجاپور که عهد او تنزل سلطنت بود دست آ
هر سال در ماه مبارک ربیع الاول روز اول هزار هون روز
دوم دو هزار هون روز سوم سه هزار هون همین منوال
هر روز یکهزار هون مضاعف نموده روز دوازدهم شریف
دوازده هزار هون بذل می نمود که جمله سی و هشت هزار هون
میشود و همین نمط در ایام محرم محترم روز اول یکهزار هون
روز دوم دو هزار هون مضاعف آن هر روز بعدد تاریخ
بصرف می آمد عددش بهمان بیست هزار هون میرسید و سوای این
صرف مبلغ کثیر چهار قریه در انعام و وظایف مجاوران

بدستخط

مقدس برحمت آن شعر اقدس وصدق آن موی شریف

خاص خود نوشته اند فقیر را از اشارات وبشارات

تحقیق گردیده است که این موی شریف از ریش مبارک

آنسرور است صلی الله علیه وسلم انتهی واین کاغذ شد صنعة الله

گرد آثار مبارک حاضر است و بادشاه دیندار نیک کردار

این

نخب سلاطین عادلشاهی سلطان ابن سلطان خاقان

خاقان ابراهیم عادلشاه انار الله برهانه بدستیاری بخت بلند

وتائید طالع ارجمند بصرف مبلغ خطیر بکمال خواهش وآرزو

از میر محمد صالح همدانی بدست کرده در محل عالی وقصر بلند

ازرا فلک جا نشسته داد تعظیم میداد و باسداری وآداب خدمت

گذاری بروجه اتم مرعی داشته زنجا آورده مبلغهای کلی

در مصارف واخراجات خدام واهل خدمت وحفاظ

و مدرسین وطلبه ولنگر وغیره معین ومقرر میداشت ونیز

برکات

جناب رسالت مآب سرور عالم سید اولاد آدم سلطان روز محشر

سالار افراد بشر خیر الموجودات فخر البرکات مرشد الاصفیا

ختم الرسل والانبیا سید الوری شافع روز جزا شفیع المذنبین

رحمة للعالمین محمد مصطفی احمد مجتبی صلی الله علیه وسلم بصدق

وصحت مشهور اقلیم هند و دکن با عجاز و کرامت مسلم الکل

واصاغر عرب و عجم است واکثر محققان بدلایل قطعی ونقلی

نبوت وصحت آن بدرجه یقین حاصل کرده اند واولیای

کبار ومکاشفان روزگار اسرار از مکاشفات والهامات

واشارات وبشارات صحت وصدق آن دریافته بزیارت

آن اشتغال داشته فتوحات وبرکات یافته اند بر صدق

صحتش شهد نموده اند از زمرهٔ شریفه یکی سید السادات

خارق العادات قطب الاولیا حضرت شاه صبغة الله

الحسینی البروجی المدنی قدس الله سره بعد از زیارت آن موی

شنیده واستماع کرده است وسیله سعادت دنیوی واحراز

مثوبات اخروی فتح باب حاجات دینی الکاشته

برین امر خطیر وسعادت کبرا اقدام نمود وطریق ایجاز واختصار

نمود دیمنا وتبرکا اولا وابتدا بذکر ورود حضرت آثار قدسی

انوار منبع شعار جناب سید الابرار علیه الصلوة والتحیات

ببلده بیجاپور وکوایف زیارات وچند از اعجاز وکرامات

وفواید وفتوحات که بزرگان عظام ازان تبرک مقدس داده

است مکتوبا برسم نما چنیده ودیگر از جنابین مکرمین

تحقیق آورده است عرض کرد واین تذکره موجز را بروضة الاولیا

مسمی گردانید والله الموفق والمعین اللهم انفعنا

من برکاتهم ومواجیدهم واسرارهم —

مقدمه در ذکر آثار

باید دانست که آثار قدسی انوار موی مبارک لحیه شریف

تاریخ و تفصیل حالات و سیر و مقامات آن گروه کاملان واصل بی
بهم نرسید و جمعی از ان زمرهٔ شریفه بمصداق اولیائی تحت قبائی
لا یعرفهم غیری قبور و مزارات ایشان هم مستور علم احوال
و سنین ارتحال و تعیین مراقد و مقابر ایشان بر کسی ظاهر نیست
لاکن برخی از حکایات و خوارق عادات بعضی از مشاهیر
مشهور که تصرف و فیض ایشان تا حال جاریست از نسخهٔ جدیدهٔ
و ملفوظ قدوة الکرام قطب الانام حضرت مولانا حبیب الله الصبغة اللهی
قدس سرہما و برخی از کنج الاسرار ملفوظ شریف قطب الاقطاب
فرید الاحباب پیر دستگیر حضرت شاه هاشم حسینی العلوی قدس الله
سره العزیز چیده و استنباط کرده و از جناب مرشدی سیدی
قطبی حضرت شاه عبد الله حسینی العلوی ابقاه الله متکلنا علی
راسی و رئیس الانام و نیز از جناب ولی النعمی قبله گاهی سمی
المرتضی الشهیر بصاحب حضرت ابقاه الله و مد ظلاله [illegible]

میدارم درین بودم که فرشته دیگر رسید و گفت فرمان خدای تعالی
است طوبا را از سر گیر و نام ابراهیم از همه مقدم نویس که دوست
ماست و ابوعبدالله سنجری قدس سره گفته‌اند سودمندترین
چیزی مرد را از صحبت صالحان است و اقتدا بایشان در
افعال و اخلاق و زیارت قبور دوستان خدا بنابران این
فقیر حقیر محتاج و معصر رحمه و کرم کریم السید محمد ابراهیم بن اولیاء الله
عفی الله عنه میخواست که به تحریر نبذی از احوال و مقامات
شمه از خوارق و کرامات بزرگواران واصل و اولیاء کامل
که عمرت تمنای و شرف افزایی بدین حضرت بیجاپور شده
بهدایت و راهنمای خلایق و افاضات باطنی و ظاهری
اشتغال نمودند و درین ~~نبذی~~ سواد کرامات سواد آنگاه
و آرامگاه خود ها ساخته اند سعادت دینی و دنیوی بدست
آرد اما بسبب تفرقه روزگار و انقلاب احوال اهل زمان مواد

شانا

کرده. عزیزترین انفاس و السنه است که دل را ازان وجلای

حلاوتی پیدا آید و سمع را بدان ذوقی و لذتی جدید شود

و بفحوای غرای "من ذکر من ولایت اولیاء فله کاجر عبادت

الثقلین" اجر و ثواب بی اندازه عاید گردد. واز فواید و ثمرات

و فیوض و برکات آن محروم و بی بهره نماند. و بمصداق حدیث

شریف "من احب قوما فهو منهم" دوستی و عقیدت باین

طائفه شریفه مورث اتصال و معیت بدیشان است واز

زمره قدسیه محسوب و معدود گردد. سلطان التارکین مربی

الواصلین مرشد السالکین سلطان ابراهیم ادهم بلخی قدس سره

فرموده اند شبی در خواب دیدم که فرشته در دست

کاغذی داشت و چیزی مینوشت پرسیدم که چه می نویسی

گفت نامهای دوستان خدای گفتم نام من نوشتی گفت

نی گفتم اگرچه من از ایشان نیم لاکن دوستان او را دوست

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد و ثنائی احدی و شکر و سپاس واحدی که وجود مقبولان و
خاصان درگاه خود را باعث امان و امنیت عالم و عالمیان و
سبب جمعیت و انتظام زمین و زمان گردانید و نفوس دوستان
و برگزیدگان بارگاه خویش را واسطه فیضان و هدایت و وسیله
ارشاد و کرامت نمود تا راه گم کردگان بیضلالت و دوری و
سرگشتگان وادی جهل و کوری از تتبع و اتباع اطوار و آثار ایشان
براه راست "اهدنا الصراط المستقیم" وصول بخدا فائز شوند
و تشنه کامان بادیه خدا طلبی و مهجوران مراحل وصول حق بفوز
و ترقی مجاز و حقیقت شادکام باشند از مصاحبت و همنشینی آن

بابت

روضة الاولیاء

در احوال اولیا و بزرگان بیجاپور قدیم

الله الر الرحیم

مالکه عبدالقادر بن شیخ محمد عفی عنهما

تمت فهرست

احوال

احوال

احوال شاہ

[redacted]

۲ ۱

روضة الاولیاء

در احوال اولیاء و بزرگان بیجاپور قدس

الله اسرارهم

تالیف سید القادر بن منشی محمد [illegible]